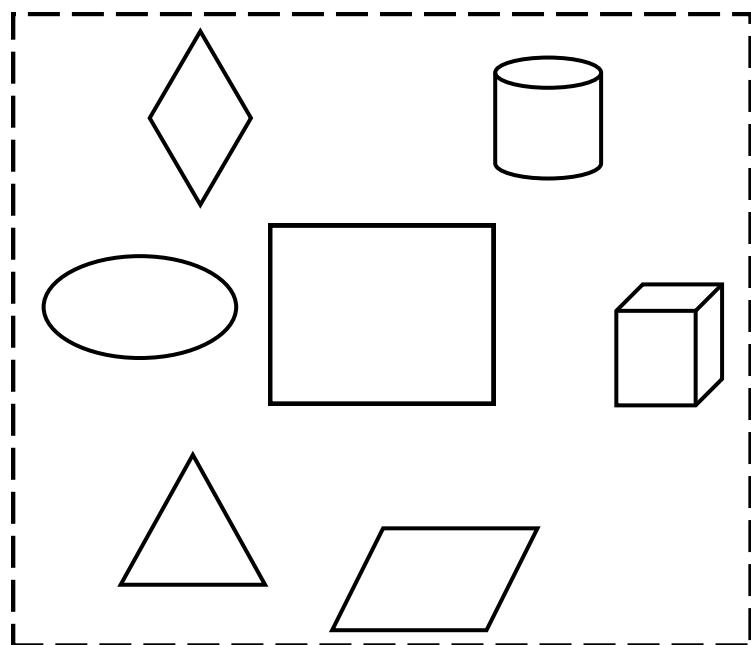

Alhissab

Alkitábá Álgirayó

Shúlíndu 3

2010, Grade 3 Sbjct: Math, ST in Berta

Alhissab

Alkitábá Álgirayó

Shúlíndu 3

- Maabá góne
- Yúsuf Mússa

Maabí mus'ónehu

- Abdulnásir alí
- Badaluí Mahamad
- Mahamúd T'aha

© Alhoríá k'ed'e ma alú d'íñá thalmaktabá algírayóyu mbá ek'ílm Binishangúl
Gumuz

Trial version

2010 AC

Grade   3   Sbjct: Math,   ST   in   Berta

Contents

1 Anímíra zíí thandulegú le tha 1000 u anímíra zíí thandulegu mbá zíí le tha 100 íyú mothá thalqalamá alhisábú	1
1.1 Anímírá zíí thandulegu le tha 1000 íyú mothá	1
1.1.1 Alá kataba mbá thap' uqí thé anímírá zíí are alú hollóñoní thá awaláré 10 u thé anímírá zíí anímíra tháñgu.....	1
1.1.2 Anímírá zíí thandulegu lé thé 1000 shambá mad'uné gundí u shambá hulúmaréqí.....	3
1.2 Anímírá zíí thandulegú le tha 100 íyú mothá.....	4
1.2.1 Anímírá zíí thandulegú mbá zíí are álú holloñni thathátha p' u Negaza	4
Annímírá zííqí thé ndule le thé 100 íyú aqolua u gasama.....	8
1.2.2	8
2 Ak'us'ó holloñoniñ	16
2.1 Awalaré 100 u mbá 1000 íyú mothá.....	16
2.1.1 Awalaré 100 alá thik'á mínta ánímírá wasal le tha 1000	16
2.1.2 Awalaré 100 u mbá 1000 thatháp' negaza, ashérwa /agórwa/ u shambá mad'u mare gundí	18
Awalaré 100 u 1000 mbá zíí le tha 10000 ásher ua (agorua) u	21
2.1.3 gundí ámad'uá.	21
2.2 Anímírá zíí thandulegú lé thé 10,000 u gundí ámad'uá máré	24
Anímírá zíí thanduleegú míñ 100 le tha 1000 u gundí ámad'uá	24
2.2.1 máré.	24
2.2.2 Alá madíña anímírá zíí are alú talataqí thé shúl máré.	26
2.2.3 Anímírá zíí thandulegú min 1000 lé thé 10000 u gundí ámad'uá máré.	29
Anímírá tharhú u mbá nad'í u Anímírá zíí thandulegu gundí amad'uá	30
2.2.4 gásháthá ánímírá ma katabalé tháñgu.	30
2.2.5 Atámáná ánímíró mbá ithigí thé awalae asharo u thé awalare míó.	32
A/shaáñthik'a atamaná íthígí ánímíró mbá awalaré 10.....	35
3 Ak'uso talata	39
Anímírá zíí thandulegú lé thé 10,000 thathap' u negasa	39
3.1 Anímírá zíí thandulegú lé thé 1000 thathap'	39
3.1.1 Anímírá zíí thandulegú mbá zíí are alú talata u mbá.....	39
3.1.2 Rothá d'oshuyú shak'ala (gíigí).....	45
3.1.3 Anímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú tá;áta u arbaqa alú thathap' u alú negasa thé áwalaré ánímírá zíí thandule mbá 10 u 100.	46
3.1.4 Anímírá zíí thandulegu mbá má áwalaré 10 u mbá 100 thathap' u negasa	50
3.1.5 Anímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú talata thatthathap u the negasa thé anímírá zíí thanduleu mbá zíare alú hollóñoní.	53
3.1.6 Anímírá zíí thandulegu mbá zíí alú táláta thathap' u negasa	55
3.1.7 Anímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú arbaqa thathap'unegasa.	58
Masal 1/ 2547+4342 = ...	58
3.2 Thañirndú áshuk'úlá tháp'u mbá katabó	60
3.2.1 Thañorndú áshuk'úlá thatáp'u thé anímíra walá gíí gíida (daara).....	60

3.2.2	Anímírá gídí are alúñgunúñgú mbá d'afarúqí	61
Átháp'uthá ánímírá ma dadóleqígu	62	
3.2.3	Anímírá zíí thá shúl d'uk'únúñu mbá thap'uboqí mare mbá gí gíida qí tha athap'u a	62
	Anímírá zíí tha shúlúñgunúñu mbá gí gídagu holloñoníñ thá	63
3.2.4	Thatháp'	63
3.2.5	Anímírá zí holloñiníñ u tharthé qíathap'ua	64
3.3	Thañorndú ashuk'úlá negasó mbá katabó	67
3.3.1	shak'ala tha anímírá zíí thandulegu mbá walá gí salfa.....	67
3.3.2	Anímírá zíí thandulegú holloñoníñ mbá gídí anímírá are alú namúqí tha atámáná shúlí anímíroyú u míñ thíthí animírá are alú 1 ma má sifirálé négasá.....	68
3.3.3	Anímírá zíí thandulegú hólloñoníñ mbá gídí are alúñgunúñá d'afarúqí áré negasa.....	70
3.3.4	qí húlú á ánímírá mbá negasila , mbá negasí u mbá gashí	71
3.3.5	Thañorndú áshuk'úlá nagasó umbá katabó mbá anímírá gíí salafa.....	72
3.3.6	TITLE	74
	<i>Ak'us'o 4 -</i>	
	.....	77
4	Anímírá zíí thandulegu lé tha 10,000 aqólua u gásama.....	77
4.1	Anímírá zíí thandulegu lé tha 10000 aqólua u gásama	77
4.1.1	Anímírá zíí thandulegu aqólua u gásama tha 10	77
4.1.2	Anímírá zíí thandulegu gásama asharéqí (10) thambá gashíle	83
4.1.3	Anímírá zíí thandulegu gásama u aqólua tha 100	86
4.1.4	Awalaré 10 u mbá 100 aqólú thá anímíra zíí thandulegu mbá zíí aré alú d'uk'unuñ	89
1100 × 8 8800	90	
4.1.5	Awalaré 10 u mbá 100 gásama ánímírá zíí thanduleyegu mbá zíí are alú d'uk'unuñ	91
4.1.6	qíhuluá ánímíra mbá gasamala , mbá gasamí u mbá fíí alú	93
4.1.7	mbá thap'úóqí mbá gashí ánímírá zíí thandulegu aqólú a u gásama thá anímíra zíí thandulegu ..	96
4.1.8	Anímíra zíí thandulegu mba zí are alú holloñoníñ u mbá zí are alú d'uk'unuñ gasama d'uk'unuñ thambá gashí u ma shar mambá gashí	101
4.2	thañorndú ashuk'úlá aqólúo mbá katabo	105
4.2.1	Anímíra zíí thandulegu mbá zí are alú talata aqólú a tha anímírá zíí thandulegu mbá zí are alú d'uk'unuñ	105
4.2.2	Anímírá zíí thandulegú mbá gí gíida tha atamáná shúlúñgunuñu aqólú a	106
4.3	thañorndú ashuk'úlá Alqalámá gásamó mbá katabó	108
4.3.1	thañorndú ashuk'úlá Alqalámá gásamó mbá katabó qí madíña	108
4.3.2	mbá fíí alú alqalámá gásamó ashabahaúá hú k'ík'íthú	111
4.3.3	Anímírá zíí thandulegú tha atamáná shúlí ánimirá máñu mbá k'os'í anímírá mbá gasamieqí mbá zíí are alú holloñoníñ , taláta u árbaqa gásama anímíra zíí thanduleye mbá zíí are alú d'uk'unuñ	113
4.3.4	Rothá d'oshúyú gásamó shak'ala	114
4.3.5	qí gásama	115
4.4	Gíñ abarr á gíñ ñes'í qitháñgú.	117
4.5	Gíñ abarr á gíñ s'uruñíqítháñgú	120
4.6	Gíñ abarr á azamaní tháñ.....	122
	<i>Ak'us'o 5</i>	
	.....	126

5 - Gíqometírí 126

5.1 Thañorndú assat'urúgú shambá hulú máréqi u íyú mothá.....	126
5.1.1 Assat'úrá k'íthú are u asat'urá gothú aregu.	126
5.1.2 Álá shák'ala assat'úra gothú are mbá d'afarí tha assat'urá ma dado alú tha anuk 'ut'a walá thík'uqí. 130	
5.1.3 Alá shak'ala asat'urá shúshúriñigu mbá shak'al angílá gídí górná (arugun) theelé arbaqa namuqí. 132	
5.1.4 qí s'urúñúá zíí tha anusá asat'urá gothú areyúgu.	135
5.1.5 Asat'úrá gothú aregu shak'ala tha qís'urúñ bíiló shúgó.....	136
5.2 Baralelóbíramgu u Trabízíyemgu sawara.....	137
5.2.1 Rektangíl, théélé arbaqa namuqí u Barále lóbíram íyú mothá.	137
5.2.2 Baralelóbíramgu sawara	138
5.2.3 Trábízíyem.....	139
5.2.4 Shimbír	142

Ak'us'o d'uk'únuñ

1 Anímíra zíí thandulegú le tha 1000 u anímíra zíí thandulegu mbá zíí le tha 100 íyú mothá thalqalamá alhisábú

1.1 Anímírá zíí thandulegu le tha 1000 íyú mothá

1.1.1 Alá kataba mbá thap'uqí thá anímírá zíí are alú hollóñoníñ thá awaláré 10 u thá anímíra zíí anímíra tháñgu

Hoshala thá anímíralétháñgu

A/ 2, 7, 9, 5, 4

Bi/ 10, 18, 22, 54, 76

Anímíra zíí are alú kammu mbá mahu k'erá tha "A" u tha "B" hu ? anímírá ma hu k'erá tha "A" k'illíñ ánímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú d'uk'únuñ mma u mbá zíí tha "B" shiñ ánímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú holloñoníñ ñinañ s'ullénegu.

Ak'us'o	Unit
Annímírázíí thandule	Whole number

Másal 1

gírish d'uk'unuñ   Almálím hollóñoníñ

$$10 + 2 = 12$$

Másale 2

$$45 = 40 + 5$$

$$54 = 50 + 4$$

$$90 = 90 + 0$$

qigeera 1.1

Mothá thá anímíra ma ase thá añíiyuléyugu

Masal 25 = Asharagu 2 + d'uk'únúñgo 5

$$25 = 20 + 5$$

1/ 32 = Asharagu _____ + d'uk'únúnúgú _____

$$32 = \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}}$$

2/ 54 = Asharagu _____ + d'uk'únúnúgú _____

$$54 = \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}}$$

3/ 79 = Asharagu _____ + d'uk'únúnúgú _____

$$79 = \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}}$$

4/ 84 = Asharagu _____ + d'uk'únúnúgú _____

$$84 = \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}}$$

5/ 97 = Asharagu _____ + d'uk'únúnúgú _____

$$97 = \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}}$$

gírishára baqa U tarifa d'uk'únúñ

$$4 \times 10 + 5 = 45$$

Gírishgu holloñoníñ tarifa d'uk 'únúñ

$$2 \times 10 + 5 = 25$$

qí geera 1.2

1. Kátaba thá mbá thap'uqí anímíraálegu tha awalare 10 U tha anímírá zíí are alú d'uk'unúñ

Másal $84 = 8 \times 10 + 4$

A/ 1/ 45 = _____ 2/ 52 = _____ 3/ 64 = _____

4/ 68 = _____ 5/ 70 = _____ 6/ 81 = _____

7/ 87 = _____ 8/ 94 = _____

Bí/ k'abatha animírá mathí tha aña "A" yu

1/ $36 = 3 \times 10 + A$, A = _____ 2/ $56 = 5 \times A + 6$, A = _____

3/ $68 = A \times 10 + 8$, A = _____ 4/ $99 = 9 \times A + 9$, A = _____

$$5/70 = 7 \times 10 + A, A = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$6/23 = A \times A + 3, A = \underline{\hspace{2cm}}$$

1.1.2 Anímírá zií thandulegu lé thé 1000 shambá mad'uné gundí u shambá hulúmaréqí

Asandúk'a síundulé zí tha bulueqí mímbá katáb hathúné thé a karásañgamayu ahoratha añiyu leyugu.

+	1	2	3	4	5	6	7	8	9
100	101	102	103	104	105	106	107	108	109
110		112							119
120			123					128	
130				134			137		
140					145	146			
150					155	156			
160				164			167		
170			173					178	

Ma hatháñ hasabé ashara ashara hatháñ gadarí áñ thík'a gundí amad'úá zí shúgo.

10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100

Ma hatháñ tharé tha miiya ma hatháñ hasabé tha míía tha míía hatháñ gadarí áñ thík'a gundí amad'ú á zí shúgo`

qi geera	Exercise
Shak'ala	Solve

100, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900

Thá anímíralegu hatháñ thík'i asandúk'a siyunduyu zí shugó

+	10	20	30	40	50	60	70	80	90

100	110	120	130	140	150	160	170	180	190
200	210	220	230	240	250	260	270	280	290
300	310	320	330	340	350	360	370	380	390
400	410	420	430	440	450	460	470	480	490
500	510	520	530	540	550	560	570	580	590
600	610	620	630	640	650	660	670	680	690
700	710	720	730	740	750	760	770	780	790
800	810	820	830	840	850	860	870	880	890
900	910	920	930	940	950	960	970	980	990

qí geera 1.3

K'abátha anímírá ma álú gúgúd'úňalegu

1/ 100, 101, _____, 103, 104, _____, _____, _____, 108

2/ 242 , 243 _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, 250

3/ 462, _____, _____, _____, _____, _____, _____

4/ 611, _____, _____, _____, _____, _____, 616, _____, _____, 619

5/ 771, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, 779

1.2 Anímírá zíí thandulegú le tha 100 íyú mothá

1.2.1 Anímírá zíí thandulegú mbá zíí are álú holloñniň thathátha p' u Negaza

Lé shák'óň hatháň garrá oqí shambá gadárňa áň kátaba mbá tháp'uqí ánímíra zíí are alú holloñoníň thá awalare 10 u tha anímírá zíí are alú d'uk'únúň áň tharé taní míňthalé áň gárra mbá thap'uqí u mbá gashí mbá ánímírá zíí thándule mbá zíí are alú holloñoňiň

Anímírá zíí thandule mbá zíí are alú holloñoníň thathap'

K'abatha anímmírlálegu mbá maa thap'uá máre

Másal 1/ $54+20 =$ _____

Gíígí 1

Asharagu	D'uk'únúñgo
5	4
+2	0
7	4

gíígí 2

$$\begin{aligned}54+20 &= (50+4) + (10+10) \\&= (50+10) + (10+4) \\&= 60+14 \\&= 74\end{aligned}$$

Másal 2/ $72+16 =$ _____

Athap'ua	Sum
----------	-----

Gíígí 1

Asharagu	D'uk'únúñgo
7	2
+1	6
8	8

gíígí 2

$$\begin{aligned}72+16 &= (70+2) + (10+6) \\&= (70+10) + (2+6) \\&= 80+8 \\&= 88\end{aligned}$$

Másal 3/ $28+37 =$ _____

Gíígí 1

28

+ 37

65

gíígí 2

$$28+37 = (20+8) + (30+7)$$

$$= (20+30) + (8+7)$$

$$= 50+15$$

$$= 65$$

Másal 4/ $58+37 =$ _____

Gíígí 1

58

+37

95

gíígí 2

$$58+37 = (50+8) + (30+7)$$

$$= (50+30) + (8+7)$$

$$= 80+15$$

$$= 95$$

qí geera 1.4

Áthap'utha ánímírálegúqí

1/ $13+16$

2/ $22+11$

3/ $32+21$

4/ $42+29$

5/ 15

6/ 62

7/ 46

8/ 69

+ 34

+ 44

+ 24

+ 44

9/ Ammá Haua gídí merrí 46 u mis'egu 42 ./ Kammu mererí thamisale gídune k'íllíñ?

10/ Thalfasíl d'uk'únuňu geedí garaqí holí na míhíle 59 u na fáále 31. geedí garaqí kamu mbá holí tha alfasilu?

11/ Abba yasin gidi 29 rial á bábane tání dagá 69 riyal. Kam rial gidilá ábá yasin k'íllíñ?

Animírá zíí thandulegu mbá zíí are alú holloñoniň nágasathá álú nímírálegu.

Negasathá

Mithal 1/ $44-31 =$ _____

Gíígí 1

Asharagu	D'uk'únúñgo
4	4
-3	1
1	3

gíígí 2

$$\begin{aligned}
 44-31 &= (40+4) - (30+16) \\
 &= (40+4) - (30+1) \\
 &= (40-30) + (4-1) \\
 &= 13
 \end{aligned}$$

Mithal 2/ 75-38 = _____

Gíígí 1

Asharagu	D'uk'únúñgo
7	5
-3	5

gíígí 2

$$\begin{array}{r}
 75 \\
 -38 \\
 \hline
 \end{array}$$

míñ tha d'uk'únúñgú 5 alu walá hatháñ gadarí añ negasa d'uk'únúñgu 8 míñ tha asharagu 7 añ geera d'uk'unúñ añ ahorá ma d'uk'unúñ , asaqale shiñ d'uk'únúñgu nagía 15

Gíígí 1

Asharagu	D'uk'únúñgo
6	15
-3	5
3	7

gíígí 2

$$\begin{array}{r}
 75 \\
 -38 \\
 \hline
 37 \\
 \\
 \text{qí geera thá thathap'} \\
 \\
 37+38 = 75
 \end{array}$$

A-Bí = Dí má ase A= Bí +Dí ase mmaane “A” madíñ mbá negazílaqí “B” madíñ mbá negazíqí

U “D” shin madíñ mbá gashígí

Tha thanorundúmáñ madiñaqí shugo

Mbá negazíla- mbá negazilagu = Mbá gashí

Giiqí

Activítv

Masal 1/ 86- 44 = 42 qí geera thá tháthap’ 86 = 42+44

86 mbá negazíla , 44 mbá negazí U 42 shíñ mbá gashí ñinañ s’ullanégu..

Mithal 2/ 92- 66 = 26 qígeera thá thathap’ 92 = 26-66

(92 mbá negazíla , 66 mbá negazí U 26 mbá gashí)

qí geera 1.5

Anímíra ma dadole gu k’abatha mbá gashí mare mí ambá thík’í hathuné geeratha mótháñgamaqí thá thathap’.

1/ 26-14	2/ 33-20	3/ 63-43	4/ 48-29
5/ 34	6/ 74	7/ 82	8/ 91
<u>- 22</u>	<u>- 43</u>	<u>-48</u>	<u>- 67</u>

10/ Thalfasíl d’uk’únúñú geedí garaqí holígu 89 . mí tha mbaleyugu 32 ma má geedí míhíle geedí fáale kammu ma maré?

11/ Abbá Abdálla ma gíida gíñ buushú 92 u ma mágáné 46 tha asúgúéqí u ma shibiloné álú, gíñ-buushú gámmu gashí ñínéqí?

1.2.2 Annímírá zííqí tha ndule le thá 100 iyú aqolua u gasama

A/ aqlua

Aqolua gídi thoñori-ndú hulu máréqi than mare thatháp’

másal 1/ 2+2+2+2 = 8

$$4+4 = 8$$

Arbaqagú holloñoníñ gí tamania. Hollóñoníñ tamanía. Holloñiníñ áñ arbaqa árabqa áñ holloñoníñ gí tamaniya = tamania.

0	0	0	0
0	0	0	0

$$4 \times 2 = 8$$

0	0	0	0
0	0	0	0

$$2 \times 4 = 8$$

Missal 2/

$$5+5+5+5+5+5 = 30$$

Hamsagu aleñ sítta talatíñ

ngíine

$$6+6+6+6+6= 30$$

sitta aña hamsa italatíñ

inegíine

$$6 \times 5 = 30$$

0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0

$$6 \times 5 = 30$$

$$5 \times 6 = 30$$

0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0

$$5 \times 6 = 30$$

Ayu anímírá zíí thandule AUB

$A \times B = B \times A$ ase mmaane

Másal 3/ $0 \times 2 = 0$, $0 \times 7 = 0$, $9 \times 0 = 0$, $0 \times 9 = 0$

Sífír ma aqólúwóña thá ayú anímírá zíí thandule

Gíñ thik'ña sífír mmaane

Masala 4/

$$1 \times 4 = 4, 1 \times 8 = 8, 6 \times 1 = 6, 9 \times 1 = 9$$

Ayú anímírá zíí thandule ma aqólúwóña tha "1" gíñ thik'ña anímírá zíí thandule alú k'ará k'ed'e mmaane.

$$\text{Mithal } 6 \times 1 = 6, 7 \times 1 = 7, 3 \times 1 = 3, 1 \times 1 = 1$$

qigeera 1.6

1/ Asandúká síyunduyulé mínambá katáb hathúné thalkarasañgamayu ahórathá aňiyuléyugú.

x	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1											
2				6							
3											
4								28			
5											
6							36				
7									63		

2/ Áhorathá anímírá ma asse thá aňiyulyugú

$$1/ 2 \times 7 = \underline{\quad}$$

$$2/ 3 \times 8 = \underline{\quad}$$

$$3/ 5 \times 8 = \underline{\quad}$$

$$4/ 4 \times \underline{\quad} = 16$$

$$5/ \underline{\quad} \times 7 = 28$$

$$6/ 8$$

$$7/ 9$$

$$8/ 10$$

$$9/ 11$$

$$\underline{\quad} \times 6$$

$$\underline{\quad} \times 9$$

$$\underline{\quad} \times 8$$

$$\underline{\quad} \times 9$$

Awalare ánímírógu gadarña áñ thík'a tha thañor ndu zí shúgó

Mithal k'abatha awalare ánímírálégú

$$A/ 6 \times 4$$

$$\text{Móthá } A/$$

$$6 = 2+4$$

$$6 \times 4 = (2+4) \times 4$$

$$= (2 \times 4) + (4 \times 4)$$

$$= 8+16$$

$$= \underline{\underline{24}}$$

$$B/ 2 \times 14$$

$$14 = 10 + 4$$

$$2 \times 14 = 2 (10+4)$$

$$= 20+8$$

$$= \underline{\underline{28}}$$

0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0

0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0

0	0	0	0
0	0	0	0

$$6 \times 4 = 4 \times 4 + 2 \times 4$$

00000000000000
00000000000000

0000000000
0000000000

0000
0000

$$2 \times 14 = 2 \times 10 + 2 \times 4$$

14/ gadárña áñ aqólú shúgó

$$\begin{array}{r} 14 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

Móthà 14 = 10+4   walla 14

$$\begin{array}{r} \times 2 \quad \underline{\times 2} \\ \hline = 20+8 \quad \quad \quad 28 \\ = 28 \end{array}$$

qí geera 1.7

A/ K'abathá ánímírá ahór rothá s'uruñirego ma ase háthú áhoratha añiyuléugú.

1/ $6 \times 7 = (2 \times 7) + (\underline{\hspace{2cm}} \times 7)$ 2/ $5 \times 17 = (3 \times 17) + (\underline{\hspace{2cm}} \times 17)$

3/ $8 \times 13 = (\underline{\hspace{2cm}} \times 13) + (2 \times 13)$ 4/ $(\underline{\hspace{2cm}} \times 11) = (4 \times 11) + (5 \times 11)$

5/ $(5 \times \underline{\hspace{2cm}}) + (2 \times 12) + (3 \times 12)$ 6/ $(5+3) \times 4 = \underline{\hspace{2cm}} \times 4$

7/ $(9+10) \times 2 = \underline{\hspace{2cm}} \times 2$ 8/ $8+14 = \underline{\hspace{2cm}} 8 \times (6 \times \underline{\hspace{2cm}})$

9/ $\underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = (7 \times 3) + (8 \times 3)$ 10/ $\underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = (5 \times 9) + (8 \times 9)$

Bí/ K'abátha awalaré ánímíralégu

1/ $5 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$ 2/ $7 \times 13 = \underline{\hspace{2cm}}$ 3/ $9 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$ 4/ $12 \times 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

5/ 12 6/ 14 7/ 15 8/ 19
 $\times 4$ $\underline{\times 5}$ $\underline{\times 6}$ $\underline{\times 5}$

Aqolua	<i>Multiplication</i>
Aqolare	<i>Product</i>

Gásama

masal 1/ $8 \div 2 = 4$

Gasama	Division
Aqolare	Product

$$\begin{array}{r} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{array}$$

8

$$\begin{array}{r} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{array}$$

$8 \div 2 = 4$

$$\begin{array}{r} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{array}$$

Missal 2/

$$\begin{array}{r} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{array}$$

8

$$\begin{array}{r} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{array}$$

$18 \div 3 = 6$

Alqalamá aqóluó nafaqaqí áñ shak'alá d'ak'óthá gásamó than

$8 \times 3 = 24$ Anshañ shugó $24 \div 3 = 8$

qí geera 1.8

1/ shak'alatha d'ak'óthá gásamó legú háthú geerathé mbá gasámla thá aqólua

A/ $12 \div 2 =$ _____ B/ $22 \div 2 =$ _____ D/ $28 \div 2 =$ _____

D/ $32 \div 8 =$ _____ E/ $44 \div 4 =$ _____ D/ $60 \div 5 =$ _____

G/ $\begin{array}{r} 2 \\ \sqrt{22} \end{array}$

H/ $\begin{array}{r} 6 \\ \sqrt{66} \end{array}$

I/ $\begin{array}{r} 7 \\ \sqrt{70} \end{array}$

J/ $\begin{array}{r} 9 \\ \sqrt{90} \end{array}$

K/ $\begin{array}{r} 8 \\ \sqrt{96} \end{array}$

K'/ $\begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{100} \end{array}$

Checking	Akada
Substitute	Animirá híqí añá álharifú

2/ Abbá Harun ma gídí mí's'egu mbá ól húhúlú 12 mí's'alegu ma olá huhúlu 8 yom ma mad'u gundí kammu mí's'e húhúlú ól maré k'íllíñ?

3/ Alqarba d'uk'unúñ ma has'úla 16 nafar . Alqarbí agu sítta kám nafar has'úl mare k'íllíñ?

4/ Mansur gídí tháñí mihílé 48 . ma gasamáné agudínathé sitta ma namúqí tháñí mihíle kamu kamu fíímarthé álú?

5/ Amma Mark'anía gídí 48 ríyal . fuudále ma gásamanè1 geedí k'ed'e 7 ma namuqí kamu kamu fuudá fíí marthé álú?

UNIT 1 - English Practice Page

I. Náfatháqi thá roothá hol tha assandúk'á buluyú, á áhorathá añá ma faadi tha ndú Alqingilizú

1. m ___ n ___ e ___ d

$$5 - 3 = 2$$

2. su ___ ra ___ e ___ d

3. di ___ e ___ e ___ e

4. ___ r ___ e ___ ess ___ r

5. ___ cc ___ s ___ r

1, 2, 3

$$5 + 2 = 7$$

7. m ___ t ___ pl ___ ca ___ i ___ n

$$2 \times 4 = 8$$

8. ___ r ___ u ___ t

$$10 \div 2 = 5$$

9. di ___ s ___ n

6. ___ m

II. Geeráthá gíñ ma daadólegú tha blueqi hathú ahulutháqi mbá adine tháñ.

C 1. shak'ala

A. substitute

___ 2. qi geera

B. whole number

___ 3 k'abatha

C. solve

___ 4. akada

D. exercise

___ 5. animírá hiqi aña alharifu

E. find

___ 6. giigí

F. activity

___ 7. anímirá zíí thandule

G. checking

Ak'us'ó holloñoníñ

2 Anímirá zíí thandulegú lé tha 10,000 u ma mad'ú gudí

2.1 Awalaré 100 u mbá 1000 íyú mothá

2.1.1 Awalaré 100 alá thik'á mínta ánímirá wasal le tha 1000

Test

0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000

0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000

$$100+100 = 2 \times 100 = 200$$

0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000

0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000

0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000
0000000000

$$100+100 + 100 = 3 \times 100 = 300$$

Zañzañatha aqólua are thañorá d'ugurí thathap'ú mmaane

Minambá katáb hathú asandúk'á zíyú nduyúlé thal karásáñgamayú áahorathá añiyuleyugu.

x	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
100					400			700			1000

qígeera 2.1

thohótha alqalámá thathap'úqí thalqalámá aqóluó yueqí hathú k'abatha mbá thík'le.

$$100+100+100+100 = \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$100+100+100+100 +100 = \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$100+100+100+100 +100 +100 = \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$100+100+100+100 +100 +100+100 = \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$100+100+100+100 +100 +100+100 +100 = \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$100+100+100+100 +100 +100+100 +100 +100= \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

Zañzañatha

100, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900, 1000

Awalaré 100 mbá zí le tha 1000 mmaamaré

gáshátha hoshala tha asandúk'á zíyunduyúlé thàñ

x	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
100	100									

$$1000 \times 2 = 1000 + 1000 = 2000$$

$$1000 \times 3 = 1000 + 1000 + 1000 = 3000$$

$$1000 \times 4 = 1000 + 1000 + 1000 + 1000 = 4000$$

$$1000 \times 5 = 1000 + 1000 + 1000 + 1000 + 1000 = 5000$$

$$1000 \times 6 = 1000 + 1000 + 1000 + 1000 + 1000 + 1000 = 6000$$

$$1000 \times 7 = 1000 + 1000 + 1000 + 1000 + 1000 + 1000 + 1000 = 7000$$

$$1000 \times 8 = 1000 + 1000 + 1000 + 1000 + 1000 + 1000 + 1000 + 1000 = 8000$$

Zañzañatha

1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 7000, 8000, 9000, 10,000

Awalaré 1000 mbá zí le tha 10,000 mmaamaré

2.1.2 Awalaré 100 u mbá 1000 thatháp' negaza, ashérwa /agórwa/ u shambá mad'ú mare gundí

qígeera 2.2

Shák'althá d'ak'ó tha anímírá zí are alú d'uk'unúñ u anímírá zí aré alú holloñoníñ thathap'u negaza hassa shiñ hathú Jerrathá ánímíra zí arealú talata u anímírá zí aré alú arbaqa thatháp' unegaza

Thatháp'

Másal 1/ 100

+ 200

300

Hatháñ gadarí áñ afárú anímíra gundí thé atamáná shúlú tha alifugu, thé miyagu, tha asharagu u thé d'uk'únúñgu áñ athap'uqí.

	Miiagu	Asharagu	D'uk'únúñgu
100	1	0	0
<u>+200</u>	2	0	0
<u>300</u>	3	3	3

Attámáná shúlú

Place value

	Alfgu	Miyagu	Asharagu	D'uk'únúñgu
<u>Missal 2/</u>				
3000	+	3	0	0
<u>+6000</u>		6	0	0
<u>9000</u>		9	0	0

	Miyagu	Asharagu	D'uk'únúñgu
<u>Nagaza</u>			
<u>Masal 3/</u>			
700	-	7	0
<u>- 500</u>		5	0
<u>200</u>		2	0

	Alifgu	Miiagu	Asharagu	D'uk'únúñgu
<u>Masal 4/</u>				
9600				
<u>- 4500</u>	-	9	6	0
<u>5100</u>		4	5	0
		5	1	0

qí geera 2.3

Shák'alathá d'ak'óthá ma dadólégu

A/ 200	B/ 3000	Cí/ 2400	D'/ 6100
<u>+300</u>	<u>+4000</u>	<u>+3500</u>	<u>+2500</u>
E/ 400	F/ 5000	G/ 7500	H/ 9300
<u>-100</u>	<u>-2000</u>	<u>-1300</u>	<u>-7100</u>

áñ athap'uthá anímírégu hollóñoníñ ma shurúñi zañzáñátha gíñ gííñagu shambalé zíne tha bulúéqí

Gíñ gííña 1/ áñ kátaba anímira thá shúl máre tha belóé walla madáré u

thá bulúeqí mbálé shúl d'uk'únúñú asharó hu, shúl míío

thá shúl míío hú shúl alifú tha shúl alfú hu ----adí míllañ

Gíñ gííña 2/ añ thará thatháp'í tha ánímíra zíí tha shúl

d'uk'únúñyu mbá zíí thabá p'íshí

1/ tha áthap'u 3500 mare 300

Gíñ gííña 3/ 3500

+300 añ kátaba animíra thá shúl máré

Gíñ gííña 4/ 3500 añ tháré thathap'í thá shúl d'uk'únúñú mínamba

+300 athap'uñané añ kátaba gíñ thik'ña thá shúl

0 d'uk'úñú hu.

Gíñ gííña 5/ 3500 añ áthap'u shúl asharoqí gíñ thik'iña añ kátaba thá

+300 shúl asháró, hu

00

Gíñ gííña 6/ 3500 añ áthap'u shúl míeoqí gíñ thik'ña añ kataba tha

+300 shúl míío hú

800

Gíñ gííña 7/ 3500 añ áthap'u shúl alifúqí gíñ thik'iña añ kátaba tha

+300 shúl alfú hu.

3800

Gíñ gííña sháñ nagaza anímíra hollóñuníñ

Masal 1/ than negaza míín thá 7700 alú 4600

Thoñorindu

methode

7700

- 4600

3100

Gíñ gííña sháñ nagaza anímíra shambá mad'úne

gíñ gííña 1/ añkátaba ánímírá agazila thá beloeqí walla madaréqí u mbá negazí
shiñ añ kataba tha bulúeqí thá shúl máré ma p'ishí.

gíñ gííña 2/ min thambá negazila alú añ negaza mbá negazí mbá zíí
tha shúl d'uk'únúñuyu añ baró kataba mbá gashí k'ed'e tha
shúl d'uk'únúñú hú

gíñ gííña 3/ míñ thambá negazíla alú añ nagaza mbá negazí mbá
negazí mbá zíí thé shúl asharóyu añ baró kataba mbá gashí
k'ed'e tha shúl asharó hu.

gíñ gííña 4/ míñ thambá nagazila alú añ nagaza mbá nagazi mbá zíí
thé shúl mííóyu añ baró kataba mbá gashí k'ed'e tha shúl
asharó hu.

gíñ gííña 5/ miñ thambá nagazila mbá nagazí mbá zíí thé shúl alifúyu
añ baró kataba mbá gashí k'ed'e tha shúl alifú hu.

<u>Míthal</u>	3400
- <u>200</u>	
	3200

qígeera 2.4

shák'alatha d'ak'óthá má dadólégú

1/ 800	2/ 2600	3/ 5000	4/ 5000
+ <u>700</u>	+ <u>300</u>	+ <u>3500</u>	+ <u>5000</u>
5/ 900	6/ 3600	7/ 8400	8/ 9700
- <u>400</u>	- <u>600</u>	- <u>4000</u>	- <u>5200</u>

2.1.3 Awalaré 100 u 1000 mbá zíí le tha 10000 ásher ua (agorua) u gundí ámad'uá.

Gáshátha rothá s'uruñilé théñgu.

1/ 200 = 200	2/ 600 = 600
200 < 200+100	600+300 > 600
200 < 300	900 > 600
3/ 3000 = 3000	4/ 5000 = 5000
3000 < 3000+2000	5000+1000>5000
3000 < 5000	6000>5000

Zañzañatha

Áyú anímírá namúqí tháqí

K'ed'ele

Masal 9=9 , 100= 100

1/ nafeqathe thalqalamále “<” u “>” hathú áshéruthá anímírálegu

A/ 100 ____ 3000

Bí/ 500_____ 800

D/ 900 ____ 1000

D'/ 3000_____ 4000

E / 7000 ____ 5000

F/ 600_____ 700

2/ fud'átha anímírálegu míñ thámbaala thambá d'áñiuéqí

A/ 200, 700, 100, 300

Bí/ 300, 5000, 1000, 4000

Dí/ 6000, 6000, 900, 8000

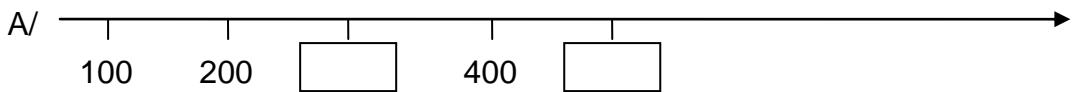
3/ fud'á tha anímírálegu míñ thámbaala thambá d'añuuéqí

A/ 200, 700, 100, 300

Bí/ 300, 5000, 1000, 4000

D/ 6000, 600, 900, 8000

3/ k'abátha ánímíra mathí tha asandúk'áleyugu

Aqóló asharó

Gáshátha d'ak'óthálétháñgu

Sháñ thík'a 100 kammu asharagú aqóluña?

Sháñ thík'a 1000 kammu asharagú aqóluña?

Sháñ thík'a 10,000 kámmu ásharagú aqóluña?

Asharagu holloñoñín ma aqóluala 100 0 ngííne

Ma d'ugurí madínlé shúgo $100 = 10 \times 10$

$$= 10^2$$

10^2 ma garráña ashara aqólua añ holloñoníñ asharagu talata ma aqóluóla 1000 ngííne

Yaní $1000 = 10 \times 10 \times 10$

$$= 10^3$$

10^3 ma garráña ashara aqólu a añ talata

Áiyú ánímírá zíí thánduleyéqí "A",

10^A aqóló nk'algáñané

A/ mbá áqólúqí

10, shin mbá oluqí ñínañ s'úllané

Aqolo

power

qí geera 2.6

Mbá áqoluqí	<i>Exponent</i>
Mbá Oluqí	<i>base</i>

1/ Anímírálegu ma kátaba thá oló áhúhathé mbá áqóluqí u mbá oluqí.

A/ 10^5 = _____ mbá aqóluqí

= _____ mbá oluqí

Bí/ 10^3 = _____ mbá áqólúqí

= _____ mbá oluqí

D/ 10^4 mbá aqóluqí

= _____ mbá oluqí

2/ kátabatha anímírálegu ma kataba tha áqólua

A/ 10^1 _____ Bí/ 10^3 = _____

D/ 10^2 _____ D'/ 10^4 = _____

3/ k'abatha aqóló ánímírálegu

Masal 1/ $400 = 4 \times 100 = 4 \times 10^2$

Míthal 2/ $4000 = 4 \times 1000 = 4 \times 10^3$

A/ $300 = \underline{\quad} \times \underline{\quad}$

Bí / $6000 = \underline{\quad} \times \underline{\quad}$

Bi/ $500 = \underline{\quad} \times \underline{\quad}$

D'/ $1000 = \underline{\quad} \times \underline{\quad}$

2.2 Anímírá zíí thandulegú lé thá 10,000 u gundí ámad'úá máré .

2.2.1 Anímírá zíí thanduleegú míñ 100 le tha 1000 u gundí ámad'aú á máré.

Hoshala thá d'ak'óthálé tháñgu.

100 anímírá zíí thándule mbá zíí are alú kammu mane?

100 ma thap'aña alú thá ánímírá zíí are alú d'u k'unuň ánímírá zíí alú kammu thík'ña?

100 ma thap'aña alú thá anímíra zíí are alú holloñóníň ánímírá zíí are alú kammu thík'ña?

Zañzañathá

- 100 ánímírá thík'ña mbá zí are alú talata mmaane
- Anímírá zí thandulegu míñ 100 le 999 ánímírá zí are alú taláta ns'úllanégu.

Tha shulíñdu holloníñu hatháñ garráqí thá hatháñ gadarí áñ kataba mbá thap'uqí ánímírá zí are alú holloñoníñ tha awalaré asharó u tha anímírá zí are alú d'uk'unuñ hassá shiñ áñ geera ánímírá zí are alú taláta áñ madíñe thé thañornduñguñúñ.

Masal 1/ $456 = \text{mííagu } 4 \times 100 + \text{asharagu } 5 \times 10 + 6$
 $= 400 + 50 + 6$
 $= 4 \times 100 + 5 \times 10 + 6$

Míthal 2/ $792 = \text{mííagu } 7 \times 100 + \text{asharagu } 9 \times 10 + 2$
 $= 700 + 90 + 2$
 $= 7 \times 100 + 9 \times 10 + 2$

qí geera 2.7

1/ madína tha míaqígu , asharaqígu u d'uk'únúñqígu
Mbá zí thé ánímírá ma dadóleyugu hathú áhoratha tha añiyuléyugu.

A/ $124 = \text{Mííagu } \underline{\quad} + \text{asharagu } \underline{\quad} + \text{d'uk'unuñgu } \underline{\quad}$

Bí/ $590 = \text{Mííagu } \underline{\quad} + \text{asharagu } \underline{\quad} + \text{d'uk'unuñgu } \underline{\quad}$

A/ $964 = \text{Mííagu } \underline{\quad} + \text{asharagu } \underline{\quad} + \text{d'uk'unuñgu } \underline{\quad}$

2/ madína tha anímírá ma dadoleqígu tha awalaré mííó , tha awalaré asharo u tha anímírá zí are alú d'uk'unuñ.

A/ $154 = \underline{\quad} \times \underline{\quad} + \underline{\quad} \times \underline{\quad} + \underline{\quad}$

Bí/ $368 = \underline{\quad} \times \underline{\quad} + \underline{\quad} \times \underline{\quad} + \underline{\quad}$

D/ $860 = \underline{\quad} \times \underline{\quad} + \underline{\quad} \times \underline{\quad} + \underline{\quad}$

qígeera 2.8

1/ katabatha anímírá maqí madíñá légu tha añiyuléyugu.

A/ $\text{mííagu } 2 + \text{asharagu } 2 + \text{d'uk'únúñgu } 4 = \underline{\quad}$

Bí/ $\text{mííagu } 5 + \text{asharagu } 0 + \text{d'uk'únúñgu } 9 = \underline{\quad}$

$$Dí/ 6 \times 100 + 3 \times 10 + 8 \times 1 = \underline{\hspace{2cm}} -$$

$$D'/ 8 \times 100 + 9 \times 10 + 3 \times 1 = \underline{\hspace{2cm}} -$$

2/ kátabatha anímíralé míñ thá mbáláyú thambá d'aañíyuweqí ma
mád'u gúndí

A/ 281, 226, 285, 270, 300

Bí/ 304, 301, 501, 499, 700

Dí/ 502, 352, 370, 621, 627

D/ 412, 399, 710, 682, 900

3/ kátabathá anímírálegu míñ thambá d'aañí thambaala yuweqíma mád'u gundí.

A/ 972, 792, 297, 279, 929

Bí/ 451, 154, 519, 610, 124

Dí/ 730, 860, 615, 900, 789

D/ 800, 868, 912, 954, 899

2.2.2 Alá madíña anímírá zíí are alú talataqí thá shúl máré.

Thá shulíndu holloñoníñú hatháñ garrá shambá gádarña añ kátaba anímíra zíí are
alú holloñoníñ thá awalaré asharó u tha anímírá zíí are alú d'uk'unuñ. hassí shiñ áñ
geera anímírá madadóleqígu sgambá katábléné

$$\begin{aligned} \text{Masal 1/ } 112 &= 100 + 12 \\ &= 100 + 10 + 2 \\ &= 1 \times 100 + 1 \times 10 + 2 \times 1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Masal 2/ } 640 &= 600 + 40 \\ &= 600 + 40 + 0 \\ &= 6 \times 100 + 4 \times 10 + 0 \times 1 \end{aligned}$$

Anímírá zíí are alú taláta gádarña áñ madíñe thá tha ñorndú d'afaruqígu.

Ashuk'ul thanorndu 1

D'uk'unuñgu
135

ashuk'ul (gigi) 2

$$\begin{aligned} 135 &= 100 + 35 \\ &= 100 + 30 + 5 \\ &= 1 \times 100 + 3 \times 10 + 1 \times 5 \end{aligned}$$

Asharagu	D'uk'únúnúgu
13	5

Mííagu	Ásharagu	D'uk'únúñgu
1	3	5

Masal 2/ 869

Shúlí d'uk'unuñú	Onse
Shúlí asharó	Tens

Ashuk'ul (gígí) 1

D'uk'únúñgu
869

Ashuk'ul(gígí) 2

$$\begin{aligned}
 869 &= 800+69 \\
 &= 800 +60+9 \\
 &= 8\times 100+6\times 10+9\times 1
 \end{aligned}$$

Mííagu	Asharagu	D'uk'únúñgu
8	6	9

qígeera 2.9

shák'alatha d'ak'óthá ma dadólegú

masal 183 = mííagu 1+ asharagù 2+D'uk'úñúñgu 3

$$268 = 2\times 100+6\times 10+8\times 1$$

A/ 143 = mííagu _____ +ásharagu_____ +D'uk'úñúñgu _____

Bí/ 210 = mííagu _____ +ásharagu_____ +D'uk'úñúñgu _____

Dí/ 585 = mííagu _____ +ásharagu_____ +D'uk'úñúñgu _____

$$D'/ 597 = mífagu \underline{\hspace{2cm}} + ásharagu \underline{\hspace{2cm}} + D'uk'úñúñgu \underline{\hspace{2cm}}$$

$$E/ 685 = \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}}$$

$$F/ 766 = \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}}$$

$$G/ 795 = \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}}$$

$$H/ 801 = \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}}$$

$$I/ 938 = \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}}$$

Rothá d'oshúyu

Masal:- thá al madarasá mañú má geedí garaqí hólthégu nafaale 215 u namíhle 203 tha almadara sáleyu geedí garaqí kámmu holí k'illíñ?

Mótha geedí garaqí nafaale = 215

Geedí garaqí na míhíle = 203

Geedí garaqí k'illíñ = geedí garaqí nafaale + geedí garaqí na míhíle

$$= 215+203$$

$$= 418$$

A sháñ shúgó geedí garaqí thalmadarasáleyúgú k'illíñ 418 mmaamaré

qí geera 2.10

1/ Mansur ma has'úla abbáné fúúdathí 400 riyal u amine thí 250 riyal. Kammmu fuuda has'úlané k'illíñ .

2/ Zahra gídí almangagu 523 ma has'úlané thá asugúéqí ma shíbíloné alú thíthí 400 kamu gashí ñinéqí?

3/ Imat gídí alhalááwa 560 ma fuud'áné babané thíthí 350 kamu gashí ñinéqí?

4/ Alkaróná ásabunú d'uk'únúñ ma damá asabuñ44 alkartóná ásabunúgu 6 kammu asabun damné?

5/ Tha shúl d'uk'unúñú mbá d'aañí aña gíila alú búúra maabí fáále holígu 310 u míhí 486. Maabí kammu holígu tha shúl d'aañíleyu k'illíñ?

2.2.3 Anímírá zíí thandulegú min 1000 lé thé 10000 u gundí ámad'ú amáré.

Thalgiráyánk'ayu mbá d'afaré hatháñ geerá awalare 1000 mbá zíí lé thé 10000.

Sháñ zañzañatha añ róthuthé thé d'ak'othálalugu .

- Awalare 1000 ánímírá zíí are alú kammu ma máré?
- Ánímírá zíí are alú arbaqa zíqí mbá k'os'í 1000? U mbá d'añ ñineqí sháñ thik'ílé?
- Awalaré 1000 mbálegu ma thap'añaqí tha anímírá zíí are alú talata ánímírá zíí are alú kammu thik'íña?

Zañzañatha

1. 1000 ánímírá zíí aré alú arbaqa mbá thik'íña awal mmaané

2. Míñ 1000 le thé 9999 ánímírá zíí are alú arbaqa mmamare.

Mithal :-1000, 1003 , 4525, 8975--- adí míllañ ánímírá zíí alú arbáa mmamare.

Ánímírá zíí are alú arbaqa gadarña añ madíñe attammaná shulú

Masal 1/ 5726

Alfgu	Mííagu	Ásharagu	D'uk'únúñgo
5	7	2	6

Masal 2/ 6038

Alfgu	Mííagu	Ásharagu	D'uk'únúñgo
6	0	3	8

qí geera 2.11

A/ áhoratha ánímíra ma ase thé añiyúleyugú

1/ 2009 = Alfgu _____ + mííagu _____ + asharagu _____ + D'uk'únúñgu _____

2/ 3011 = Alfgu _____ + mííagu _____ + asharagu _____ + D'uk'únúñgu _____

3/ 2708 = Alfgu _____ + mííagu _____ + asharagu _____ + D'uk'únúñgu _____

4/ 4035 = Alfgu _____ + mííagu _____ + asharagu _____ + D'uk'únúñgu _____

5/ 5436 = Ailfgu _____ + míágu _____ + asharagu _____ + D'uk'únúñgu _____

B/ kátabatha ánímírálegu thalharíf	Shúlí miió Shúlí alfú	Hundreds Thousands
------------------------------------	--------------------------	-----------------------

1/1025   2/ 2405   3/ 3145   4/ 5780   5/8361   6/ 9906

D/ Geeratha anímírá

1/ Alifén u maíí   2/ Arbaqa alf u hamsin

3/ Hamsá alf u mítén u d'uk'ununuñ   4/ Sitta alf u ításhar

5/ tísaqa alf u hamsú míyó holloñoníñ

2.2.4 Anímírá tharhú u mbá nad'í u Anímírá zíí thandulegu gundí amad'úa gásháthá ánímírá ma katabalé tháñgu.

1723, 1722, 1724

Anímírákegú sháñ húlumaréqí

Shambálé madíñané madáré wallá thé beloue 1722, k'os'í 1723 thé d'uk'unuñ 1724 d'áñ 1723 thé d'uk'unuñ.

Ashañ shugó 1722 tháru 1723 u 1723 mad'í 1724 ñináñ k'allenégu

Hoshala thé ánímírale thángu táání 2091, 2090, 2092

2090 k'os'í 2091 thé d'uk'unuñ. Asthañ shugó 2090 mbá tharhu 2091 mmaané

Ayá ánímírá zíí thanduléqí "B" B- 1 mbá tharhu u B+1 shíñ mbá mad'í ñínañ mane.

qí geera 2.12

A/ Animíra ma dadólegu k'abátha mbá thárhu u mbá mad'í á ahortha thá añiyuleyugu.

<u>Masal</u>	Anímíra	Mbá thárhu	Mbámad'í
	180	179	181

Anímíra	Mbá thárhu	Mbá mad'í	Anímíra	Mbà tharhu	Mbá mad'í
27			3000		
94			3857		
701			4291		
847			5001		
900			6400		
1012			7215		
2701			8371		

Amad'ua	<i>order</i>
Agorua	<i>compair</i>

Bí/ Ahiyathá alqalamálélégu “<” u “>” tha añiyuleyugu áahórathá rothá s'uruñilegu ma asse.

Mithal 1/ 32<43 <58<63<70

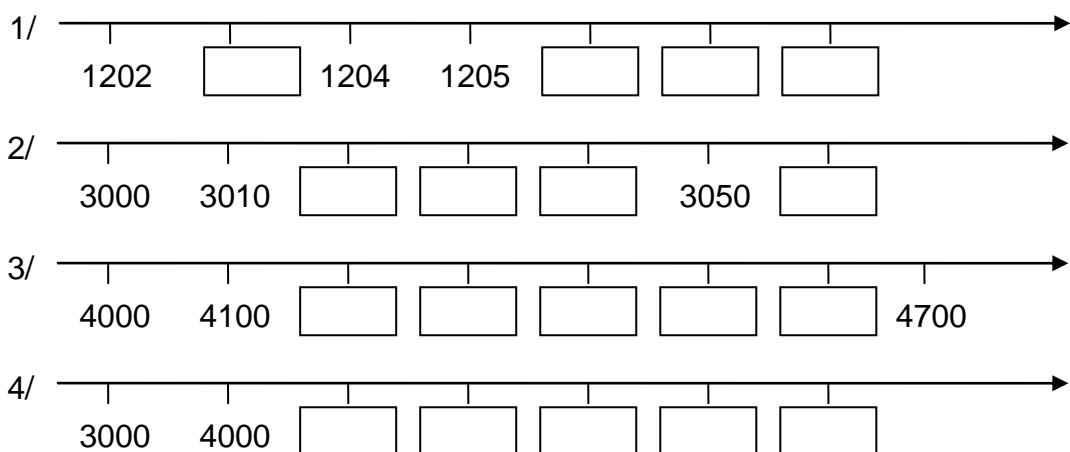
Mithal 2/ 452>400>356>320>201

1/ 12 _____ 17 _____ 23 _____ 35 _____ 44

2/ 64 _____ 72 _____ 110 _____ 200 _____ 274

3/ 522 _____ 900 _____ 1500 _____ 2341
 4/ 96 _____ 84 _____ 75 _____ 64 _____ 52
 5/ 1125 _____ 986 _____ 700 _____ 545 _____ 501
 6/ 1561 _____ 1489 _____ 1399 _____ 1260 _____ 1111

Dí/ áhárahthá ánímíra ma álú gugúd'íñalegu thá mundíleyu.

Mundí álhisabú	<i>Number line</i>
----------------	--------------------

2.2.5 Atámáná ánímíró mbá ithigí thá awalae asharo u tha awalare mío

Hoshal shutha thañ mbalé gú

1/ Rothathá awalaré 10 mbá k'os'í u mbá d'áñ 23

- Thambaléyú 23 Andí ánímírá íthiqqíné?
- 20 awalaré 10 mbá k'os'í átamaná 23 mmaane u 30 shiñ awalare 10 mbá d'aañí atamaná 23 mmaane . mbá ithígí 23 atámáná ithigí 20 ñínáñ k'alláne.
Mbalé shiñ gadarña añ madíñé thalqualáma shugó (20 ≈ 23)

2/ K'ábathá mbá k'ós'í u d'aañí 237 min thá awalaré 10 U 100 alqawal.

- 237 andí awalaré 10 mbá íthígigané?
- 237 andí awalaré 100 mbá íthígígane?

- 230 atámáná íthígí mbá áwalaré 10 nambaala mmaane u 240 shíñ atámáná íthígí mbá awalare 10 mbá d'aañí mmaane
- 237 alé sháñ íthígí mbá íthígigané?
- 237 andí awalaréá10 mbá íthigigané?
- 230 atámáná íthígí mbá áwalaré 10 nambaala mmaane u 240 shíñ atámáná íthígí mbá awalare 10 mbá d'aañí mmaane
- 237 ale sháñ íthigí 240 atamaná íthígí 237 mbá d'awalaré asharó 240 ñináñ mane 240≈237
- 200 alawaré 100 mbá íthígí 237 nambaala ñínáñ mane u 300 shíñ awalaré 10 mbá íthígí 237 mbá d'áaní mmaane
- 200 atámáná íthígí 237 mbá áwalaré 100 mmaane 200≈237

Atámáná ánímírogú gadárña áñ madíñ thé awalare 10 u mbá 100

A/ Anímíra zí arealú hollónoníñ gadárña áñ madíñe nátamaná íthígí máré mbá k'os'í u mbá d'aañí tha awalare 10.

Masal 1/ 68 k'abatha awalare 10 átamaná thígí mbá k'os'í u mbá d'ááñí?

Mótha awalare 10 mbá ithígí 68 animíra 50 U60 mmaane 68>60 Ashañ shugó 60 atámáná mbá k'os'í 68 awalare 10 mmaane.

70>68 Ashañ shugó 70 ñínáñ ma atamaná íthígí 68 mbá d'ááñí mbá awalare 10 mmaane.

B/ Anímírá zí arealú talata gadárña áñ madíñe nátámáná ithigi mare mbá k'os'í u mbá d'aaní tha awalare 100 k'abathá atámáná íthígí mbá awalare 100 mbá k'os'í u mbá d'ááñí.

Masal 1/ 423

Mótha 423 thík'ú thé anusá 400 maré 500 400<423 Ashañ shugo 400 ñínáñ ma atámaná íthígí 423 mbá awalare 100 mba k'os'í

423<500 Ashañe shugo 500 ñínáñ ma atámáná íthigí 423 mbá awalare 100 mbá d'áaní

Masal 2/ 870

Mótha 870 thík'ú thá anusá 800 máré 900

800<870 Inshañ shugó 800 ñínáñ ma atamaná íthígí 870 mbá awalare 100 mba k'ós'í mmaane. 870<900 Ashañ shugó 900 ñíñáñ ma atamaná íthígí 870 mbá awalare 100 mbá d'ááñí mmaane

D/ Anímíra zíí are alú arbaqa gádárña áñ madíñé natámáná íthígí máré mbá k'os'í mbá d'ááñí tha awalare 10

Masal 967

Mótha 967 thík'ú thá anusá 960 máré 970

960<967 Anshañ shugó 960 ñínañ ma atamaná ith gí 967 mbá awalare 10' mbá k'os'í mmaane.

967<970 Ashañ shugo 970 ñínañ ma atámáná íthígí mbá 967 mbá awalaré 100 mbá d'ááñí mmaane.

D'/ Anímíra zíí arealú arbaqa gád'arña áñ madíñé natámáná íthígí mare mbá k'os'í mbá d'áání thá awalare 1000

Masal 5348

Mótha 5348 thík'ú thá anúsá 5000 maré 6000

5000<5348 Anshañ shugó 5000 ñínáñ ma atamaná íthígí 5348 mbá awalaré 000 mbá k'os'í mmaane

5348<6000 Anshañ shugó 6000 ñínáñ ma atámáná íthígí 5348 mna awalaré 1000 mbá d'ááñí mmaane

E/ Anímíra zíí are alú gádarña añ madíña natámáná íthígí máré mbá k'os'í u mbá d'ááñí thá awalaré 100 U 10.

Masal 1/ 7219 áñ madíñé nátamáná íthígí mbá k'os'í u d'aaníthá awalare 100

Mótha 7219 thík'ú thá anusá 7200 máré 7300

72200<7219 Ashañ shugó 7200 ñínáñ ma atamaná íthígí 7219 mbá awalaré 100 mbá k'os'í mmaane.

7219 <7300 Ashangó shu 7300 ñínáñ ma átámáná ithigí 7219 mbá awalaré 100 mbá d'ááñí mmaane

Masal 2/ 7219 áñ madíñe nátamáná íthígí mbá k'os'íu mbá d'aañí thá awalare 10

Mótha 7219 thík'ú thá anusá 7201 maré 7220

7210 <7219 Ashañ shugó 7210 ñíñáñ ma atámáná íthigi 7219 mbá awalare 10 mbá k'os'í.

A/ shaáñthik'a atamaná íthígí ánímíro mbá awalaré 10

1/ Anímírá zí thá shúl d'uk'únúñuyó ma zíyé minus 5 thírthéqí aña k'os'iga atámáná ithígíqí mbá awalaré 10 ñínáñ íthigígane.

2/ Anímíra zí thá shúl d'uk'únúnúñuyú ma zíye míñ 5 U5 thartheqí aña d'áñga atámáná íthígíqí mbá awalaré 10 ñínáñ íthígí gane.

Bí/ Sháñ thík'a atamaná íthígí ánímíro mbá áwalare 100

1/ Anímírá zíí thá shúl d'uk'únúñuyó ma zíyé minus 5U 5 thírthéqí aña k'os'iga atamaná ithígíqí mbá awalaré 100

2/ Anímíra zí thá shúl d'uk'únúnúñuyú ma zíye míñ 5 U5 thartheqí aña d'áñgá atámáná íthígíqí mbá awalaré 100 ñínáñ íthígí gane.

qí geera 2.13

1/ Ahórathá asanduk'a zíyundúlegú

Anímíra	Atámáná íthígí mbá k'os'í mbá áwalare 10	Atámánáíthigí mbá d'aañí mbá áwalaré 10	Anímíra	Atámánáithigí mbá k'os'í mbá áwalaré 10	Atámánáíthígí mbá d'ááñí mbá áwalare 10
16			658		
34			1111		
59			2467		
231			5585		
325					

2/

Anímíra	Atámánáithigí mbá k'os'í mbá áwalaré 100	Atámánáithigí mbá d'áání mbá áwalare 100
319		
485		
848		
1242		
2560		
3285		

qí geera 2.14

Rothá d'oshúyú

Masal 1/ Ahmad shíbílá thañá k'ed'e alú thá 546 riyál atámáná ithígí fuudá shíbílágane thañá alú mbá áwalaré 10 kámmu maane?

Móthá Ahamad shíbílá thañá k'ed'e alú thá 546 riyál hatháñ gadarí áñ thík'a atámáná ithigigú holloñoníñ . mbá thígí mbá k'os'í 540 u mbá ithígí mbá d'áání 550 mmaane lagíñ 546 min 540 mbá thígí nínéqí 550 mmaane.

Mithal 2 zahra almahíyá k'ed'e mbá ashaharú mamá 830 almahíyá k'ed'e mbále atámáná ithigí mbá áwalaré 100 kámmu maane.

Mótha Almahíyá zahra mbá asharú 830 riyál mmaane 830 atámáná ithigí mbá k'os'í mbá áwalaré 100 800 U atamaná ithigí mbá d'áání mbá áwalaré 100 shíñ 900 nínáñ maane.

830 míñ 900 mbá ithigi nínéqí 800 mmaane. Asháñ shugó almahíyá zahra mbá ashaharú 830 atámaná ithígí mbá áwalaré 100 k'ed'e 800 mmaane.

1/ Thalfasíl d'uk'unuñú ma geedí garaqí hólthegú 42 k'abatha átamaná ithigí mbá ánímírá geedí garaqílegu mbá áwalaré 10?

2/ Almadarasa thá Assosayu alfarík'a edísú mayú 56 nafar.k'abathá átámañá ithígí mbá áwalare 10 mbá atqatada máábílegú?

3/ Atámáná gáásho shawala d'uk'unuñ ma má 344 atamaná gááshó atámáná ithígí k'ed'e mbá áwalaré 100 kámmu mane?

4/ Thá shúl d'ááñiyu d'uk'unúñ mayu maabí 487 alqadadá maabílegu atámáná íthígí martheqí

A/ k'abathá mbá áwalaré 10 ?

Bí/ k'abathá mbá áwalaré 100?

5/ Maabá dajarí thalyomu ma shíb1álu thá 567 riyál átamaná íthígí mbá fuudále.

A/ k'abathá mbá áwalaré 10?

Bí/ k'abathá mbá áwalaré 100?

6/ Isqhak' almahíyá k'ed'e mbá áshaharú mama 1565 átámáná íthígiq mbá fuudále?

A/ k'abathá mbá áwalaré 10?

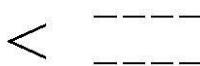
Bí/ k'abathá mbá áwalaré 100?

D/ kabathá mbá áwalaré 1000?

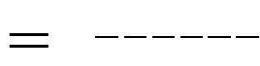
UNIT 2 - English Practice Page

I. Náfatháqi thá roothá hol tha assandúk'á buluyú, á áhorathá añá ma faadi tha ndú Alqingilizú .

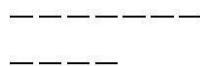
A.

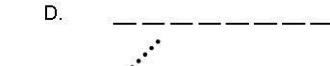
B.

C.

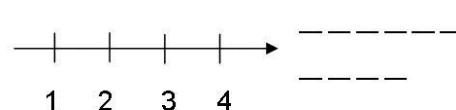
D.

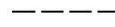
E.

G.

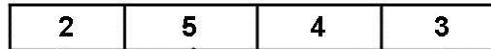

F.

2543

H.

J.

K.

I.

1000

100

10

1

ones	tens	hundreds	thousands	greater than	less than
------	------	----------	-----------	--------------	-----------

equals	power	exponent	base	number line
--------	-------	----------	------	-------------

II. Geeráthá gíñ ma daadólegú thabluweqi hathú ahulutháqi mbá adiné tháñ.

F 1. zañzaña

A. approximation

2. amad'ua

B. method

3. thoñor

C. place value

4 alqálamá

D. sign

5. approximation

E. compare

6. asherua

F. remember

7. attámáná shúlú

G. order

3 Ak'uso talata

Anímírá zíí thandulegú lé thé 10,000 thathap' u negasa

3.1 Anímírá zíí thandulegú lé thé 1000 thathap'

3.1.1 Anímírá zíí thandulegú mbá zíí are alú talata u mbá

zíí are alú arbaqa alú thathap' u alú negasa thé anímírá zíí thandule mbá zíí are alú d'uk'unuñ.

Thaň áthap'ú anímírá qígú holooňoníň shambálé geeró ñanaqí madareqí walla thé belóweqí hatháň gadaríaň nafaqaqí thé thaňorndú ashuk'ú lú 2 mbá d'afaruqígú.

Ashuk'úl thaň thaňorndúá 1

Aň kataba shúl d'uk'unuňú thé shúl d'uk'unuňú hú aň áthap'uqí u shúl míyo thé shúl míyo hu aň kataba thé bulúeqí ma p'ishí

Ashuk'úl thaňorndú 2

Áň áthap'u ání,mírá zíí are alú talataqí u arbaqaqí thé áwaleré 10 u thé ánímírá zíí are alú d'uk'unuň.

Thatháp'	Addition
Thap'á	plus

Masal 1/ 115+3 = _____

Ashuk'úl thaňorndú 1

$$\begin{array}{r} 115 \\ +3 \\ \hline 118 \end{array}$$

Ashuk'úl thaňorndú 2

$$\begin{aligned} 115+3 &= 100+10+5+3 \\ &= 110+8 \\ &= 118 \end{aligned}$$

Masal 2/ 4815+4 = _____

Ashuk'úl thaňorndú 1

$$\begin{array}{r} 4815 \\ +4 \\ \hline 4819 \end{array}$$

Ashuk'úl thaňorndú 2

$$\begin{aligned} 4815 &= 4000+800+10+5 \\ +4 &\quad \quad \quad +4 \\ &= 4000+800+10+9 \\ &= 4819 \end{aligned}$$

Zañzañathá (tirthíña)

Anímíra damuqigú holloñóníñ thalqalamá thatháp'u mbá átháp'ulaqígú ñínáñ s'ullane u mímbá átháp'u ñaneqí gíñ thík'íña mbá tháp'uqí ñínáñ k'allané

qí geera 3.1

shak'alathá d'ak'athá ma dadólegú thalu

1/ 146+3	2/ 235 +4	3/ 395+4	4/ 954+3
5/ 166+3	6/ 800 +7	7/ 1661+4	8/ 9546+2

Tha tháp'úáñgunñiu k'ap'ígú áñ p'eeera shúl d'uk'únúyugu thá shúl asharóyúeqí, asharagu thá miiayúweqí u miiagu thá alfúwéeqí.

D'uk'únúñu ashara = ashara d'uk'únúñ

asharagu ashara = míia d'uk'únúñ

Mííagu ashara = alif d'uk'únúñ

Míthal 3998+9 = _____

Ashuk'úl thañorndú

3998   3998 = alifgu 3 +miiagu 9+ asharagu 9+

+9   +9   d'uk'únúnúñgu 8+ d'uk'únúnúñgu 9

4007   = alifgû 3+miiagu 9+asharagu 9+d'uk'únúnúñgu 17

= alifgû 3+miiagu 9+asharagu 10+d'uk'únúnúñgu 7

= alifgû 3+miiagu 10+d'uk'únúnúñgu 7

= alifgû+ míyagu 1000+7

= 40007

ashañ shágó 3998+ 9 = 4007

qígeera 3.2

shak'alatha d'ak'óthálegu

1/ 492 +9	2/ 503+8	3/ 972+8	4/ 839+7
5/ 878 +2	6/ 4298+6	7/8004+7	8/ 9886+7

Mín tha ánímírá zíí arealú talata u arbaqa alú ánímírá zíí are alú d'uk'únúñ negasa.

Lé shák'oñ thathap' ñínañ geeróñaqí mínamíbále shiñ áñ garra míñ tha ánímírá zíí arealú talata u arbaqa alú ánímírá zíí are alú d'uk'únúñ negasa .

Negasa thañorndú k'abíña mbá gáshí anímíró tháñgú holloñoñiñ mmaane . sháñ negasa anímírá máñ míñ tha anímímirá máñ alú áñ kátaba ánímírá d'aañí tha beloweqí tha beloweqí walla madareqí hatháñ gadarí áñ nafaqaqí thá thánorndú ashuk'úlu 2 mbá mbá d'afaruqígu.

Ashuk'úl thañorndú

Áñ kataba shúl d'uk'únúñu thá shúl d'uk'únúñu hu áñ ánágasú u shúl míio thá shúl míio hu áñ kataba tha bulúeqí ma p'ishí.

Ashuk'úl thañorndu 2

Áñ ánágasú añímírá zíí are alú talata u arbaqa tha awalaré 10 u thá ánímírá zíí are alú d'uk'únúñ .

Masal 1/ 127- 4 = _____

Ashuk'úl thañorndu 1

127

- 4

123

ashuk'úl thañorndu 2

$127 = 100 + 20 + 7$

$- 4 \quad \quad \quad - 4$

$= 100+20+3$

$= \underline{123}$

Missal 2/ 4999- 4 = _____

Ashuk'úl thañorndu 1

4999

- 4

4995

$= 4495$

ashuk'úl thañorndu 2

$4999 = 4000+900+90+9$

$- 4 \quad \quad \quad - 4$

$= 4000+900+90+5$

qígeera 3.3

k'ábathá anímíra ma dadólégú mbá gashígu

1/ 128-7

2/ 205- 4

3/ 336-2

4/ 2444-3

5/ 566

6/ 801

7/ 7997

8/ 8877

- 6

- 1

- 7

- 5

Tha rothá d'ashúyú negasóñgúnuñugú k'abí añ ád'áñthíña alfgu tha míayúeqí, míagu tha ashayúeqí ashara tha d'uk'únúñúeqí.

Ashara 1 = d'uk'únúñgo ashara

Míia 1 = sharagu áshara

Alf 1 = míagu áshara

Masal 1/ 372 gádarña áñ madíñe thá tháñorndúlegú

372 = miiagu 3+ásharagu 7+d'uk'únúñgu 2
= miiagu 2+ásharagu 17+d'uk'únúñgu 2
= miiagu 2+ásharagu 16+d'uk'únúñgu 12
= miiagu 2+ásharagu 15+d'uk'únúñgu 22

Masal 2/ 3725 gádarña áñ madíñé thá tháñorndulegu.

3725 = Alifgu 3+míagu 7 +ashalagu+ d'uk'únúñgu 5
= Alifgu 2+míagu 17 +ashalagu 2+ d'uk'únúñgu 5
= Alifgu 2+míagu 16 +ashalagu 12+ d'uk'únúñgu 5
= Alifgu 2+míagu 16 +ashalagu 11+ d'uk'únúñgu 15

Shambálé madíñáné thá beloeqí walla madaréqí hatháñ gadarí áñ kataba walla áñ afáfarúñú aní-u míra gundígú añ thík'a mbá gashí

Masal 184-6 = _____

Ashuk'úl (gíigí)

184
- 6
178

Ashuk'úl (gíigí)

184= míagu1 + ásharagu8+ k'únúñgu 4
- 6
_____

- d'uk'unuñgu 6

Míñ tha d'uk'únúñgu 4 alú wala hatháñ gadarí añ negasa d'uk'unuñgú 6
Inshañ shúgó

184 = míagu 1+ asharagu 7 + d'uk'úñúígu 14

_____ 6

- d'uk'únúnúñgu 6

= míagu 1+sharagu 7+d'uk'úñúñgu 8

= 178

Masal 2/ 2005 – 7 = _____

Ashuk'úl (gíígí) 1

2005

- 7

1998

2005 = Alifgu 2 + d'uk'úñúñgu 5

- 7   - d'uk'úñúñgu 7

= Alifgu 1 + mííagu 10+ d'uk'úñúñgu 5

_____ - d'uk'úñúñgu 7

= Alifgu1 + mííagu 9+ asharagu 9+ d'uk'úñúñgu 15

_____ - d'uk'úñúñgu 7

= Alifgu1 + mííagu 9+ ásharagu 9+ d'uk'úñúñgu 8

= 1000+900+90+8

= 1998

Ashañ sgugó 2005- 7 = 1998

qígeera 3.4

A/ Ahórathá añiyulegu shané gía rothá s'uruñilégu ma ase

1/ 492 = mííagü4 +ásharagu 8+d'uk'úñúñgu _____

2/ 596 = mííagu 5 +ásharagu 9+d'uk'úñúñgu _____

3/ 7432 = Alfgu 7+ mííagu 4 +asharagu 3+d'uk'úñúñgu _____

4/ 5002 = Alfgu 5+ mííagu 0 +asharagu 0+d'uk'úñúñgu _____

Shereda

Distribute

Bí/ gíñ ma thíhík' tha "A" nafaqathé thañ hathú k'aba tha mbá gashí ánímírálegu.

1/ 492- 9

2/ 596- 8

3/ 7432-5

4/ 5002 - 7

5/ 9004

- 7

6/ 6775

- 9

Masal

$$\begin{array}{r}
 A/ 106 = \text{míia } 1 + \text{d'uk'úñúñgu } 6 = \text{ásharagu } 9 + \text{ásharaú} + \text{d'uk'únúñgú } 6 \\
 - 8 \quad \underline{- \text{d'uk'úñúñgu } 8} \quad \underline{\hspace{1cm}} \quad \underline{- \text{d'uk'úñúñgu } 8} \\
 = \text{ásharagu } 9 + \text{d'uk'úñúñgu } 16 \\
 \underline{- \text{d'uk'úñúñgu } 8} \\
 = \text{ásharagu } 9 + \text{d'uk'úñúñgu } 8 \\
 = \underline{\underline{98}}
 \end{array}$$

Masal 2/

$$A/ 1002 - 4 = \underline{\hspace{1cm}}$$

Gíigí 1

$$\begin{array}{r}
 1002 \\
 - 4 \\
 \hline
 \underline{998}
 \end{array}$$

Gíigí 2

$$\begin{array}{r}
 1002 = 1000 + 2 \\
 - 4 \quad \underline{- 4} \\
 = 900 + 100 + 2 \\
 \underline{- 4} \\
 = 900 + 90 + 12 \\
 \underline{- 4} \\
 = 900 + 90 + 8 \\
 = \underline{\underline{998}}
 \end{array}$$

$$Bí/ 9000 - 3 = \underline{\hspace{1cm}}$$

Gíigí

$$\begin{array}{r}
 9003 \\
 - 3 \\
 \hline
 \underline{9000}
 \end{array}$$

gíigí (Ashuk'ul) 2

$$\begin{array}{r}
 9003 = 9000 + 3 \\
 - 3 \quad \underline{- 3} \\
 = 9000 + 0 \\
 = \underline{\underline{9000}}
 \end{array}$$

qígeera 3.5

Salafa	Borrow
--------	--------

Anímírá ma daadólegu k'abatha mbá gashí mare

1/ 105-7	2/ 606-6	3/ 708-4	4/ 1004-4
5/ 2035- 5	6/ 3046 – 9		
7/ 1004 - 9	8/ 3004 - 4	9/ 4092 - 2	10/ 7995 - 5

3.1.2 Rothá d'oshuyú shak'ala (giígi)

Masal 1/ Abdu gídá alhalááwa are alú 200 ma thap'aníné babané 10 u á agudíné shiñ has'ula ñinéthí 8 alhalááwa kámú gashí ñinéqí?

Mótha Abdu alqadada alhalwá gashá gashá ñineqí = $200 + 10 - 8$
= 210 - 8
= 202

Másal 2/ Ashaň shugó Abdu alhalawá gashá ñineqí 202 mmaane

Halíma gidá 5 rúíál tha ashant'a baala fuudóyu na has'úlaga fuudá thík'íne míthalmahííá k'ed'eyu 532 rííal ané thap'ané alú than ané baró has'ula 7 rííal ané shíbíla albuñ thañ kilo fuufa kamu gashí ñinéqí?

Mótha Abdu alqadada alhalawá gashá ñínqí = $532 + 5 - 7$
= 537 - 7
= 530

Ashaň shugó Halíma fuudá gashá ñinéqí 530 mmaane.

qígeera 3.6

1/ Maaná zeeqíñ merere gídá mererí 240 min thambaleyu na shibíalu thíthííñ min thambá gashéyugu 4 máré olá k'alme d'uk'unúñ d'uk'unúñ maabá zeeqíñ merere kamu mererí gídine k'íllíñ?

2/ Sufia gidá fuufa 2575 ríál na da dadí k'ed'é 10 rial shané shibíló alkarasa than míñembá shibílóné alkarasa na móthó 4 ríál shufieqí fuuda kamu gídíla suffía k'íllíñ?

3/ Tha shúlí d'uk'unuñú maabí holí nafaalé 346 u na míhílé 8. Min tha mbaleyugu maabí faalé ma d'ethe 6 min tháñtháñ tha shúleyu maabí kámú gashí?

4/ Násíra gidá fuuda 1536 riál u á amine tháp'a nine alú thá 9 riál min tha mbaleyú ma daané ahap'unqí thíthí 4 riál . Násíra fuuda kamu gashí ñinéqí?

5/Almúrkab(k'urfe) d'uk'unuñ mbá safari maayu maabí safari 585 shambá adá . Álmurkab mbá wasalané añ máñ shugó ámáábí buthaqí thíthí 7 maabí 3 aré sáfara maabí gashá thalmúrkabú mbá safari k'íllíñ kamu gashá mare?

3.1.3 Anímírá zíí thandulegu mbá zí are alú tá;áta u arbaqa alú thathap' u alú negasa thé áwalaré ánímírá zíí thandule mbá 10 u 100.

A/ Thatháp'

qí geera 3.7

Anímíra madadolegu shárfe ththá á katabatha thé alfgu, ths míagu tha asharagu u thé d'uk'unúnúñgu.

Másal 1/ $330 = 300 + 30 + 0$

Másal 2/ $345 = 300 + 40 + 5$

Másal 3/ $4670 = 4000 + 600 + 70 + 0$

Másal 4/ $7210 = 7000 + 200 + 10 + 0$

$$1/ \underline{360} = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$$

$$2/ \underline{570} = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$$

$$3/ \underline{602} = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$$

$$4/ \underline{2890} = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$$

$$5/ \underline{5924} = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$$

$$6/ \underline{9460} = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$$

Anímírá zíí thandulegu mbá zí are alú talàta uarbaqa gadarña áñ athap'uqí thé áwalaré 100

Másal 1/ $320 + 50 = \underline{\quad}$

gíígí 1/

320

+50

370

gíígí 2/

$320 + 50 = 300 + 20$

+ 50

= 300 + 70

= 370

Másal 2/ $8460 + 420 = \underline{\quad}$

gíígí 1/

8460

+420

8880

gíígí 2/

$8460 + 420 = 8000 + 400 + 60 + 0$

+ 400 + 20

= 8000 + 800 + 80

= 8880

qígeera 3.8

shák'alathá d'ak'óthálégú

$1/ 60 + 30 = \underline{\hspace{2cm}}$

$2/ 760 + 20 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3/ 450 + 400 = \underline{\hspace{2cm}}$

$4/ 4340 + 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$5/ 4340 + 40 = \underline{\hspace{2cm}}$

$6/ 2820 + 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$7/ \begin{array}{r} 6000 \\ + 2000 \end{array}$

$8/ \begin{array}{r} 7080 \\ + 2400 \end{array}$

$9/ \begin{array}{r} 7480 \\ + 2210 \end{array}$

$10/ \begin{array}{r} 9500 \\ + 400 \end{array}$

Anímíra sharfatá /gundí afarua/ alé athap'uqí

Masal 1/ $480 + 70 = \underline{\hspace{2cm}}$

Gíígí 1

$\begin{array}{r} 480 \\ + 70 \\ \hline 550 \end{array}$

Gíígí 2

$$\begin{aligned} 480 + 70 &= 400 + 80 + 70 \\ &= 400 + 150 \\ &= 400 + 100 + 50 \\ &= 500 + 50 \\ &= \underline{550} \end{aligned}$$

Masal 2/ $2780 + 430 = \underline{\hspace{2cm}}$

Gíígí 1

$\begin{array}{r} 2780 \\ + 430 \\ \hline 3210 \end{array}$

Gíígí 2

$$\begin{aligned} 2780 + 430 &= (2000 + 700 + 80) + (400 + 30) \\ &= 2000 + 700 + 80 + 400 + 30 \\ &= 2000 + 1100 + 110 \\ &= \underline{3210} \end{aligned}$$

qígeera 3.9

K'abatha mbá thap'uqí ánímírá ma dadólégú.

$1/ 540 + 80 = \underline{\hspace{2cm}}$

$2/ 840 + 400 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3/ 7086 + 800 = \underline{\hspace{2cm}}$

$4/ 1444 + 400 = \underline{\hspace{2cm}}$

$5/ 8350 + 700 = \underline{\hspace{2cm}}$

$6/ 5725 + 900 = \underline{\hspace{2cm}}$

$7/ \begin{array}{r} 4444 \\ + 2800 \end{array}$

$8/ \begin{array}{r} 3650 \\ + 4900 \end{array}$

$9/ \begin{array}{r} 6034 \\ + 3700 \end{array}$

$10/ \begin{array}{r} 8680 \\ + 1060 \end{array}$

Rothá d'oshuyú

11/ thal kardóna d'uk'únúñú alkítábgu holí Ingílizíña 290 U Alhisááb 200 . thal kardonaléyú kámu alkítáb holí k'illíñ.

12/ Suqad shíbila thañ nínelé thá 1160 riyál u thañí fáálé hollóñoníñ thá 2000 riyál . suqadd fuudá kamu shuthánálú k'illíñ?

13/ thalkardóná d'uk'unuñú Irsas(ahibir) zíqí 2470 u thalkardoná máñú Irsasgu zíqí thalkardoneleyugu mare holloñoníñ Irsrásgu kámu zíqí?

14/ gadí garaqí ma thík'a Alhisááb U Barta maré holloñoníñ 180 U thalkitabáñgúnú ma thík'a 360 k'illíñ gadí garaqíle kámu thík'íñ thalkítab k'illíñ?

15/ asugar shawal ma má 50 riyal u gashe shawal shiñ ma má 330riyal maabá shíbíl gáásha shawal u asugar shawal kám riyal thámné k'illíñ?

16/ thalú buuráyu maabí holí nafáálé 640 u ná míhile 800 thalú búúráleyu maabí kámu holé k'illíñ?

17/ Awad has'ula 1250 riyal u babané shiñ 640 riyal tha sugúweqí kámu fuuda has'ulá Awad maré bábáné k'illíñ?

18/ situ shibila almanagagu 400 thá 20 riyal u alburtukan gu 150 thá 30 riyal . kamu s'ís'íá are shíbílala sítu k'illíñ?

Negasa

Lé shak'oñ hatháñ garrawó Anímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú taláta u arbaqa qí áthap'ua thá áwalaré 10 u 100 hasí shin negasa ñíñáñ gerñaqí. Anímírá zíí thandulegu mbá zí are talata u arbaqa alú hatháñ gádarí añ negasa ánímíra áwalare 10 u mbá 100

Masal 1/ 570- 60 = _____

Gíígí 1

$$\begin{array}{r} 560 \\ - 60 \\ \hline 510 \end{array}$$

Gíígí 2

$$\begin{aligned} 570-60 &= 500+70-60 \\ &= 500+10 \\ &= \underline{\underline{510}} \end{aligned}$$

Nagasa	<i>Subtraction</i>
Nágasa	<i>Minus</i>

Masal 2/ 4870 - 300 = _____

Gíígí 1

$$\begin{array}{r}
 4870 = 4000 + 800 + 70 \\
 \underline{-300} \quad \underline{\quad -300} \\
 = 4000 + 500 + 70 \\
 = \underline{4570}
 \end{array}$$

Gíígí 2

$$\begin{array}{l}
 4870-300 = 4000 + 800 + 70 - 300 \\
 = 4000 + 800 - 300 + 70 \\
 = 4500+70 \\
 = \underline{4570}
 \end{array}$$

Masal 3/ 220 - 30 = _____

Gíígí 1

$$\begin{array}{r}
 220 = 200+20 \\
 \underline{-30} \quad \underline{\quad -30} \\
 = \text{míagu 2+ ásharagu 2} \\
 \quad \quad \quad \text{- Asharagu 3} \\
 = \text{míagu 1+ ásharagu 12} \\
 \quad \quad \quad \text{- Asharagu 3} \\
 = \text{míagu 1+ asharagu 9} \\
 = 100+90 \\
 = \underline{190}
 \end{array}$$

Gíígí 2

$$\begin{array}{l}
 220 - 30 = 200 + 20 - 30 \\
 = 100 + 120 - 30 \\
 = 100+90 \\
 = \underline{190}
 \end{array}$$

qí geera 3.10

Anímírá ma dadolegú k'abátha mbá gashí máre

1/ 570 - 20 = _____

2/ 650 - 40 = _____

3/ 920 - 80 = _____

4/ 4520 - 90 = _____

5/ 5460 - 700 = _____

6/ 4500 - 2900 = _____

7/ 270   8/ 710   9/ 7260   10/ 8250   11/ 9260
-180   -280   -610   -1370   -2420

Rothá d'oshuyú

12/ Nájuá almahíá k'ed'é mbá ashaharú 430 ríyál mmaane míñ tha fuudáleyú ma gíyané gíñ shúlú tháñ 300 ríyál kam ríyal gashí ñínéqí?

13/ Alhidír has'ula 2400 ríyal tha sugúweqí na shíbíló mererí 2 thá 300 ríyál kamu fuudá gashá ñineqí?

14/ tha k'abalé d'uk'unúňu shúlgú holí 2430, in thambáléyúgú shúl kámu mbá walá ma shúlñeera?

15/ thálmadarasámañú geedí gáraqí holígu 2780 min thambalyugu na míhíle 180 mmamare geedí gáraqí na fáale kámu ma mare?

3.1.4 Anímírá zíí thandulegu mbá má áwalaré 10 u mbá 100 thathap' u negasa

A/ Thatháp'

Hatháñ gádarí áñ átháp'u ánímírea áwalaré 10 u mbá 100 shambále zíne tha bulúweqí

Masal 1/ $420+40 = \underline{\quad}$

Gíígí 1

$$\begin{array}{r} 420 \\ +40 \\ \hline 460 \end{array}$$

Gíígí 2

$$\begin{aligned} 420 + 40 &= 400 + 20 + 40 \\ &= 400 + 60 \\ &= \underline{460} \end{aligned}$$

Masal 2/ $4560+300 = \underline{\quad}$

Ashuk'ul thañorndu 1

$$\begin{array}{r} 4560 \\ +300 \\ \hline 4860 \end{array}$$

Ashuk'ul thañorndu 2

$$\begin{aligned} 4560 + 300 &= 4000 + 500 + 60 + 0 + 300 \\ &= 4000 + 800 + 60 + 0 \\ &= \underline{4860} \end{aligned}$$

qígeera 3.11

Anímírá ma dadolegu k'ábátha mbá thap'uqí maré

1/ $380+600$

2/ $200+ 500$

3/ $2650+300$

4/ 340

+130

5/ 800

+540

6/ 2200

+350

7/ 5240

+300

Bí/ negasa

Lé shak'ón hatháñ gárrawó shambá gádarña aň atháp'u anímíra awalare 10 u mbá 100 hasó shíñ negasa wallá mbá gashí ñínáñ gárraña

Masal 1/ $360 + 30 = \underline{\hspace{2cm}}$

Gíígí 1

$$\begin{array}{r} 360 \\ - 30 \\ \hline 330 \end{array}$$

Gíígí 2

$$\begin{aligned} 360 - 30 &= 300 + 60 - 30 \\ &= 300 + 30 \\ &= \underline{330} \end{aligned}$$

Gíígí 3

$$\begin{array}{rcl} 360 & = 300 + 60 \\ - 30 & \quad \quad \quad - 30 \\ \hline & = 300 + 30 + 0 \\ & = \underline{330} \end{array}$$

Masal 2/ $6800 - 400 = \underline{\hspace{2cm}}$

Gíígí 1

$$\begin{array}{r} 6800 \\ - 400 \\ \hline 6400 \end{array}$$

Gíígí 2

$$\begin{aligned} 6800 - 400 &= 6000 + 800 - 400 \\ &= 6000 + 400 \\ &= \underline{6400} \end{aligned}$$

Gíígí 3

$$\begin{array}{rcl} 6800 & = 6000 + 800 \\ - 400 & \quad \quad \quad - 400 \\ \hline & = 6000 + 400 \\ & = \underline{6400} \end{array}$$

qígeera 3.12

k'ábátha mbá gashína ánímíralégú

1/ $390 - 40 = \underline{\hspace{2cm}}$

2/ $540 - 30 = \underline{\hspace{2cm}}$

3/ $740 - 600 = \underline{\hspace{2cm}}$

4/ $2760 - 300 = \underline{\hspace{2cm}}$

5/ $7750 - 400 = \underline{\hspace{2cm}}$

6/ $6800 - 500 = \underline{\hspace{2cm}}$

8/ $5480 - 70 = \underline{\hspace{2cm}}$

9/ $6500 - 400 = \underline{\hspace{2cm}}$

10/ $3050 - 300 = \underline{\hspace{2cm}}$

11/ $7960 - 700 = \underline{\hspace{2cm}}$

Lé shak'áñ hatháñ gárrawó shambá gádarña áñ thík'a mbá gashí ánímíra zíí thandulegu holloñoníñ

Mbá negasíla- mbá negasí = mbá gashí

Masal 1/ 5-2 = 3

15- 12 = 3 áñ thap'á 10 hamsaqíthañ mbá négasíla u holloñoniñqí tháñ mbá negasí

Masal 2/ 12- 8 = 4

18- 14 = 4 áñ thap'á 6 tamáníaqítháñ mbá negasí u 12 mbá negasíla

24- 20 = 4 áñ thap'á 6 arbát'asharítháñ mbá negasí u 18 mbá negasíla

Anímírá zíí thandulegú holloñoníñ mbá negasíla u mbá negasí ma thap'ánaqí thá anímírá namuqí anímírá thík'ña walla mbá gashí thík'ña namuqí thambá gashí alqawálulé. (mba tharqí le)

qí geera 3.13

Shák'alathá d'ak'óthá mb a ma dado negasalegu

$1/ 8 - 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$2/ 22 - 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$13 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

$30 - 18 = \underline{\hspace{2cm}}$

$18 - 13 = \underline{\hspace{2cm}}$

$38 - 26 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3/ 65 - 30 = \underline{\hspace{2cm}}$

$4/ 195 - 122 = \underline{\hspace{2cm}}$

$85 - 50 = \underline{\hspace{2cm}}$

$245 - 172 = \underline{\hspace{2cm}}$

$105 - 70 = \underline{\hspace{2cm}}$

$295 - 222 = \underline{\hspace{2cm}}$

$5/ 865 - 600 = \underline{\hspace{2cm}}$

$6/ 515 - 213 = \underline{\hspace{2cm}}$

$880 - 615 = \underline{\hspace{2cm}}$

$560 - 558 = \underline{\hspace{2cm}}$

$895 - 630 = \underline{\hspace{2cm}}$

$605 - 303 = \underline{\hspace{2cm}}$

$7/ 5000 - 3000 = \underline{\hspace{2cm}}$

$8/ 1200 - 100 = \underline{\hspace{2cm}}$

$6000 - 4000 = \underline{\hspace{2cm}}$

$1360 - 260 = \underline{\hspace{2cm}}$

$7000 - 5000 = \underline{\hspace{2cm}}$

$1220 - 420 = \underline{\hspace{2cm}}$

3.1.5 Anímírá zíí thandulegu mbá zí are alú talata thathathap u the negasa thá anímírá zíí thanduleu mbá zíare alú hollóñoníñ.

A/ thathaph'

Anímírá zíí are alú taláta shambá thap'óñaneqí thá anímírá zí are alú d'uk'unúñ u thá áwalaré 10 gádarña áñ thap'e thá anímírá zí are alú hollóñoníñ mbá walá ma awalaré 10.

Masal 1/

Gíígí 1

672

+26

698

Gíígí 2

$672 + 26 = 600 + 72 + 26$

$= 600 + 98$

$= \underline{698}$

Masal 2/

Gíígí 1

456

+25

481

Gíígí 2

$456 + 25 = 600 + 56 + 25$

$= 400 + 81$

$= \underline{481}$

qí geera 3.14

Atháp'uthá anímírá ma dadóléqígú

$1/ 542 + 43 = \underline{\hspace{2cm}}$

$2/ 654+35 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3/ 972 + 26 = \underline{\hspace{2cm}}$

$4/ 864+32 = \underline{\hspace{2cm}}$

$5/ 653$

$6/ 840$

$7/ 904$

$8/ 936$

$9/ 714$

$10/ 646$

+ 20

+ 36

+ 81

+ 77

+ 93

+ 85

Bí/ negasa

Mbá gashí ánímirá zíí are alú hollóñoníñ thá tháñorndú fed’íña hatháñ gádarí añ negasá míñ tha anímirá zíí are alú taláta alú anímirá zíí are alú hollónóníñ.

Masal 1/ $683 - 42 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$\begin{aligned}\text{Mótha } 683 - 42 &= 600 + 83 - 42 \\ &= 600 + 41 \\ &= 641\end{aligned}$$

Inshañ shúgó $683 - 42 = 641$

Masal 2/ $762 - 42 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$\begin{aligned}762 - 42 &= 700 + 62 - 42 \\ &= 700 + 20 \\ &= 720\end{aligned}$$

qí geera 3.15

k'abatha mbá gashí ánímirálegu

$$1/ 649 - 31 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 2/ 937 - 23 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 3/ 397 - 27 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\begin{array}{lll}4/ 453 & 5/ 798 & 6/ 888 \\ \underline{-32} & \underline{-48} & \underline{-58}\end{array}$$

$$\begin{array}{llll}7/ 875 & 8/ 959 & 9/ 900 & 10/ 963 \\ \underline{-42} & \underline{-18} & \underline{-80} & \underline{-43}\end{array}$$

Rothá d'oshuyú

Masal tha shát mañú almangagu zíye 425 u alburtukangu 50 míñ thambaleyugu almanga ma farálé 42 s'ís'ífa are kamu gashí tha shatú?

$$\begin{aligned}\text{Mótha } s'ís'ífa \text{ are gashé k'íllíñ} &= 425 + 50 - 42 \\ &= 475 - 45 \\ &= \underline{\hspace{2cm}} 433\end{aligned}$$

Ashañ shugó s'ís'íyaré gashé thá asható k'íllíñ 433 mmamaré

Rothá d'oshuyu	Word problem
----------------	--------------

qí geera 3.16

- 1/ há shúl d'aañiyu añá alú buuro maabí fáále holí 407 u míhí 270. míñ thá maabíleyúgú ma d'ethaé 37 maré za tha martha théqí kam nafar gashí?
- 2/ Álí shíbíle nagásha hamsa shawal thá 450 ríyal u zílí sabaqa shawal thá 306 ríyal ./ míñ tha zíl shíbílanéyu sabaqa shawal ná shíbílalu thíthí taláta shawal tha 135 ríyal . fuudá kámu shíbíla né zíl tháñ k'illíñ ma shár mambá shíbílane alú?
- 3/ Thál madíina mañú s'ís'íá ma shíshílínagu holí 934 mbá alkaharábó u 712 mbá atelefunú./ thá sababá thañor mus'ó s'ís'íalegu ma rushé 115 s'ís'íá hú kamu gashí?
- 4/ Thálmadarasá mañu géédí garaqí mbá sajalegú na fáále 517 u na míhíle 360. á maré bak'a almdarasa 120 géédí garaqí kámu gashé thalmadarasáleyú?
- 5/ Tha Assosa tha hosbítalu maabí áger thíñá k'áfá edúsuqí 947 min maréyu maabí fáále 316 u míhí 301 kámú mmámaré .
- 6/ Mansur almahiá k'ed'e mbá ashaharú 942 ríyal mmaane min thambáleyú ma shíbílané gíñ thíñne tháñ thá 400riál u ma shiblané or tháñ 20 ríal fuudá kámu gashí ñineqí?
- 7/ Alawía shíbíló mererí hollóñoníñ thá 220 riál u mus'e d'uk'unuñ thá 20 ríal min tha merere shíbílanéyu na shíbílalu d'uk'unuñ thá 130 ríal alawía min thá fuudá shibílane tháñ k'illíñ kám ríyal walá mótháne?
- 8/ Tha at'arp'esá alkítabú alú alkítabgu holí Ingílish 219 u Barta 640 baqad shahar ma hasabalegu k'illíñ ma gíya 523 alkítabgu kamu d'uk'e?

3.1.6 Anímírá zíí thandulegu mbá zíí alú táláta thathap' u negasa

Tha ak'us'óleyu hatháñ garrawó anímírá zíí thandulegu mbá zí are alú talata thathap' u negasa thá anímírá zíí thandulegu mbá zí are alú holloñoníñ u thá anímírá zíí thandulegu mbá zí are alú arbaqa./ hasí shíñ anímírá zúú thandulegu mbá zí are alú talata thá thathap'u negasa thá anímírá zíí thandulegu mbá zí are alú talata garráña.

A thathap'

Masal 1/ 340+255 = _____

Giigí 1

$$\begin{array}{r} 340 \\ +255 \\ \hline 595 \end{array}$$

Giigí 2

$$\begin{aligned} 340 + 255 &= 300 + 40 + 200 + 50 + 5 \\ &= 500 + 90 + 5 \\ &= 595 \end{aligned}$$

Masal 2/ $506+342 =$ _____

Giigí 1

$$\begin{array}{r} 506 \\ +342 \\ \hline 848 \end{array}$$

Giigí 2

$$\begin{array}{rl} 506 & = 500+0+6 \\ +342 & = 300+40+2 \\ \hline 848 & = 800+40+8 \\ & = \underline{\underline{848}} \end{array}$$

qígeera 3.17

Atháp'utha anímíralegu

1/ $197+102 =$ _____

2/ $218+201 =$ _____

3/ $223+341 =$ _____

4/ $415+162 =$ _____

5/ $\begin{array}{r} 711 \\ + 237 \\ \hline \end{array}$

6/ $\begin{array}{r} 549 \\ + 210 \\ \hline \end{array}$

7/ $\begin{array}{r} 128 \\ + 701 \\ \hline \end{array}$

8/ $\begin{array}{r} 644 \\ + 260 \\ \hline \end{array}$

9/ $\begin{array}{r} 715 \\ + 273 \\ \hline \end{array}$

10/ $\begin{array}{r} 100 \\ + 817 \\ \hline \end{array}$

11/ $\begin{array}{r} 320 \\ + 470 \\ \hline \end{array}$

Bí/ negasa

Min thá anímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú taláta hatháñ gadarí añ negasa anímrá zíí thandulegu mbá zíí are alú taláta. lakín mbá negasí bak'á gorné bá negasíla mbá negasíla u mbá negasí ma má anímírá zíí thandulegu mbá namuqí mbá gashí mbá thík'ña sifíra (0) mmaane.

Masal 1/ $574+321 =$ _____

Giigí 1

$$\begin{array}{r} 574 \\ +321 \\ \hline 253 \end{array}$$

Giigí 2

$$\begin{array}{rl} 574 & = 500+700+4 \\ -321 & = 300 - 20 - 1 \\ & = 200+50+3 \\ & = \underline{\underline{253}} \end{array}$$

Masal 2/ 321 -574 mbá negasí álé shañ d'áñ mbá negasíleqí walá gadarña áñ negasa

Masal 3/ 574 – 574 = _____

$$\begin{array}{r} 574 \\ - 574 \\ \hline = 000 \\ = \underline{\underline{0}} \end{array} \quad \begin{array}{r} 574 = 500 + 70 + 4 \\ - 574 \quad \underline{- 500 - 70 - 4} \\ = 0 + 0 + 0 \\ = \underline{\underline{0}} \end{array}$$

qígeera 3.18

shak'alatha d'ak'óthálegú

1/ $152 - 42 = \underline{\underline{\quad}}$ 2/ $150 - 150 = \underline{\underline{\quad}}$ 3/ $182 - 180 = \underline{\underline{\quad}}$

4/ $267 - 115 = \underline{\underline{\quad}}$ 5/ $345 - 239 = \underline{\underline{\quad}}$

6/ 714 7/ 844 8/ 942 9/ 986
 $\underline{- 603}$ $\underline{- 823}$ $\underline{- 320}$ $\underline{- 180}$

10/ 594 11/ 619 12/ 670
 $\underline{- 620}$ $\underline{- 519}$ $\underline{- 519}$

Rothá d'oshuyú

13/ tha shát d'uk'unuňú alburtukangu holí 125 u almangagu 200. min thalburtukanálayugu u thal manganganayugu ma shíbílalu thíthí 110. albur tukan u almanga kámu gashí?

14/ tha assósa tha hospítálú maabí áger-thíňa k'afá edisuqí nafáálé 376 u míhí 352 mín tha maréyu maabí thík'alanéthí 125 maabí kamú mbá walá thik'ala edís thí?

15/ máábá shímbílú máň faas'a alburukan hú 990 thé talata yóm alyom alqawal ná faas'a hú 350 thalyomá ataní shíň ná faas'a hú 400 thalyomá átalít alburtukan hú kámu fas'áné?

16/ Muná gíídá fuudá 895 ríyál na has'ula 300 ríyál na shíbíla mis'e tháñ u 400 riyál ná gía shúl mis'ó tháñ fuudá kámu gashá munáyéqí?

17/ Maabá p'ál alyomíya thik'a fuudá 950ríyal tha talata yom. alyom alqawal 510 u alyomá ataní 240 ríyal alyomá atalít kámu fuudá thik'ané?

3.1.7 Anímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú arbaqa thathap'unesaga.

Lé shak'ón hatháñ garrawó shambá átháop'una u mbá negasíña anímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú taláta hasí shíñ gíñ garraña shambá átháp'uña u mbá negasíña anímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú arabqa.

A/ thathap'

Masal 1/ $2547 + 4342 = \underline{\hspace{2cm}}$

Gíigí 1

$$\begin{array}{r} 2547 \\ + 4342 \\ \hline 6889 \end{array}$$

Gíigí 2

$$\begin{aligned} 2547 &= 2000 + 500 + 40 + 7 \\ + 4342 &= 4000 + 300 + 40 + 2 \\ &= 6000 + 800 + 80 + 9 \\ &= \underline{6889} \end{aligned}$$

Masal 2/ $6302 + 2460 = \underline{\hspace{2cm}}$

Gíigí 1

$$\begin{array}{r} 6302 \\ + 2460 \\ \hline 8762 \end{array}$$

Gíigí 2

$$\begin{aligned} 6302 &= 6000 + 300 + 0 + 2 \\ + 2460 &= \underline{2000 + 400 + 60 + 0} \\ &= 8000 + 700 + 60 + 2 \\ &= \underline{8762} \end{aligned}$$

qígeera 3.19

Átháp'utha anímírálegu

1/ $3480 + 2407 = \underline{\hspace{2cm}}$ 2/ $1987 + 7111 = \underline{\hspace{2cm}}$ 3/ $4110 + 5382 = \underline{\hspace{2cm}}$

4/ $3563 + 6436 = \underline{\hspace{2cm}}$ 5/ $5907 + 4092 = \underline{\hspace{2cm}}$ 6/ $8090 + 1902 = \underline{\hspace{2cm}}$

7/ $1001 + 1111 = \underline{\hspace{2cm}}$ 8/ $2709 + 5290 = \underline{\hspace{2cm}}$ 9/ $1274 + 3204 = \underline{\hspace{2cm}}$

10/ $1607 + 2222 = \underline{\hspace{2cm}}$ 11/ $4476 + 3221 = \underline{\hspace{2cm}}$

Bí/ negasa

Lé shak'óñ anímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú taláta ñíñañ negasóña hasí shiñ
anímíra zíí thandulegu mbá zíí are alú arbaqa ñínañ gerñaqí

Masal 1/ 4827 – 3715

Gíígí 1

$$\begin{array}{r} 4827 \\ - 3715 \\ \hline = 1112 \end{array}$$

Gíígí 2

$$\begin{array}{r} 2827 = 4000 + 800 + 20 + 7 \\ - 3715 \quad - 3000 - 700 - 10 - 5 \\ \hline = 1000 + 100 + 10 + 2 \\ = 1112 \end{array}$$

Masal2/ 9999 - 9999 = _____

Gíígí 1

$$\begin{array}{r} 9999 \\ - 9999 \\ \hline = 0000 \\ = 0 \end{array}$$

Gíígí 2

$$\begin{array}{r} 9999 = 9000 + 900 + 90 + 9 \\ - 9999 \quad - 9000 - 900 - 90 - 9 \\ \hline = 0 + 0 + 0 + 0 \\ = 0 \end{array}$$

qígeera 3.20

nagasa tha ánímírá ma dadólégú

1/ 57000 – 2300 = _____

2/ 6489 – 5305 = _____

3/ 9000 – 2000 = _____

4/ 8045 – 3000 = _____

5/ 1374 – 1364 = _____

6/ 3678 – 2304 = _____

7/ 9437
- 8326

8/ 7349
- 5238

Rothá d'oshuyú

9/ Tha almadarásá máñú geedí holí na fáalé 1423 u na mihilé 1093 alqatá géédí faalé kámu gorné géédí mihilé tháñ?

10/ Almadarásá thá Bambásí faas'a akágildí hú maréyú k'illíñ ma bada marthé 7641 míñ tha gín faas'á maréyú kamú yak'as'é?

11/ Fat'ur gíidá tháñí hollóñoníñ na shíbílalú manáñ thá 1350 riyál u manáñ thá 1055 riyál míñ fuudá tháñí kleyu na has'ula 1000 riyál ná shíníla than baala tháñ. Fuudá kámu gashá fat'ureqí?

12/ Thalmadíná máñu shúlgú holí 2689 min tha shúlayugu mbá ma d'úúla thálbuhía 2373 mmamaré min tha shúlayugu kámu mbá walá ma d'úúla thálbuhía?

13/ tha k'abalé máñú maabí holí 7523 míñ thá maabíleyugu maabí walá gídí albuták'a 2411 .maabí gídí albuták'a kámú ma mare?

3.2 *Thañirndú áshuk'úlá tháp'u mbá katabó*

3.2.1 *Thañorndú áshuk'úlá thatháp'ú thá anímíra walá gíí gíida (daara)*

Hatháñ gádarí añ kátaba anínímírá thá sharfeta u thá at'abaqa alqalamá thatháp'ú.

Masal 1/ 72+26 = B

thañorndú

Ashuk'ulú 72+26 = B

70+2+20+6 = B, thá anímírá kataba u thá sharfata

70+20+2+6 = B thá at'abaqa thatháp'u mbá aníñíyu maluwo (20 máré 2maluwó añiyúgu)

90+8 = B

Ashañ shugó B= 98 mmaane

Hatháñ gádarí añ athap'ú anímírá atháp'ulaqígu holloñoníñ añ kátbaba ma p'ishí thá asandúk'a síyunduyu áñthík'a mbá tháp'úóqí

Masal/ 3273 +4116 = B

Gíigí 1

Alifgu	Míiagu	Asharagu	D'uk'únúñgu
3	2	7	3
+4	1	1	6
7	3	8	9

Gíigí 2

$$\begin{array}{r}
 3273 \\
 + 4116 \\
 \hline
 7389
 \end{array}$$

**Ashañ shugó
B = 7389**

qígeera 3.21

K'abátha mbá thap'uoqí ánímirálegu

$$1/ 234 +455 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$2/ 147 +832 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$3/ 360 +407 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$4/ 3721 +5278 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$5/ \begin{array}{r} 465 \\ + 304 \end{array}$$

$$6/ \begin{array}{r} 3563 \\ + 2336 \end{array}$$

$$7/ \begin{array}{r} 5001 \\ + 4207 \end{array}$$

3.2.2 Anímirá gídí are alúñgunúñgú mbá d'afarúqí

qíatháp'úa

D'ak'ótha dám alqalámá thatháp'ú gadárña áñ shak'ala (gía) shúgo

$$\text{Másal 1/ } 426 +72 = \underline{\hspace{2cm}}$$

Gíígí 1

$$\begin{array}{r} 426 \\ + 72 \\ \hline 498 \end{array}$$

Gíígí 2

Míiagu	Ásharagú	D'uk'únúñgu
4	2	6
+	7	2
4	9	8

$$\text{Másal 2/ } 1247 + 303 = \underline{\hspace{2cm}}$$

Gíígí 1

$$\begin{array}{r} 1274 \\ + 303 \\ \hline 1577 \end{array}$$

Gíígí 2

Alfgu	Míiagu	Ásharagú	D'uk'únúñgu
1+	2	7	4
	3	0	3
1	5	7	7

qígeera 3.22

Átháp'uthá ánímírá ma dadóleqígu

$$\begin{array}{lllll}
 1/ 344 & 2/ 1607 & 3/ 1001 & 4/ 3563 & 5/ 8090 \\
 + 351 & + 522 & + 1111 & + 6423 & + 1902 \\
 \hline
 6/ 5907 & 7/ 6463 & 8/ 8888 & 9/ 5998 & \\
 + 4082 & + 3536 & + 1111 & + 3001 &
 \end{array}$$

3.2.3 Anímírá zíí thá shúl d'uk'únúñú mbá thap'uwoqí mare mbá gí gíida qí tha athap'u a

Zañzañatha:- anímírá thík'u thá shúl d'uk'únúñú mímbá gíne áshara anéthohé tha atamáná shúlí anímíroyuweqí mbá d'áaní.

Masal/ 457 + 226 = _____

	Miyagu	Asharagu	D'uk'únúñgu
457	4	5	7
+ 226	2	2	6
<u>673</u>	6	7	3

Tháñorndú ashuk'ulú shambá mad'uné

Gí gíiná 1/ D'uk'únúñgu 7+ D'uk'únúñgu 6 = D'uk'únúñgu 13
ashara 1 u D'ik'únúñgu 3/ aň kataba 3 thá shúl d'uk'únúñuyu áň has'ula thá shúl asharóyuweqí áň atháp'uqí.

Gí gíiná 2/ asharagu 5+asharagu 2+ osharagu 1 = asharagu 8 aň kataba 8 tha kataba 8 tha shúl asharó hú

Gíñ gíiná 3/ míyagú4+ miiagu 2 = miiagu 6 áň kátaba 6 thá shúl míío hú.

qígeera 3.23

Shak'alatha d'ak'óthalegu

1/ 6 + 7	2/ 62 + 18	3/ 626 + 237	4/ 3402 + 9	5/ 4675 + 205
6/ 5347 + 2344	7/ 729 + 238	8/ 7805 + 1167	9/ 7481 + 2509	10/ 1723 + 1009

3.2.4 Anímírá zíí tha shúlúñgunúñú mbá gíí gíídagu holloñoníñ thá Thatháp'.

Masal

$$\begin{array}{r} 487 \\ + 442 \\ \hline 929 \end{array}$$

Miyagu	Ásharagú	D'uk'únúñgu
4	8	7
4	4	2
9	2	9

Tháñorndú ashuk'ulú shambá mad'uné

Gíñ gííña 1/ d'uk'únúñgu 4+d'uk'únúñgu 6= D'uk'únúñgu 10 /ashara
1+ d'uk'únúñgu 0)

Gíñ gííña 2/ “1” añ kátaba tha shúl d'k'únúñgu hú añ has'ula tha
shúl asharóyuweqí áñ athap'uqí

Gíñ gííña 3/ asharagu 6+asharagu 2+ ashara 1 = asharag u 9, “9” áñ
kataba tha shúl míyo hú

Gíñ gííña 4/ mííagu 8+ mííagu 5 = mííagu 13, añ kátaba 3 tha shúl mííyo hu u 1
shíñ tha shúl alfú hú 3 tha shúl mííyo hu u 1 shíñ tha shúl alfú hú.

qí geera 3.24

Átháputha anímíralegu.

1/ 286	2/ 543	3/ 1388	4/ 2641
+ 693	+ 347	+ 520	+ 278
5/ 8485	6/ 5788	7/ 6354	8/ 7296
+ 274	+ 3206	+ 2527	+ 2573

3.2.5 Anímírá zí holloñiníñ u tharthé qíathap'ua.

Masal 1/37+16+34 = _____

Masal

	Asharagu	D'uk'únúñgu
37	3	7
+ 16	1	6
+ 34	3	4
87	8	7

Shambálé madíñané madáreqí

1/ $7+6 = 13$, $13+4 = 17$

áñ kataba 7 tha shúl d'uk'únúñú hu u “1” añ a athap'uqí tha anúnírá zíí tha shúlasharoyu.

2/ $1+3 = 4$, $4+1 = 5$, $5+3= 8$ añ kátaba 8 tha shúl asharóyu

Masal 2/

		Alfgu	Míyagu	Asharagu	D'uk'únú ñgu
1134	+	1	1	3	4
548			5	4	8
294			2	9	4
+ 758			7	5	8
<u>2214</u>		2	2	1	4
<u>4950</u>		4	9	5	0

Tháñorndú ashuk'ulú shambá mad'uné

1/ $4+8+6+8+4 = 30$, aň kátabá sifír (0) tha shúl d'uk'únú ú hu u "3" áň athap'uqí thá anímírá zíiqíle tha shúl asharóyú

2/ $3+3+4+9+5+1 = 25$, aň kátaba 5 tha shúl asharó hú u "2" áň athap'uqí thá anímíra zíiqílé thá shúl míoyu.

3/ $2+1+5+2+7+2 - 9$ aň kataba 9 tha shúl; míyó hú 1 áň atha p'uqí tha shúl alfúle.

4/ $1+1+2 = 4$ aň kátaba 4 tha shúl alfú hú

qí geera 3.25

Tha almásálálégú atháp'uthá animírá ma dadóléqígú

1/ 64	2/ 45	3/ 36	4/ 45	4/ 200
46	87	89	75	205
<u>+ 89</u>	67	48	68	804
	<u>+ 58</u>	<u>+ 75</u>	<u>+ 66</u>	<u>+ 66</u>
6/ 136	7/ 45	8/ 546	9/ 496	10/ 66
242	750	817	3244	2444
185	981	1700	392	888
<u>+ 406</u>	<u>+ 834</u>	<u>+ 19</u>	<u>+ 1004</u>	<u>+ 1324</u>

Rothá d'oshuyú

- 11/ tha shalmáñú alburtukan holí 96 , almangagu 45 u albabaiagu 47. tha shantáléyú s'ís'íá re kamu zíqí k'illíñ?
- 12/ tha Assósa thá hospítálú maabí has'úlá addawa hamsa uóm ma mad'u gundí 80,66,23, 87 u 90 mmamaré maabí has'úla addáwa k'illíñ thá hámsayóm kam náfar ma máré?
- 13/ Alkartóná asabunú holíguárbaqa mbá d'afaruqí mbá maayú350, 300 , 265, 360 . Alkartónálelgú k'illíñ kámu asabún dám mare?
- 14/ thalmádarása máñú geedí garaqí holígu mbá garra shúlind hámisa 508, shulí2ndu sita 341, shulínd usabaqa 185 u shúlindú tamáníya 123./ geedí garaqílegu míñ hamsa lé tamánía kámu ma máré k'illíñ?
- 15/ tha at'arp'éza alkítabú álú alkítabgu holí Alhisab 345, Ingilish 3570 , Alqulúmá Adarú 5240 u Barta 520 tha at'arp'ezá alkítabgu holí Alhísab tha at'arp'ezá alkítabúlalú alkítáb kámu zíqí k'illíñ?
- 16/ Harun féétha thañí hamsa tha suguwéqí na shibílalú thá atamaná zí shúgó 1050, 1200, 1170, 1250, 1190 riyál. Harun kamu fuudá thík'áné k'illíñ?
- 17/ thaálá già shúl d'uk'únúñ k'abí 135 riál s'ís'íyeqí , azinj 1500 riál, sheek'e u bele 1270 riál, siminto 2700 riyál u máábí shak'alíyeqí ma shutha 1599 álú. kám riyál shuthíla lu k'illíñ?
- 18/ máábí tha mange thalmadínayu ahúhá albarnamíjá hansá yomú shale faas'a s'ís'íya yomá alqitnenen 1500 yomá atalat'a 2040, yomá, 2040 , yomá alqarbáhá 2500, yomá alhamís 135 u yomá ajíma 2470 thá hamsa yom s'ís'íá k ámu faas'a máábí tha mange thalmadínayu?
- 19/ maabá p'alí has'ulá gíñ p'aláne tha asanayu tha suguwéqí min tha gíñ has'ulaneugu heesha nashibíla lu thá 2300 ryakl aílí tha 1200 riyál, gááshá fúudí thá 2500 riyal. kamu fuudá thik'ne k'illíñ thá asanayu?
- 20/ Tha sugá máñú maabí shíbílá gáásha míñ tha máábí shíbíleyu Ahmad 1528 kílo giram u kaltúm 333425 kílo giram , Maabíle mare árbaqa gásha kam kilo gíram shíbílá mare?

3.3 Thañorndú ashuk'úlá negasó mbá katabó

3.3.1 shak'ala tha anímírá zíí thandulegu mbá walá gí salfa

Masal1/ Abdu giídá mererí 216 míí thambáléyugu ná shibílalu thíthí 114 . kámu mererí gashí ñínínqí?

Abdu mererí gashí ñineqí = 216 -114

$$= 102$$

Inshañ shúgó Abdú mererí gashí ñiñe eqí 102 mmaane

Masal 2/ 234+B = 467

Rothá s'uruñí íthígu rothá s'urúñílegu tháñ B= 467 – 234 mmaane.

Thañorndú ashuk'ulkú shambá mad'uné

467	1/	añ k'aba mbá mbá gashí mbá shúl d'uk'únúñú 7-4 = 3 añ kataba "3" tha shúl asharó hú
<u>-234</u>		
233	2/	áñ k'aba mbá gashí mbá shúl asharó 6-3 = 3 áñ kátaba "3" tha shúl asharó hú
	3/	áñk'ap'a mbá gashí mbá shúl mííó 4-2 = 2 áñ kataba"2" tha shúl mííó hú

qí geera 3.26

A/ k'ap'atha rothá s'urúñí íthígí róthá s'uruñí alhisabu legu./

$$1/ A - 122 = 423 \quad 2/ 374 = B + 104 \quad 3/ 500 + B = 806$$

$$4/ 761 + D = 864 \quad 5/ F + 4008 = 9679 \quad 6/ D + 8235 = 9875$$

Bí/ k'ap'atha anímíra mathí tha añá alhurufíléyúgu mbá gí rothá s'uruñílegu ma ase

$$1/ A + 253 = 4597 \quad 2/ 374 + Bi = 786 \quad 3/ 600 + Bi = 696$$

$$4/ Ei + 2367 = 4597 \quad 5/ k + 4383 = 6984 \quad 6/ J + 8235 = 9885$$

Dí/ k'abatha mbá gashí anímírálegu

$$1/ 57 - 12 = \underline{\quad} \quad 2/ 48 - 28 = \underline{\quad} \quad 3/ 163 - 40 = \underline{\quad} \quad 4/ 985 - 470 = \underline{\quad}$$

$$5/ \begin{array}{r} 538 \\ - 105 \\ \hline 433 \end{array} \quad 6/ \begin{array}{r} 756 \\ - 412 \\ \hline 344 \end{array} \quad 7/ \begin{array}{r} 920 \\ - 800 \\ \hline 120 \end{array} \quad 8/ \begin{array}{r} 1760 \\ - 250 \\ \hline 1510 \end{array}$$

$$9/ \begin{array}{r} 2340 \\ - 310 \\ \hline 2030 \end{array} \quad 10/ \begin{array}{r} 4150 \\ - 140 \\ \hline 4010 \end{array} \quad 11/ \begin{array}{r} 7008 \\ - 2004 \\ \hline 4994 \end{array} \quad 12/ \begin{array}{r} 9998 \\ - 8682 \\ \hline 1316 \end{array}$$

3.3.2 Anímírá zíí thandulegú holloñoníñ mbá gídí anímírá are alú namúqí tha atámáná shúlí anímíróyú u míñ thíthí animirá are alú 1 ma má sifrálé négasa.

Anímírá zíí thandulegu holloñoníñ mbá gídí are alú namuqí gádárña áñ thík'a mbá gashí k'ed'e

Masal 1/ 20- 10 = A

Ashuk'úl thañorndú 1

$$\begin{array}{r} 20 \\ - 10 \\ \hline 10 \end{array} \quad \begin{array}{r} 20 \\ - 10 \\ \hline 10 \end{array} = \text{ásharagu } 2$$

ashara 1
= ashara 1
= 10

Ashuk'úl thañorndu 2

Ashañ shúgó 20- 10= 10 , 10 , A = 10

Masal 2/ 208 -102 = _____

Ashuk'úl thañorndú 1

$$\begin{array}{r} 208 \\ - 102 \\ \hline 106 \end{array}$$

Ashuk'úl thañorndu 2

$$\begin{array}{r} 208 = \text{mííagu } 2 + \text{d'uk'únúñgu } 8 \\ - 102 = \text{míía} - \text{d'uk'únúñgu } 2 \\ \hline 106 = 100 + 6 \\ = 106 \end{array}$$

Ashañ shúgo 208 -102 = 106

Másal 3/ 3056-2042 = Bí

Ashuk'úl thañorndú 1

3056
- 2042
1014

Ashuk'úl thañorndú 2

3056 = Alifgu 3 + míagu 0 + asharagu 4+ d'uk'únúñgu 6
- 2042 - Alifgu 2 - míagu 0 - asharagu 4 - d'uk'únúñgu 2
= Alf 1 + míagu 0 + asharagu 1 + d'uk'unuñgu 4
= 1000 + 10 + 4
= 1014

Ashañ shúgó 3056 – 2042 = 1014

Masal 4/

Ashuk'úl thañorndú 1

5408
-3205
2203

Ashuk'úl thañorndú 2

5408 = Alifgu 5 + míagu 4 + d'uk'únúñgu 8
- 3205 - Alifgu 3 + míagu 2 - d'uk'únúñgu 5
= Alifgu 2 + míagu 2 + d'uk'unuñgu 3
= 2000+200 +3
= 2203

qígeera 3.27

K'ap'atha mbá gashí ánímírá ma dadólégú

1/ 30 - 10 = _____

2/ 70 - 30 = _____

3/ 90 - 40 = _____

4/ 109 - 102 = _____

5/ 206 - 101 = _____

6/ 206 – 101 = _____

7/ 508
- 407

8/ 2504
- 2304

9/ 3807
- 1504

10/ 5046
- 2032

3.3.3 Anímírá zií thandulegú hóllónóníñ mbá gídí are alúñgunúñá d'afaruqí áré negasa.

Anímírá zií thandulegú mbá zií are alú míllañ gádarña áñ negasa anímírá zií thandulegu mbá zií are alú wálla mbá gídí are alú k'os'í

Masal 1/ sháñ thík'a mbá 99 máré 7 áñ kátaba anímírá d'aañí madáréqí u nambaalá thá buluweqí ma p'ishí thá shúl máre.

99

- 7

92

Thañorndú ashuk'ulú shambá mad'uné

1/ áñ k'ap'a mbá gashí shúl d'uuk'únúñú d'uk'únúñgu 9-d'uk'únúñgu 7 = d'uk'únúñgu 2 áñ kátaba 2 tha shúl d'uk'únúñu hú

2/ Anímírá negasí tha shúl asharoyú alé sháñ walázíqí añabutha 9 áñ kátaba thá shúl ásháró hú

Masal 2/ 2768= 45+Bí aní B= 2768- 45 k'ap'átha

2768

- 45 atamaná "Bí"

2723

Thañorndú ashukulú shambá mad'uné

1/ áñk'ap'a mbá gashí shúl d'uk'únúñu 8-5 = 3
Añ kátabá 3 tha shúl d'uk'únúñu hú

2/ áñ k'ap'a mbá gashí shúl asharo 6-4 = 2 añ kataba 2 tha shúl asharo hú.

3/ tha shúl mííoyu anímírá negasí alésháñ wala zíqí añ abuthó 7 añ kátaba thá shúl mííyo hú.

4/ tha shúl alfuyú anímírá negasí alé shíñ wala zíqí añ abúthóqí 2 añ kátaba thá shúl alfú hú

Inshañ shúgó 2768- 45 = 2723 , Bí = 2723

Tha I mathalalegu shak'alathá d`ak'oth`amadado`legú

qígeera 3.28

$$1/ 167 = 12 + A \quad 2/ 1381 = 120 + E \quad 3/ 9862 = 51 + M$$

$$4/ 40 + BÍ = 7056 \quad 5/ DÍ + 780 = 6780 \quad 6/ 2536 - 36 = \underline{\quad}$$

$$7/ 1870 \quad 8/ 7656 \quad 9/ 4005 \quad 10/ 6782$$

$$\underline{-1870} \quad \underline{-7056} \quad \underline{-\quad 5} \quad \underline{-\quad 782}$$

3.3.4 qí húlú á ánímírá mbá negasíla , mbá negasí u mbá gashí

“A” U “B” ma má anímírá zíí thandulegu A-BÍ gíñ thík’ña mbá gashí ñínáñ s’ullane
 “A” ma negasañá al1ú thíthí BÍ ñiñañ górraláné “A” mbá negasíla u “BÍ” shíñ mbá negasí ñínáñ s’ullane.

A-BÍ= Dí asaqá maané ase A= BÍ+Dí ma má ase bás mmaane A- BÍ = Dí tha rothá s’uruñiyu “A” mbá negasíla, “BÍ” negasí u “Dí” shíñmbá gashí ñínáñ s’ulláné.

$$\begin{array}{ll} \text{Masal 1/} & 420 - BÍ = 110 \\ & BÍ = 420 - 110 \\ & BÍ = 310 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} \text{Masal 2/} & m - 350 = 520 \\ & m = 520 - 350 \\ & m = 870 \end{array}$$

qígeera 3.29

K’ap’ta anímíra mathí tha añá “A” yu

$$1/ 570 - 230 = A \quad 2/ A - 750 = 230 \quad 3/ 847 - A = 800$$

$$4/ 672 - 521 = A \quad 5/ A - 652 = 231 \quad 6/ 7690 - A = 6510$$

$$7/ A - 2340 = 1450 \quad 8/ 4765 - A = 4600$$

3.3.5 Thañorndú áshuk'úlá nagasó umbá katabó mbá anímírá gíí salafa (tha atamáná shúlúñgunuñugu)

Hasí hatháñ garra anímíra zíí thandulegu hollónóní mbá gíí salafa mbá zíí tha shúl d'uk'únúñyu sháñ thík'a mbá gashí

Masal 1/ 297- 168 = _____

Mótha añ kátaba anímíra d'aañí madareqí u nambaala shíñ tha buluweqí ma p'ishí tha shúl maré

Thañorndú ashuk'úlu shambá mad'uné

297	1/ míñ tha d'uk'únúñgú 7 alú tha
<u>-168</u>	walá hatháñ gadarí añ negasa
129	d'k'únúñgú 8 añ salafa ashara 1 mín thé asharaguyu 9 d'uk'únúñgú mbá maalu 7 añ gía ma d'uk'únúñgú 17

2/ d'uk'únúñgú 17- d'uk'únúñgú 8 = d'uk'únúñgú 9 añ kátaba 9 tha shúl d'uk'únúñu hú.

3/ asharagu 9 alé sháñ saláfshéna 1 asharagu 8 nínañ gashí

4/ mííagu 2- míia 1 = míia 1 añ kátaba 1 tha shúl mííó hú Ashañ shúgó 297-168 = 129 qígeera thé thathap'

Masal 2/ 1743- 454 = _____

1743	1/ míñ tha d'uk'únúñgú 3 alú tha walá hatháñ
<u>- 454</u>	gadarí añ negasa d'uk'únúñgú 4 añ salaf
<u>1289</u>	ashara 1 míñ tha asharayugu 4 d'uk'únúñgú mbá mayu 3 añ gíía ma d'uk'únúñgú 13.

D'uk'únúñgú 13- d'uk'únúñgú 4 = d'uk'únúñgú 9

2/ min tha asharayugu 4 alé sháñ salafóña 1 asharagu 3 nínañ gadarí añ negasa
asharagu 5 mííaugu 7 añ salfa míya 1

Asharagu 13- asharagu 5 = asharagu 8

3/ míñ thá míayugu 7 alé sháñ salafóña míia 1 míagu 6- míagu 4 míagu 2

4/ míñ tha alf 1 alú tha walá anímíra negasí zíqí añ abúthó 1 añ kátaba tha shúl alfú hú

Ashañ shúgó 1743- 454 = 1289

qí geera thá thathap' 1289 +454 = 1743

Masal 3/ 3602-2394 = _____

<u>Mótha</u>	3602	<u>qígeera thá thathap'</u>
	<u>- 2394</u>	1208
	<u>1208</u>	<u>+ 2394</u>
		<u>3602</u>

qígeera 3.30

A/ shák'alathá d'ak'óthá ma dadólegu

1/ 823 - 43 = Dí	2/ 464 +k = 483	3/ 348 + l = 462	
4/ 542-309	5/ 6752-519	6/ A+1449= 3565	
7/ 692 <u>- 18</u>	8/ 952 <u>- 866</u>	9/ 9980 <u>- 9391</u>	10/ 4780 <u>- 3798</u>
11/ 2007 <u>- 1269</u>	12/ 6173 <u>- 5419</u>	13/ 6652 <u>- 2388</u>	

Bí/ geerathá mótháñgamaqí hathú gíathá rothá s'urúñíle gú ma ase.

1/ 437 - 257 = K

2/ Bí + 287 = 536

3/ 459 + Bí = 731

4/ 688 - 486 = M

5/ 1367 + A = 3945

6/ 1238 + A = 6720

7/ 4392 + S = 8675

8/ sh + 2714 = 9876

Di/ shák'althá d'ak"othélégú háthú geerathá móthá tha maqí thá thatháp'

$$1/ 805 - 28 = \underline{\quad}$$

$$2/ 203 - 107 = \underline{\quad}$$

$$3/ 907 - 809 = \underline{\quad}$$

$$4/ 2006 - 1099 = \underline{\quad}$$

5/ 7403 - 325	6/ 6004 - 2489	7/ 6700 - 2456	8/ 8006 - 7999
------------------	-------------------	-------------------	-------------------

3.3.6 TITLE

Masal 1/ Atamáná gááshó shawal ma má 350 riál u amuhule shawal ma má 175 ríal. Atámáná gááshó kámu gorné atamáná amuhuleyo tháñ?

Móthá Añ k'ala atamáná gááshó gor atamáná amuhuleyo thá "A"

$$\begin{array}{ll} \text{Ashañ shúgó 350- A = 175} & \text{walla 350} \\ \text{A= } 350-175 & \underline{-175} \\ \text{A= } \underline{175} & \underline{175} \end{array}$$

Ashañ shúgó atamáná gááshó gor atamáná amuhulethú thá 175 riyal

Qígeera 3.31

Masal 2/ tha shúl d'aaní máñú maabí holí nafáále 2304 u míhí 3

678.alqadadá míhú kámú gorne alqadada maabí fáálé tháñ?

Mótha añ k'ala alqadadá míhú gor alqadadá maabí faalé thá "B"

$$\begin{array}{l} \text{Ashañ shúgó 3678-Bí = 2304} \\ \text{Bí = } 3678 - 2304 \\ \quad \quad \quad = 1378 \end{array}$$

Ashañ shúgó alqadadá míhú gor alqadadá maabí fáálé thá 1374

1/ Hauua has'ula 2400 riál tha asuguweqí na shíbíló tháñ tháñ 1100 ríyal kamú fuudá gashí ñíñéí.

2/ Thalmdarása mánúgeedí garaqí holígu 2517. Min thao géédí fáálé kámú ma máré?

3/ Abdu salfa fuuda 2063 riál na móthá 1064 riál kamu fuuda gashé mbá walá mnótháne?

- 4/ Tha Assosa thalmadarasayu geedí garaqí holígu 9425. míñ tha geedí garaqíleyugu geedí faalé ma ma 4536 alqadadá geedí míhíle kamu maané?
- 5/ sále almahiyá k'ed'e mbá asharú ma má 1255 u mbá mansur shíñ ma má 716 kam ríal gorú máré tháñ?
- 6/ Awad ájerá s'ak'a sháné p'áala 5345 hígtaar míñ thambaléyúgu mbá p'áalané 4967 hígtaar kam higtar s'ak'a mbá wala p'aláné?
- 7/ thalmadarásá thá Homoshayú geedí sajale thithí 1345 miñ thámbáleúgu geedí k'odá algírayaqí tha asanálayú 1296 kámu geedí bak'á algírayua?
- 8/ tha k'abale máñú shúlgu hólí 3450, míñ thambáleyúgu ma má shúl ñeera 1200. Kámu shúlí mbá walá ma shúl ñeera?
- 9/ Alqumúrá Adam 83 u mbá úmar shiñ 23 alqumúrá adam kámu gorné alqumúrá umar tháñ?
- 10/ thalmadarásá máñú geedí garaqí holí 4230 min thambáleyúgu ma má geedí míhílé 2480 alqada dá geedí fáále?
- 11/ Atámáná atalfisíyónú d'uk'únúñ ma má 2860 ríál u Almasajel d'uk'únúñ shiñ 1500 ríál. Atamáná atalfisíyónú kámu gorné atamáná almasajalú tháñ?
- 12/ Asha buuné yomá alqitinen 3000 mítir u yomá atalata 8000 mítir. búúná buunalá Asha yomá atalatá kamú gorne búúná bunane tháñ yomá alqitnen?
- 13/ thalmadíná máñú shúlgu holí 9567 míñ tha shulayu gu mbá walá maqí d'uulá thalbuhia ma má 2889 shúl ma d'úúla thalbuhíya kámu ma mare?
- 14/ tha asandúk'á máñú alkutub holí 5875 min thamb áleyugu alkutúbá harabé 2665 Alkutúbá walá harabé kamu ma mare?
- 15/ tha hosbítálá mánú maabí agerthíñá k'afá edisuqí tha bishí mare míñ thá maabíleyugu maabí thík'alá edís thí 1560 mmamaré maabí walá thík'alá edis thí kámu ma máré.

UNIT 3 - English Practice Page

Náfatháqi thá roothá hol tha assandúk'á buluyú u alhurúfí ma alú gugud'iña, Á áhorathá añá ma faadi tha ndú Alqingilizú.

A.

$$5 - 3 = 2$$

B.

$-$

C.

$+$

D.

$$5 + 2 = 7$$

addition	plus	subtraction	minus
----------	------	-------------	-------

II Geerathá dokothá ma daadólégu hathú azalathá mbá ma asse háthú mootháthá.

a 1. subtraction

- a.) nagasa
- b.) athap'ua
- c.) shak'ala

       3. word problem

- a.) thap'a
- b.) anímirá zíí thandule
- c.) roothá d'ooshuyu

       2. distribute

- a.) sharfata
- b.) nagasa
- c.) asherua

       4 borrow

- a.) thaatháp'
- b.) alqalamá a ithigua
- c.) salafa

4 Ak'us'o 4 - Anímírá zíí thandulegu lé tha 10,000 aqólua u gásama

4.1 Anímírá zíí thandulegu lé tha 10000 aqólua u gásama

4.1.1 Anímírá zíí thandulegu aqólua u gásama tha 10

A/ Aqólua tha 10

Mithal 1 thañorndú thatháp'ú thímáthíñia

A/

“A” asanduk’ d’uk’unuñ mmaane

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

Asandúk’álé mayú sifírgú ashara . Ishañ shúgó áñ madíña alqadadá sifiruqí shúgo 1×10 ñinañ k'allane.

Aqolua	<i>Multiplication</i>
Oluo	<i>Times</i>

B/

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

Bí/ asanduk’ a holloñoníñ ñínáñ damne Ayú asanduk’ mayú sifírgu 10 Anshañ shugó alqadadá sifírgu k’illíñ gadárña áñ madíñe thé thatháp’u thé aqólua.

Alqalámá tha tháp ú
10+10

alqalámá aqólúó
2x10

k’illíñ
20

Dí/

0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0

“Dí” dám asnduk’ hamsa .Ayú
asanduk’ dam sifírgu 10 Anshañ
shúgó alqadaá sifírúgu
K’illín gadarña áñ madíñ thá thatháp’
u tha aqólua.

alqalámá thatháp'u

10+10+10+10+10

alqalámá aqóluo

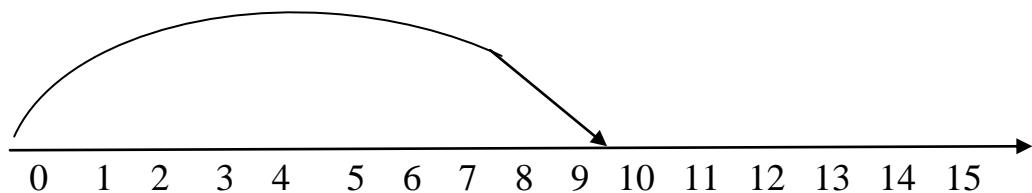
5×10

kíllíñ

50

Masal 2/ tha mundí anímíraóleyu tharqi míñ tha sifirú ané guud'a ané adá ma hasabí ashara ashara .

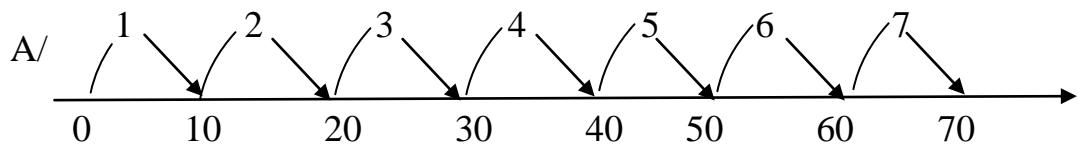
A/

- alqadada gíñ gud'íshéqí = 1

- gíñ gud'isheqí alqadadá anuk'út'a damné = 10

- anuk'út'a gúd'íshénálu K'íllíñ = $1 \times 10 = 10$

- Alqadá gíñ gugud'íñsheqí = 7
- Gíñ gúgud'íñsheqí alqadá gín damné = 10
- Anuk'út'a gugud'íñshena alu k'illíñ = 70

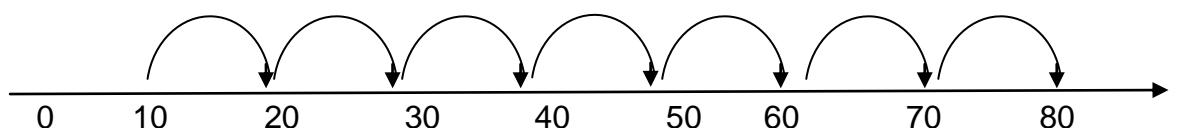
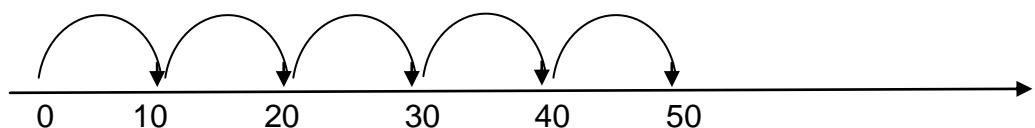
alqalámá thatháp'u   alqalámá aqóluo   thíthík'

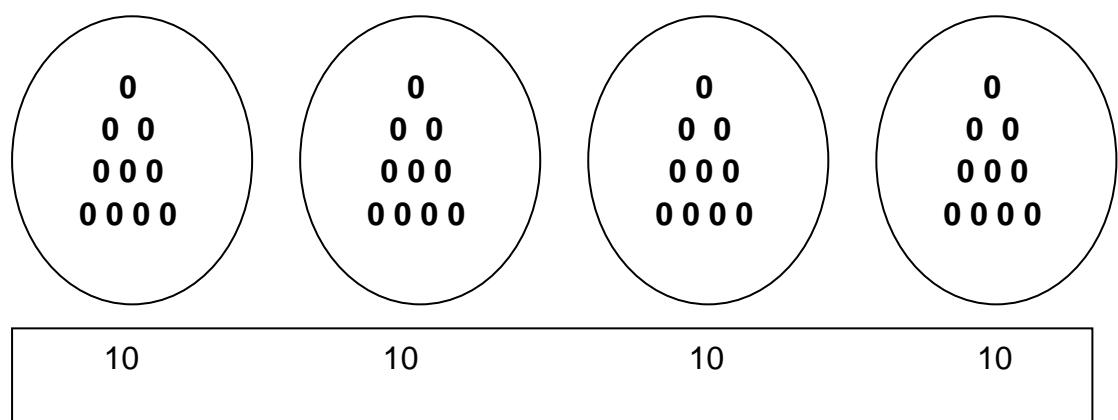
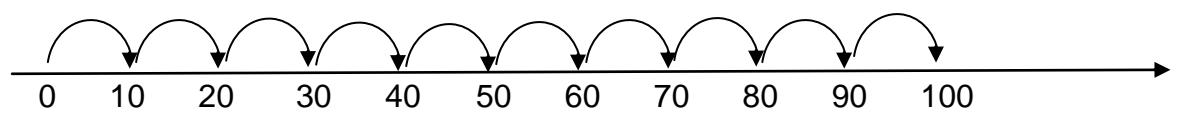
10	1×10	10
$10 \times 10 + 10$	3×10	30
$10 \times 10 + 10 + 10$	4×10	40
$10 \times 10 + 10 + 10 + 10$	5×10	50

Ayú anímírá zíí thandule ma aqóluóña thá 10 gín thík'ña anímírá zíí thandule aňé tháp'á sífírí d'uk'unuň tharthéqí

qí geera 4.1

1/ móthá thá aňiyú d'ak'óthá ma dadolegu

0	0	0	0	0	0	0	0
00	00	00	00	00	00	00	00
000	000	000	000	000	000	000	000
0000	0000	0000	0000	0000	0000	0000	0000

Thalqalámá thathap'u

thalqalámá aqólúwo

thíthík'

3/ Ahóra tha asandúk'a zíundu ma dadolégú

A/	x	10
1		
2		
3	30	
4		
6		

Bí/

	x	10
11		
20		
34		
45		
67		

Dí/

	x	10
125		
370		
745		
695		
888		

Gásama 10(ashareqí)

A/	O	O	O	O	O	O	O	O	O

- Rektangílá d'aañí dam shímbírgu 10
- Rektangílá d'aañí dam Rektangíl bílo 10
- Shímbír bíló holí tha rektangíl bílóyú asaga madíñanéthalqalámá gásamó $10 \div 10$ walla 1 mmaane

$$10 \overline{)10}$$

- shímbír b1íló holí tha rektangúlu madíñ mbá fíí alúqí shambále
 $10 = \text{walla } 1 \text{ mmaane}$

$$10 \overline{)10}$$

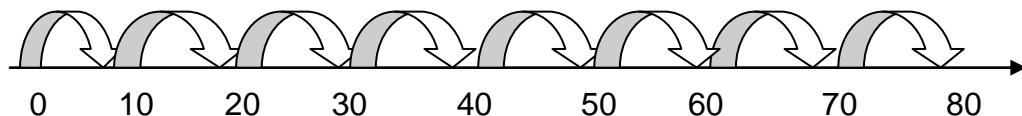
O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
O	O	O	O	O	O	O	O	O	O

- Rektangílá d'aañílé maayú sífírgu 30
  - Rektangílá d'aañílé maayú rektangí bílo 10
  - Sífírá holígu tha rektangíl bíloyu thal qalámá aqólouo gadárña añ madíñe shugó
 $30 \div 10 = 3 \quad \text{walla} \quad 10 \quad 20$
- Mbá fíí álú k'ed'e (alqadadá gugud'íño) $20 \div 10 = 2$ walla

$$10 \overline{)20}$$

Gasama	<i>Divition</i>
Agorua	<i>compair</i>

Míthal 2

- aña thár gugudíínaqí míñ nímírá o aña fííná lu nímíra 80
- Ayú gúgud'íña maayú aña bílo 10
- Alqadadá gugud'íño gadárña aña madíñe thal qalámá gásamó shugó $80 \div 10 = 8$
 $\text{walla} \quad 8$

$$10 \overline{)80}$$

Thalmsalalé ma dado tha beluweqí thalqalamá gásamó hatháñ gadarí áñ madaña qihuluwá anímírá gásamí gasamla mbá gasamí mbá fíí álú

Mbá gasamla   mbá gasamí   mbá fííálú

$$\begin{array}{rcl} 10 \div 10 & = & 1 \\ 30 \div 10 & = & 3 \\ 80 \div 10 & = & 8 \end{array}$$

Mbá gásamlá	<i>Divisor</i>
Mbá gásamí	<i>Divítand</i>

Ayú anímírá zíí thandule mbá gídí sífírgu ma gúndí ma gasamal 10 na fía sífír alú d'uk'unúñ mbá zííqiñí netha gundí

Masal $20 \div 10 = 2$, $50 \div 10 = 5$

2/ Ahóra tha añíyu d'ak'óthá ma dadolegu thá móthá ma ase

1/ $25 \times 10 =$ _____	2/ $36 \times 10 =$ _____	3/ $45 \times 10 =$ _____
4/ $76 \times 10 =$ _____	5/ $99 \times 10 =$ _____	6/ $209 \times 10 =$ _____
7/ $1000 \times 10 =$ _____	8/ $170 \times 10 =$ _____	9/ $380 \times 10 =$ _____
10/ $450 \div 10 =$ _____	11/ $760 \div 10 =$ _____	12/ $1060 \div 10 =$ _____
13/ $2900 \div 10 =$ _____	14/ $1060 \div 10 =$ _____	

4.1.2 Anímírá zíí thandulegu gásama ashareqí (10) thambá gashíle

Lé shak'ón hathú garrawó anímírá zíí thandule gásama ashareqí (10) shar mambá gashí./

Hasí shin gashátha anímírá zíí thandule than gásama ashareqí (10) mbá gídí mbá gashí

Masal 1/

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	20
--	----

A shañ shúgó $20 \div 2 = 10$

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	10
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	10

Almásá lálé madíñ hatháñé sífírgu 20 gásámóne áñholloñoñíñ ma namuqí ashara ashara.

Anshañ shúgó $20 \div 2 = 10$, mbá gashí = 0 mmaane

Masal 2/

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
--

sífírálegu añ gasamathá
gásamá áñ 21 hollóñoníñ
Rektangíale ma gasámaña

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

añ hollóñoníñ aña máñ maayú
sifírgu 11 u aña máñ maayu
sifírgu 10 . Ashañ shugo walá
gadaruqí sháñ gasamá áñ
holloñoñíñ ma namuqí $21 \div 2 = 10$
mbá gashí 1 mmaane

Masal 3/ $54 \div 10 =$ _____

$54 =$ asharagu 5 ma gasama 10 mbá fííálú 5 mmaane lakín d'uk'únúñgu 4 walá
gadarña aña gasama 10 Ashañ shggó $54 \div 10 = 5$

, mbá gashí 4 54 , mbá gasamla , 10 mbá gasamí , 5 mbá fííálú u 4 mbá gashí
mmaane.

Mbá gasamla

54

mbá gasamí

10

mbá fíí álú

5

mbá gashí

4

Ayú anímírá zíí thandulegu ma gasamaña 10 mbá gídí mbá gashí anímíra zíí ñin thartheqí k'illíñ walla mbá gashí mare ma mbá fíí álú ma d'uk'unúñ.

Anímírá zíí are alú holloñoníñ ma gasamaña zíqigu shúgo

Masal 1/

$$\begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{100} = \text{mbá fíí álú } 10 \\ \hline = \text{mbá gashí } 0 \end{array}$$

Masal 2/

$$\begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{780} = \text{mbá fíí álú } 78 \\ \hline = \text{mbá gashí } 0 \end{array}$$

Masal 3/

$$\begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{105} = \text{mbá fíí álú } 10 \\ \hline = \text{mbá gashí } 5 \end{array}$$

Masal 4/

$$\begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{786} = \text{mbá fíí álú } 78 \\ \hline = \text{mbá gashí } 6 \end{array}$$

Mbá fii alú	<i>quotient</i>
Mbá gashí	<i>Remender</i>

Ayú anímírá zíí thändulegú k'illíñ mbá gídí o (sifír) tha shúl

d'uk'unúñúyu gasamí 10

qígeera 4.3

k'abatha mbá fíí álú u mbá gashí d'ak'óthá ma dadolegu

$$\begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{25} = \text{mbá fíí álú } 2 \\ = \text{Mba gashí } 5 \end{array}$$

$$1/ \quad \begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{46} \end{array}$$

$$2/ \quad \begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{48} \end{array}$$

$$3/ \quad \begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{92} \end{array}$$

$$4/ \quad \begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{124} \end{array}$$

$$5/ \quad \begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{365} \end{array}$$

$$6/ \quad \begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{444} \end{array}$$

$$7/ \quad \begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{4382} \end{array}$$

$$8/ \quad \begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{8500} \end{array}$$

$$8/ \quad \begin{array}{r} 10 \\ \sqrt{10000} \end{array}$$

4.1.3 Anímírá zíí thandulegu gásama u aqólua tha 100

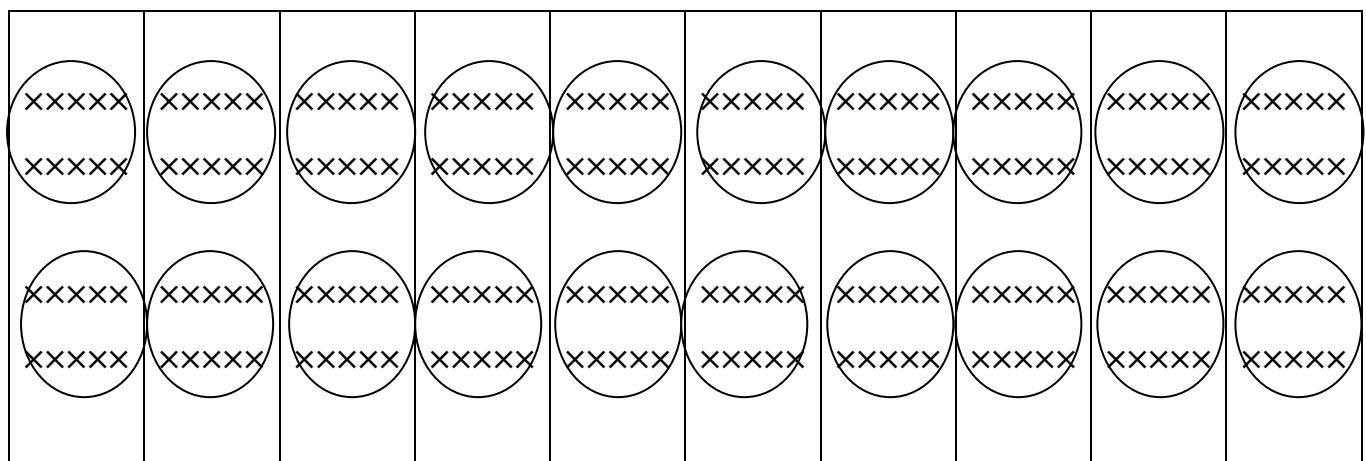
A/ Aqólúa

Masal 1/ $2 \times 100 = \underline{\hspace{2cm}}$

O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
O	O	O	O	O	O	O	O	O	O

Alqadadá shímbírá holí tha rektangílu $2 \times 10 = 20$

Tha shmírále yugu áiyú shímír magañayú thalqalamalé × mbá zíí thé buluqué

Alqadadá alqalamalé “×” $2 \times 10 \times 10 = 20 \times 10 = 200$

Masal 2/ $4 \times 10 = 4 \times 10 \times 10$ = 40×10 = 400	masal 3/ $80 \times 100 = 8 \times 10 \times 10$ = 80×10 = 800
---	---

Ayú anímírá zíí thandule ma aqóluóña tha 100 gíñ thíkiña anímírá zíí thandule awál aň aqólu tha 10 u taní gíñ thík'ña aň aqólu thá 10 gadarña aň thík'a

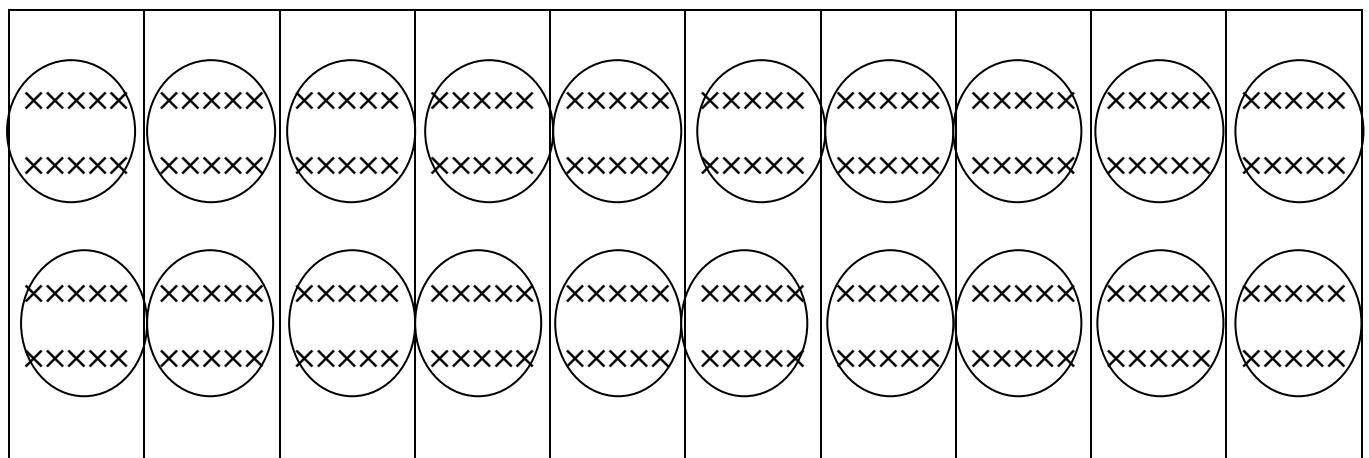
qígeera 4.4

shák'alatha d'ak'óthálegú

1/ $0 \times 100 =$ _____	2/ $1 \times 100 =$ _____	3/ $3 \times 100 =$ _____
4/ $4 \times 100 =$ _____	5/ $60 \times 100 =$ _____	6/ $74 \times 100 =$ _____
7/ $80 \times 100 =$ _____	8/ $86 \times 100 =$ _____	9/ $0 \times 100 =$ _____

Bí/ gásama

$$\text{Masal } 200 \div 100 = (200 \div 10) \div 10$$

Áyú shimbír maayú alqaláma "x" mbá zíí tha rektangilaleyu k'illíñ 200 Anshañ shugó $200 \div 10 = 20$

Tha rektangíl d'uk'únuňu alqaláma "x" hól thíhí 20 ma gasamaña

$$10 \text{ shíñ } (20 \div 10 = 2) \text{ nínañ thík'íña Ashan shugó } (200 \div 10) \div 20 \div 10 = 2$$

$$\text{Masal B}/ 400 \div 100 = (400 \div 10) \div 10$$

$$= 40 \div 10$$

$$= 4$$

Áyú anímíra zíí thandulegu ma gásamaña 100 mbá fiíálú thík;’ña anímírá zíí thandule awál áñ gasama 10 u tániñ gíñ thík’ña áñ gasama 10 gadárña thík’

qígeerra 4.5

Ahóratha añiyuléyú thalmásalálé

$$\begin{aligned}\text{Masal 1/ } 100 \div 100 &= (100 \div 10) \div 10 \\ &= 10 \div 10 \\ &= 1\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{Masal 2/ } 500 \div 100 &= (500 \div 100) \div 10 \\ &= 50 \div 10 \\ &= 5\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{Masal 3/ } 2000 \div 100 &= (2000 \div 10) \div 10 \\ &= 200 \div 10 \\ &= 20\end{aligned}$$

$$1/ 300 \div 100 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$2/ 700 \div 100 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$3/ 1100 \div 100 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$4/ 1500 \div 100 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$5/ 1500 \div 100 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$6/ 9900 \div 100 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$7/ 8700 \div 100 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$8/ 9900 \div 100 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$9/ 9300 \div 100 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$10/ 1000 \div 100 = \underline{\hspace{2cm}}$$

4.1.4 Awalaré 10 u mbá 100 aqólu thá anímíra zíí thandulegu mbá zíí aré alú d'uk'unuñ.

Anímírá zíí thandulegú áqólo tha awalaré 10

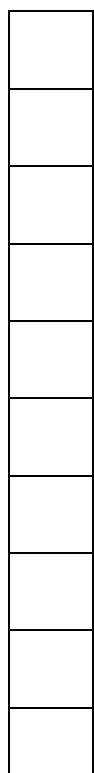
Masal A

Bí/

Dí/

Áshara 1

ásharagu 2

ásharagu 3

$$1 \times 10 = 10$$

$$10 + 10 = 20$$

$$2 \times 10 = 20$$

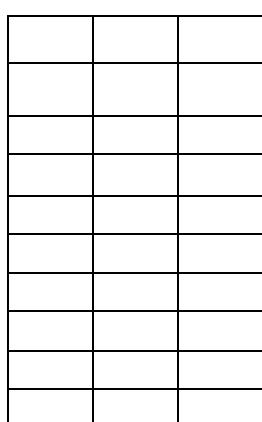
$$10 + 10 + 10 = 30$$

$$3 \times 10 = 30$$

E/ talatíngu 4

$$= 30 + 30 + 30 + 30$$

$$= 4 \times 30$$

Talatín 1

$$1 \times 30 = 30$$

$$10 + 10 + 10 = 3 \times 10 = 30$$

Masal 2/ $40 \times 5 =$ _____

Ashuk'ul (gíígí)1

$$\begin{array}{r} 40 \\ \times 5 \\ \hline 200 \end{array}$$

Ashuk'ul (gíígí)2

$$\begin{array}{rcl} 40 & = & 40 + 0 \\ \times 5 & & \times 5 \\ \hline & = & 200 + 0 \\ & = & \underline{\underline{200}} \end{array}$$

Masal 3/ $120 \times 6 =$ _____

Ashuk'ul (gíígí)1

$$\begin{array}{r} 120 \\ \times 6 \\ \hline 720 \end{array}$$

Ashuk'ul (gíígí)2

$$\begin{array}{rcl} 120 & = & 100 + 20+0 \\ \times 6 & & \times 6 \\ \hline & = & 600+120+0 \\ & = & \underline{\underline{720}} \end{array}$$

Masal 4/ $500 \times 8 =$ _____

Ashuk'ul (gíígí)1

$$\begin{array}{r} 500 \\ \times 8 \\ \hline 4000 \end{array}$$

Ashuk'ul (gíígí)2

$$\begin{array}{rcl} 500 & = & 500 + 00+0 \\ \times 8 & & \times 8 \\ \hline & = & 4000+00+0 \\ & = & \underline{\underline{4000}} \end{array}$$

Masal 5/ $1100 \times 8 =$ _____

Ashuk'ul (gíígí)1

$$\begin{array}{r} 1100 \\ \times 8 \\ \hline 8800 \end{array}$$

Ashuk'ul (gíígí)2

$$\begin{array}{rcl} 1100 & = & 1000 + 100 \\ \times 8 & & \times 8 \\ \hline & = & 8000+800 \\ & = & \underline{\underline{8800}} \end{array}$$

qígeera 4.6

1/ k'áyarathá alqalámá thatháp'úlé thalqalámá aqóluóyúeqí hathu shák'alathá

A/ $20+20+20+20 =$ _____ $\times$ _____ = _____

Bí/ $40+40+40+40+40+40 =$ _____ $\times$ _____ = _____

Dí/ $60+60+60+60+60+60+60+60 =$ _____ $\times$ _____ = _____

D'/ $90+90+90+90+90+90+90+90+90 =$ _____ $\times$ _____ = _____

2/áqólutha anímírálegu

$$1/ \begin{array}{r} 80 \\ \times 7 \\ \hline \end{array}$$

$$2/ \begin{array}{r} 90 \\ \times 9 \\ \hline \end{array}$$

$$3/ \begin{array}{r} 170 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$4/ \begin{array}{r} 220 \\ \times 6 \\ \hline \end{array}$$

$$5/ \begin{array}{r} 780 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$6/ \begin{array}{r} 870 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$$

$$7/ \begin{array}{r} 1000 \\ \times 6 \\ \hline \end{array}$$

$$8/ \begin{array}{r} 300 \\ \times 7 \\ \hline \end{array}$$

$$9/ \begin{array}{r} 600 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

$$10/ \begin{array}{r} 800 \\ \times 7 \\ \hline \end{array}$$

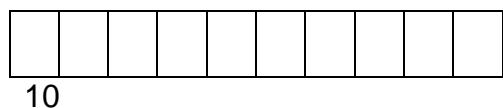
$$11/ \begin{array}{r} 1000 \\ \times 9 \\ \hline \end{array}$$

$$12/ \begin{array}{r} 300 \\ \times 8 \\ \hline \end{array}$$

4.1.5 Awalaré 10 u mbá 100 gásama ánímírá zíí thanduleyegu mbá zíí are alú d'uk'únúñ.

Masal 1/

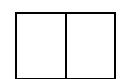
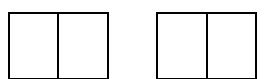
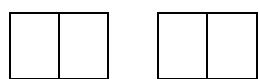
A/

10

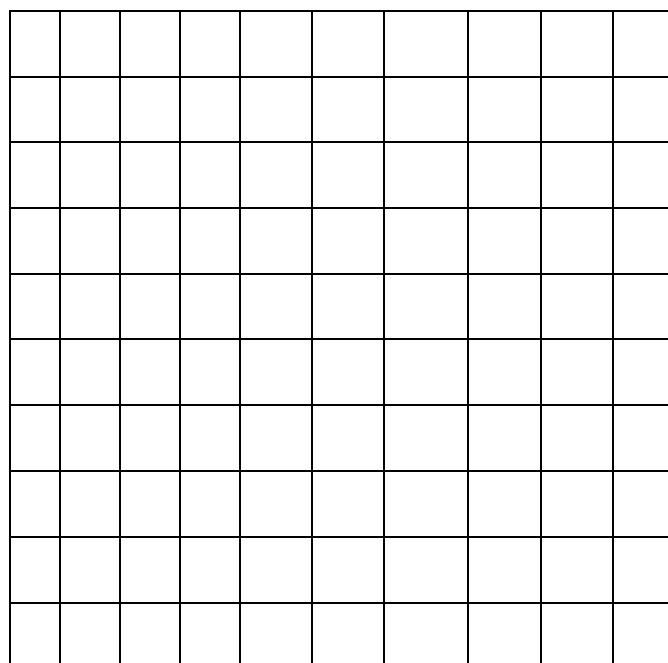

$$10 \div 2 = 5$$

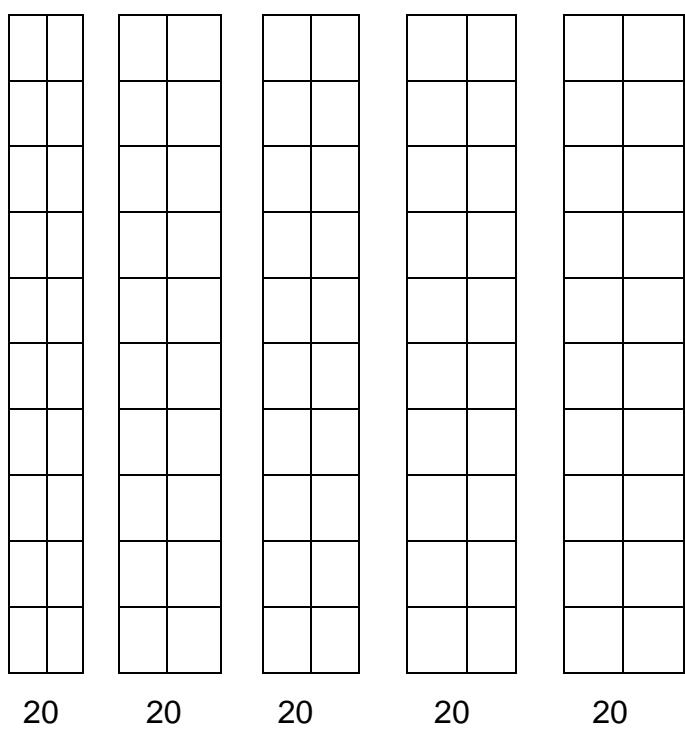
$$10 \div 5 = 2$$

Bi/

Rektangílá mayu
rekangíl bílló 100
mmaane

$$10 \times 10 = 100$$

Rekángílá d'aañí maayú rektangíl bíilo 100 ma gásamála áñ hamsa ma namuqí áiyú rektángíl maayú rektángíl bíilo 20

Anshañ shúgó $100 \div 5 = 20$ mmaane nanoqí $20 \times 5 = 100$

Masal 2/

$$A/ 30 \div 3 = 100$$

$$B/ 300 \div 3 = 100$$

gáshatha almasa lalé tháñgu

mbá gasamla	mbá gasamí	mbá fííalú	nanoqí
10	$\div$	5	$2 \times 5 = 10$
30	$\div$	3	$10 \times 3 = 30$
100	$\div$	5	$20 \times 5 = 100$
300	$\div$	3	$100 \times 3 = 300$

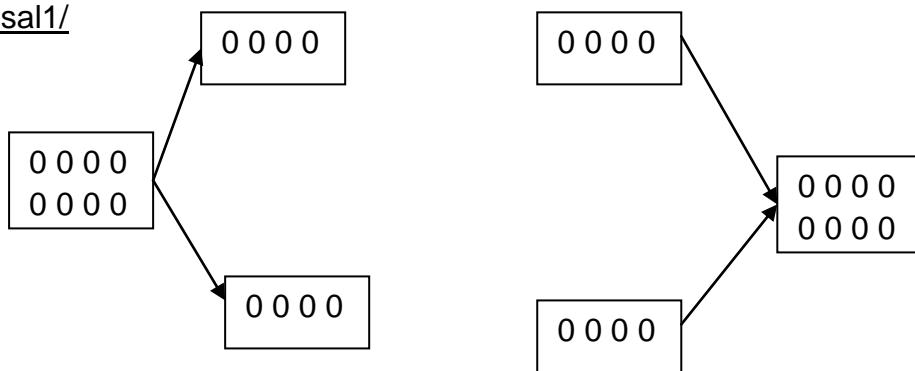
qígeera 4.7

Thal masalaía ma dadó tha belóweqí ahóratha añiyuleyugu thá móthá ma ase

1/ A/ $20 \div 4 = \underline{5}$	2/ A/ $50 \div 5 = \underline{\quad}$
Bí/ $200 \div 4 = 50$	Bí/ $500 \div 5 = \underline{\quad}$
Dí/ $2000 \div 4 = 500$	Dí/ $5000 \div 5 = \underline{\quad}$
3/ A/ $70 \div 5 = \underline{\quad}$	4/ A/ $80 \div 8 = \underline{\quad}$
Bí/ $700 \div 5 = \underline{\quad}$	Bí/ $800 \div 4 = \underline{\quad}$
Dí/ $7000 \div 5 = \underline{\quad}$	Dí/ $8000 \div 4 = \underline{\quad}$
5/ A/ $72 \div 9 = \underline{\quad}$	6/ A/ $15 \div 5 = \underline{\quad}$
Bí/ $720 \div 9 = \underline{\quad}$	Bí/ $150 \div 5 = \underline{\quad}$
Dí/ $7200 \div 9 = \underline{\quad}$	Dí/ $1500 \div 5 = \underline{\quad}$

4.1.6 qíhuluá ánímíra mbá gasamala , mbá gasamí u mbá fíí alú

Masal1/

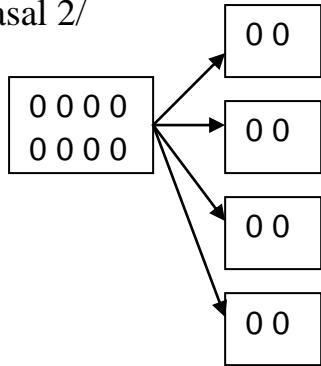

$$8 \div 2 = 4$$

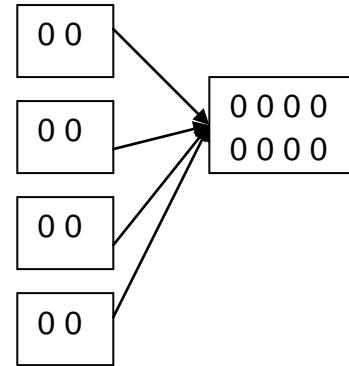
$$2 \times 4 = 8$$

Mbá gásamla , mbá gásamí , mbá fíí alú   mbá aqóluqí, mbá oluqí
Awalare (mbá olúoqí)

Masal 2/

$$8 \div 4 = 2$$

$$4 \times 2 = 8$$

Masal 3/

Mbá gásamal mbá gasamí mbá fíí alú mbá aqólúqí mbá olúqí awala

$$\begin{array}{rcl} 4 & \div & 2 = 2 \\ 16 & \div & 8 = 2 \\ 20 & \div & 5 = 4 \end{array} \quad \begin{array}{rcl} 2 & \times & 2 = 4 \\ 8 & \times & 2 = 16 \\ 5 & \times & 4 = 20 \end{array}$$

Thalma salálé ma dadó madareqí hatháñ gadarí añ madíña qihulúá ánímreá mbá gásamla, mbá gasamí u mbá fíí alú

Mbá gasamla = mbá fíí alú × mbá gasamí

Thalqalámá aqóluóyu ze mbá walá bak'úlā mbá aqóluqí , mbá oluqí u awalare alú thalqaláma gásamoyú shíñ anímímíra mbá gasamal mbá gasamí u mbá fíí alú rothá walá bak'ú alú mmamare.

qígeera 4.8

thalmasalale ma dadó madareqí móthá thá d'ak'óthá ma dadólégú ámadíñaqi mbá gasamla , mbá gasamí u mbá fíí alú u mbá alqalamá aqólúo madíñathe.

A/ $9 \div 3 = 3$, $3 \times 3 = 9$

Bí/ $12 \div 4 = 3$, $3 \times \underline{\hspace{2cm}} = 12$

Dí/ $27 \div 9 = 3$, $\underline{\hspace{2cm}} \times 9 = 27$

D/ $36 \div 6 = 6$, $6 \times \underline{\hspace{2cm}} = 36$

E/ $40 \div 5 = 8$, $\underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

F/ $120 \div 10 = 12$, $\underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

G/ $900 \div 10 = 90$, $\underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

H/ $1900 \div 100 = 19$, $\underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

Rothá d;oshuyúgú

Masal 1/ merere 1 gidí hú mererí 5 kámu húgu gídí maré?

Mótha merere 1 gídí ho4

Thañ thík'a hú kámu gídí mérerí 5 añ aqólu 4 tha 5

Inshañ shúgó mererí 5 gídí húgu 20

Masal 2/ gaasha shawal atámáná k'ed'e ma má 100 ríál thé 600 ríál kám shawal gaasha shíbílne?

Atámáná gaashó shawál = 100 ríál

Thá 600 ríál sháñ thík'a kam shawál shíbílne áñ gásama 600 ríal 100 ríáléqí

$600 \div 100 = 6$

Ashañ shúgó thé 6000 ríal hatháñ gadarí áñ shíbíla gaashá 6 shawal

qígeera tha aqólua $100 \times 6 = 600$

qígeera 4.9

1/ Kamal ma shíbíla almanga 5 thé 1 rítál thé 3 ríál kamu almangagu shíbilné?

2/ Adaftar 1 ma maayú alwaírga fááshu 5 Adaftargu 8 alwarga fááshu kamu zí thíthí?

3/ Shúllgu holí 6 shúl 1 ma maayu 40 nafar shúlégu k'íllíñ kam nafar damne?

4/ Anur ma shibilá belá albat'ariyò are alú 2 thé 48 ríal belá albat'aríyó are alú 1 kamu shíbilla ne thañ.

5/ Arashíd ma shíbílá ñeerá shúlú dañondu 8 thé 56 ríal ñeera d'añondi 1 kamu mane?

6/ Fat'ina ma shíbílá adiháná buushú 5 thé 70 ríal adiháná 1 kamu mane?

7/ Alqarbía 1 ma búúne 40 kílo mítir thé saqa thé 8 saqad kam kilo miter búnné?

8/ Abdu ma shíbíla algùrsigù 5 thé 225 ríal algursí 1 kamu mane?

9/ Alqarbíá máñ shané búúna 300 kílo mítira ma k'abá albanzíñ 3 lítire . thalbanzíñ lítir kam kilo mítire búnné?

10/ Maabí holí tha Assosa thal madínayu ma mera fírgu 900 lítir tha saqa tha 9 saqad fírikam lítir mér maré?

11/ Alemun 217 ma gasamala 7 nafaréqí ánafar alemun kamu fíí nine alú?

12/ Mamanáñ fuudá shúthínálu tha asharaú 450 riyal maabí 6 kam ríyal shuthínalú tha ashaharú?

13/ Maabí ma daqaban in holígu 30 ánafar ma ánafar ma dagala 250 ryál maabílegu k'íllíñ kamu fúuda shúthíla marethé alú?

14/ Maabí 10 shíbíla than 1 tha 1200 ríál mare k'ítha ñalú?

15/ Thañ 1 ma ma 1100 ríál tháñí 8 mbá namuqí kam ríyal mane?

4.1.7 mbá thap'úóqí mbá gashí ánímírá zíí thandulegu aqólu a u gásama thá anímíra zíí thandulegu

Míthal

00
00

000
000

00000
00000

00	000
00	000

$$2 \times 2 + 2 \times 3 = 2 \times 5 = (2 \times 2) + (2 \times 3)$$

**A/ mbá thap'úóqí anímírá zíí thandulegu
ziare alú 1**

Ashañ shúgo $2 \times 5 = 2(2+3) = (2 \times 2) + (2 \times 3)$ u taní $(2 \times 2) + (2 \times 3)$ ñíñañ thík'ña.

Gashatha tha d'ak'óthalé tháñgú ma shak'ala thalma salale

$$\begin{aligned} A/ 2 \times 26 &= 2 \times (20 \times 6) \\ &= 2 \times 20 + 2 \times 6 \\ &= 40 + 12 \\ &= 52 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} B/ 6 \times 93 &= 6 \times (90 \times 3) \\ &= 6 \times 90 + 6 \times 3 \\ &= 540 + 18 \\ &= 558 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} D/ (2 \times 10) + (2 \times 5) &= 2 \times (10 \times 5) = 2 \times 15 \\ &= 30 \end{aligned}$$

Bí/ mbá gashí ánímírá zíí thandulegu aqólu a tha anímírá zíí thandule mbá zíí are alú 1

Masal 1

$$\begin{aligned} A/ 2(10-2) &= (3 \times 10) - (3 \times 2) \\ &= 30-6 \\ &= 24 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} B/ 5(20-5) &= (5 \times 20) - (5 \times 5) \\ &= 100-25 \\ &= 75 \end{aligned}$$

Míthal 2

$$\begin{aligned} A/ 6 \times 72 &= 6 \times (80 \times 8) \\ &= (6 \times 80) - (6 \times 8) \\ &= 480 - 48 \\ &= 342 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} B/ 8 \times 95 &= 8 \times (100 - 5) \\ &= (8 \times 100) - (5 \times 8) \\ &= 800 - 40 \\ &= 760 \end{aligned}$$

qígeera 4.10

shak'alatha d'ak'óthálegu thalmasalalegu

$$1/ 3 \times 45 = 3 \times (40 + \underline{\hspace{2cm}})$$

$$2/ (4 \times 6) + (4 \times 8) = 4 \times (\underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}})$$

$$3/ 7 \times 68 = 7 \times (60 + \underline{\hspace{2cm}})$$

$$4/ (8 \times 30) + (8 \times 9) = \underline{\hspace{2cm}} \times (30 + 9)$$

$$5/ 1 \times 99 = 1 \times (90 + \underline{\hspace{2cm}})$$

$$6/ (5 \times 80) + (5 \times 10) = 5 \times (\underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}})$$

$$7/ 3 \times 32 = 3 \times (40 - \underline{\hspace{2cm}})$$

$$8/ 4 \times (20 - 3) = (4 \times \underline{\hspace{2cm}}) - (\underline{\hspace{2cm}} \times \underline{\hspace{2cm}})$$

$$9/ 7 \times 82 = \underline{\hspace{2cm}} \times (90 - 8)$$

$$10/ (6 \times 30) - (6 \times 9) = 6 \times (\underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}})$$

Dí mbá thap'úoqí anímírá zíí thandúlegu gásama thá anímírá zíí thandule mbá zíí are alú 1

Masal

$$\begin{aligned} A/ (20+6) \div 2 &= (20 \div 2) + (6 \div 2) \\ &= 10 + 3 \\ &= 13 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} B/ (60+20) \div 10 &= (60 \div 10) + (20 \div 10) \\ &= 6 + 2 \\ &= 8 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Dí/ } (50+10) \div 5 &= (50 \div 5) + (10 \div 5) \\ &= 10 + 2 \\ &= 12 \end{aligned}$$

Dí/ mabá gashí ánímíra zíí thandulegu gásama tha anímírá zíí thandule mbá zíí are alú 1

Masal

$$\begin{aligned} \text{A/ } (20 - 6) \div 2 &= (20 \div 2) - (6 \div 2) \\ &= 10 - 3 \\ &= 7 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Bí/ } (50 - 10) \div 5 &= (50 \div 5) - (10 \div 5) \\ &= 10 - 2 \\ &= 8 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Dí/ } (60 - 20) \div 10 &= (60 \div 10) - (20 \div 10) \\ &= 6 - 2 \\ &= 4 \end{aligned}$$

qígeera 4.11

Thalmatsalale ahóratha añíyu d'ak'ótha ma dadólegu

$$1/ (15+5) \div 5 = (15 \div 5) + (\underline{\hspace{2cm}} \div 5)$$

$$2/ (20+10) \div 2 = (\underline{\hspace{2cm}} \div 2) + (10 \div \underline{\hspace{2cm}})$$

$$3/ (21+9) \div 3 = (\underline{\hspace{2cm}} \div 3) + (\underline{\hspace{2cm}} \div 3)$$

$$4/ (30+15) \div 5 = (\underline{\hspace{2cm}} \div 5) + (\underline{\hspace{2cm}} \div \underline{\hspace{2cm}})$$

$$5/ (72+18) \div 9 = (72 \div \underline{\hspace{2cm}}) + (\underline{\hspace{2cm}} \div \underline{\hspace{2cm}})$$

$$6/ (80+40) \div 4 = (\underline{\hspace{2cm}} \div \underline{\hspace{2cm}}) + (\underline{\hspace{2cm}} \div \underline{\hspace{2cm}})$$

$$7/ (21-9) \div 3 = (2 \div \underline{\hspace{2cm}}) - (\underline{\hspace{2cm}} \div \underline{\hspace{2cm}})$$

$$8/ (24-8) \div 4 = (\underline{\hspace{2cm}} \div 4) - (8 \div \underline{\hspace{2cm}})$$

$$9/ (72-30) \div 6 = (\underline{\hspace{2cm}} \div \underline{\hspace{2cm}}) - (\underline{\hspace{2cm}} \div \underline{\hspace{2cm}})$$

$$10/ (80-40) \div 8 = (\underline{\hspace{2cm}} \div \underline{\hspace{2cm}}) - (\underline{\hspace{2cm}} \div \underline{\hspace{2cm}})$$

Aíyú anímírá zíí thandule A, B, D (A+B) D= (AxD) + (BxD)

Masal A/ $16 \times 1 = (10+6) \times 1 = (10 \times 1) + (6 \times 1) + 10 + 6 = 16$

Bí/ $28 \times 4 = (20+8) \times 4 = (20 \times 4) + (8 \times 4) + 80 + 32 = 112$

Dí/ $(20+3) \times 5 = (20 \times 5) + (3 \times 5) = 100 + 15 = 115$

D'/ $8 \times (90+2) = (8 \times 90) + (8 \times 2) = 720 + 16 = 736$

E/ $24 \times 2 = (20+4) \times 2 = (20 \times 2) + (4 \times 2) = 40 + 8 = 48$

F/ $36 \times 4 = (30+6) \times 4 = (30 \times 4) + (6 \times 4) = 120 + 24 = 148$

qí geera 4.12

Thalmasalale ahóratha añiyúleyugu

1/ $(30+3) \times 5 = (\underline{\quad} \times \underline{\quad}) + (\underline{\quad} \times \underline{\quad})$

2/ $5 \times (50+5) = (\underline{\quad} \times \underline{\quad}) + (\underline{\quad} \times \underline{\quad})$

3/ $(70+8) \times 3 = (\underline{\quad} \times \underline{\quad}) + (\underline{\quad} \times \underline{\quad})$

4/ $(80+4) \times 7 = (\underline{\quad} \times \underline{\quad}) + (\underline{\quad} \times \underline{\quad})$

5/ $8 \times (90+2) = (\underline{\quad} \times \underline{\quad}) + (\underline{\quad} \times \underline{\quad})$

6/ $9 \times (80+10) = (\underline{\quad} \times \underline{\quad}) + (\underline{\quad} \times \underline{\quad})$

7/ $8 \times 96 = (\underline{\quad} \times \underline{\quad}) + (\underline{\quad} \times \underline{\quad})$

8/ $87 \times 7 = (\underline{\quad} \times \underline{\quad}) + (\underline{\quad} \times \underline{\quad})$

9/ $92 \times 6 = (\underline{\quad} \times \underline{\quad}) + (\underline{\quad} \times \underline{\quad})$

qígeera 4.13

thalmasalale ma dado tha buluéí aqólutha anímíra zíí thandulelegu holloñiníñ tha anímíra zíí thandule mbá zíí are alú 1

masal Ashuk'úl (gíígí)1

(ma shuruñí)

$$\begin{array}{r} 25 \\ \underline{\times 6} \\ 150 \end{array}$$

Ashuk'úl (gíígí)2

(ma dírshí)

$$\begin{array}{rcl} 25 & = & (20+5) \times 6 \\ \underline{\times 6} & = & (20 \times 6) \times (5 \times 6) \\ & = & 120 + 30 \\ & = & 150 \end{array}$$

1/ 18

2/ 74

3/ 84

4/ 89

x4

x7

x5

x7

Rothá d'oshuyúgú

Masal kaltúm adé tha asúgu ná shibílo alburtukangu 15 u almozgu 20 na gásama géédí k'ed'e 5 ma namuqí ayú gadí s'ís'iaié kamu fíí ñine álú?

Mótha:- alqadadá alburtukanú = 15

Alqadadá almázú = 20

S'isiare k'illíñ 15+20 = 35

Alqadadá géédí gasamaganegu = 5

Ma madíñaqí thalqalama = alqadadá alburtukanú

$$+ \text{alqadadá almozú} \div \text{alqadadá géedúeq}$$

$$= (15+20) \div 5$$

$$= (15+20) \div (20 \div 5)$$

$$= 3+4$$

$$= 7 \text{ Ashañ shúgó ayú gadís'ís'are } 7 \text{ ñinañ fíí nine álú}$$

qígeer 4.14

Shak'alatha rothá d'oshuryuleugu

1/ Amat shibíla alkarasagu mba maiu 50 are alú 20 u manañ 32 shíñ 30 na gasama géédí k'ed'e 5 ma namuqí ayú gadí alkarasa kamú fíí nine álú?

2/ Thal fasíl d'uk'unúñu geedí garaqí holí nafáale 20 u na míhile 15 alfasílá namú thalfasíaleyu 3 kamú geedí garaqí holí k'illíñ?

3/ Thal madarása máñú geedí garaqí holí na fáale 32 u na mihile 24 alé gasamagu añ 8 ma namuqí shale s'íira agoñgoruyu abuúra d'uk'unuñ kamú geedi garaqí hól thíthí?

4/ Thal madarása máñú alfarik'á edisu géédí hól thíthí na fáale 12 u na míhile 8 maré shak'ala almasrahía p'íishí míllañ alé daaga fuudágu áanafar 6 riyál fuuda kamu daala marthe k'illíña máré?

5/ Geedí garra thalfasíl d'uk;unuñú ma garrá 6 hisas thalyomú tha 5 yom kam hisas garra maré?

6/ Almadarásá tha Assosa mbá tha salambar máabí agarañí holí na fáale 28 u na míhile 23 ma búúrá 5 riyálgu áanafar shale saqadá gadí gar5aqí than d'uk'unuñ gadí garaqíle lamu fuuda thík'ne k'illíñ?

7/ Yunís p'áala héésha 25 shawal u zílí 10 shawal héeshá kam shawal gorné zí tháñ.

8/ Atamáná alkamísú d'uk'unuň ma má 50 riyál u albant'alóm d'uk'unuň shin 100 riyál alkamisgu 5 u albant'alongu 5 kamu na atamáná k'ed'e k'illíñ?

4.1.8 Aním1íra zíí thandulegu mba zí are alú holloñoníñ u mbá zí are alú d'uk'unuň gasama d'uk'unuň thambá gashí u ma shar mambá gashí.

A/ gáshatha alqalamá gásamóle tháñ.

1/ $6 \div 3 = 2$ anímírá gasámalegu mare holloñoníñ sháñ hulú maréqí?

$60 \div 3 = 20$ anímíra fíí álúlegu mare holloñoníñ sháñ hulu maréqí?

2/ $9 \div 3 = 3$ anímírá gasámalegu mare holloñoníñ sháñ hulú maréqí?

$90 \div 3 = 30$ anímíra fíí álúlegu mare holloñoníñ sháñ hulu maréqí?

Thalmathaleyu madareqí hatháñ geeró anímírá zíí thandulegu mbá zí are alú d'uk'unuň u awalare 10 gasama anímírá zíí thanduleye mbá zí are alú d'uk'unuň ma shár mamba gashí míambahale shin áñ geera sháñ gadarña añ gasama anímírá zíí thandule mbá walá ma awalare 10 aním1íra zíí thanduleye mbá zí are alú d'uk'unuň.

Masal 1/

Ashuk'úl (gíígí) 1

$$\begin{aligned} 64 \div 4 &= (60 + 4) \div 4 \\ &= (60 \div 4) + (4 \div 4) \\ &= 15 + 1 \\ &= 16 \end{aligned}$$

Ashuk'úl (gíígí) 2

$$\begin{array}{r} 16 \\ 4 \overline{) 64} \\ -4 \\ \hline 24 \\ -24 \\ \hline 0 \end{array}$$

Masal 2/

$$\begin{aligned} 3\sqrt{96} &= 3\sqrt{90+6} \\ &= 3\sqrt{90} + 3\sqrt{6} \\ &= 30+2 \\ &= 32 \end{aligned}$$

Inshañ shúgó $3\sqrt{96}$ mbá fííálú = 32

Thalmathalalegu ma dado madareqí hatháñ geeró anímírá zíí thanduleqigu mbá zíí aré alú holloñíñ mbá thap'uoqí mbá thap'uoqí mare kataba tha asharagu tha d'uk'unúñgú gásama anímírá zíí thanduleye mbá zíí are alú d'uk'unuň hasí shíñ gíñ gerñaqí shambá gadarña aň gásamá anímírá zíí thandulegu mbá thík'uqí nambá fíí alú máré tha d'uk'unúñgu u tha asharagu ánímímírá zíí thanduleyé mbá zí are alú holloñoníñ.

$$\underline{\text{Masal 1/}} \quad 24 \div 6 = (20+4) \div 6 = (20+6) + (4 \div 6)$$

20 u 4 anímíra walá gasamí 6 mmamaré.

Inshañ shúgó shá máré gasamé 6 aň kataba 24 shugo

$$24 \div 6 = (18+6) \div 6 = (18+6) + 7(6 \div 6) = 3+1= 4$$

$$\underline{\text{Masal 2/}} \quad 72 \div 8 = (70+2) \div 8 = (70 \div 8) + (2 \div 8)$$

70 walá gasamí 8 u 2 wala gasamí 8

$$\text{Inshañ shúgó } 72 \div 8 = (64+8) \div 8 = (64 \div 8) + (8 \div 8)$$

$$= 8+1 = 9$$

qí geera 4.15

shak'alatha d'ak'óthalégú ma dado u á hóratha aňiyúlegú

$$1/ 87 \div 3 = (\underline{\hspace{1cm}} + 9) \div 3$$

$$2/ 96 \div 3 = (\underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}}) \div 3$$

$$3/ 72 \div 6 = (66 + \underline{\hspace{1cm}}) \div 6$$

$$4/ 84 \div 4 = (\underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}}) \div 4$$

$$5/ 81 \div 9 = (72 + \underline{\hspace{1cm}}) \div 9$$

$$6/ 99 \div 9 = (\underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}}) \div 9$$

$$7/ 96 \div 8 = (\underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}}) \div 8$$

$$8/ 65 \div 5 = (\underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}}) \div 5$$

Bí/ Anímírá zíí thandulegú mbá zíí are alú d'uk'unuň u mbá zíí are alú holloñoníñ gasama anímírá zíí thandulege zíí thandulege mbá zíí are alú d'uk'unúñ thamba gashíle.

$$\underline{\text{Masal 1/}} \quad 22:5 = \underline{\hspace{1cm}} \text{ alburtukangu ma dado 22}$$

0 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0 0

Añ gerabatha alburtukan fuud'a d'uk'unúñ d'uk'unúñ tha asanduk'5

0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0
0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0

Tha asanduk'5 alburtukangu Kamu holí? alburtukan Kamu gashó thúthá?

Insháñ shágó $22 \div 5 = 4, 2$

Masal 2/ $23 \div 4 =$ _____

Mótha $23 = 20+3$ Inshañ shágó $23 \div 4$ mbá fíí alú 5 mbá gashí 3 mmaane
nanoqí $23 = 4 \times 5+3$

qí geera 4.16

mínambá shak'ál hathú rothá s'uruñí gásamóle ahóratha anímírá ma ase

1/ $5 \div 3$ mbá fíí alú _____ mbá gashí _____

2/ $7 \div 4$ mbá fíí alú _____ mbá gashí _____

3/ $17 \div 4$ mbá fíí alú _____ mbá gashí _____

4/ $48 \div 9$ mbá fíí alú _____ mbá gashí _____

5/ $57 \div 6$ mbá fíí alú _____ mbá gashí _____

6/ $74 \div 8$ mbá fíí alú _____ mbá gashí _____

qí geera 4.15

1/ K'abatha mbá fíí alú u mbá gashí d'ak'óthá ma dado alqalamá gásamóle.

A/ $\underline{4} \overline{)94}$ Bí/ $\underline{4} \overline{)75}$ Dí/ $\underline{2} \overline{)85}$ D'/ $\underline{6} \overline{)97}$ E/ $\underline{7} \overline{)93}$

F/ $\underline{6} \overline{)46}$ G/ $\underline{8} \overline{)98}$ H/ $\underline{7} \overline{)99}$ I/ $\underline{5} \overline{)86}$

2/ k'abatha awalare d'ak'óthá ma dado alqalámá aqóluóle

A/ 12 <u><u>x4</u></u>	Bí/ 13 <u><u>x3</u></u>	Dí/ 22 <u><u>x4</u></u>	D'/ 24 <u><u>x2</u></u>	E/ 42 <u><u>x2</u></u>
F/ 32 <u><u>x4</u></u>	G/ 82 <u><u>x2</u></u>	H/ 93 <u><u>x2</u></u>	I/ 41 <u><u>x8</u></u>	J/ 63 <u><u>x3</u></u>

3/ shak'ala tha d'ak'óthá alqalámá aqóluóle thalmasalele

Ashukúl (gíígí) 1

$$\begin{array}{r} 64 \\ \times 4 \\ \hline 256 \end{array}$$

Ashukúl (gíígí) 2

$$\begin{aligned} 64 \times 4 &= (60+4) \times 4 \\ &= (60+4) + (4 \times 4) \\ &= 240 + 16 \\ &= 256 \end{aligned}$$

1/ 34 <u><u>x 4</u></u>	2/ 40 <u><u>x 0</u></u>	3/ 36 <u><u>x 6</u></u>	4/ 60 <u><u>x 5</u></u>	5/ 54 <u><u>x 9</u></u>	6/ 70 <u><u>x 5</u></u>
7/ 63 <u><u>x 6</u></u>	7/ 49 <u><u>x 7</u></u>	8/ 48 <u><u>x 8</u></u>	8/ 70 <u><u>x 7</u></u>	9/ 80 <u><u>x 9</u></u>	10/ 90 <u><u>x 8</u></u>
11/ 78 <u><u>x 8</u></u>	12/ 89 <u><u>x 9</u></u>	13/ 93 <u><u>x 7</u></u>			

qí geera 4.16

shak'alatha rothá d'oshuyú ma dadólegú

1/ Albás 1 ma maayú alkursí has'ul maabí 62 u alkursí 1 maabí 2 ñínáñ has'ulne thalbásléyú alkursí kamú holí?

2/ Albahíd ma adá 5 kíló mítlir tha saqa 45 kilomitir tha kam saqa adíné tháñ?

3/ Míngífá 1 ma m á 7 mítlir na s'uruña 63 mítlir mingífaá kamu mane.

4/ Alburtukangu 56 ma gasamaña geedí 8 ayú gadí kamu alburtukan fíí ñiné alù?

5/ Mís'e huhulu d'uk'unuñ na atamáná k'ed'e ma má 4 gurush u almoz d'uk'unuñ na atamáná k'ed'e ma ma gírsh u nus mí's'e huhulu 8 u almozo 8 atámáná mare kam gurush mane?

- 6/ Alhaláwagu 95 ma gasamaña geedí 5 áyú gadí alhalawa kamu fíí ñine alú?
- 7/ Atamáná k'oshú rat'ul ma má 5 riyál . 55 riyál k'osh kam rat'ul shibílne?
- 8/ Atamáná albábayó 1 mamá 2 riyál 60 riyál albabaya kamu shibílne?
- 9/ Gadí 1 ma káffa algarasgu 5 algarasagu 45 geedí kamu káffáné?
- 10/ Atamáná almangó 1 ma má gírshen u alburtukan 1 ma má gírsh u nus almangagu 8 u alburtukangu 8 kam gurush has'ul maré?
- 11/ Atamáná orú ma má almítir 9 riyál 76 riyáor kam mítir or shibílne?
- 12/ Atamáná asugorú kilo ma má 7 riyál 53 riyál asukar kam kilo shibílné?
- 13/ Atamáná ashúrabú 1 má má 6 riyál 85 riyál ashurabgu kamu shibílne? U fuuda kamu darí?
- 14/ Maabá 1 ma mera fír thalyómú 4 lítir 93 litir kam yóm mernané tháñ? Fíri kam lítir darí?
- 15/ Alhalááwa kilo mamaa gríal 98 rial kam kilo shibílne? Fuuda kamu darí?

4.2 thañorndú ashuk'ulá aqóluó mbá katabo

- Le shak'oñ hatháñ arrao añímírá zíí thandulegu mba zí are alú 1 u mbá zí are alú 2 aqólua tha anímíra zíí thandulegu mbá zí are 1 u mbá zí are alú
- Hasí shin añ aqólua anímírá zíí thandulegu mbá gídí are alúñgúnúñgú ashuk'ul thañorndú d'afaruqígu.

4.2.1 Anímíra zíí thandulegu mbá zí are alú talata aqólú a tha anímírá zíí thandulegu mbá zí are alú d'uk'unuñ.

Masal 124 ×2 = _____

Ashuk'ul (gíígí) 1

$$\begin{array}{r}
 124 = 100+20+4 \\
 \underline{\times 2} \quad \underline{\hspace{2cm} \times 2} \\
 = 200+40+8 \\
 = \underline{\underline{248}}
 \end{array}$$

Ashuk'ul (gíígí) 2

$$\begin{array}{r}
 124 \\
 \underline{\times 2} \\
 \underline{\underline{248}}
 \end{array}$$

qí geera 4.19

Thalmasalale shak'ala d'ak'óthalegu

$$1/ A/ 121 \times 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$B/ 233 \times 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$D/ 4321 \times 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$D'/ 233 \times 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$E/ 214 \\ \underline{x}2$$

$$F/ 313 \\ \underline{x}2$$

$$G/ 412 \\ \underline{x}2$$

$$G/ 412 \\ \underline{x}5$$

$$2/ A/ 111 \\ \underline{x}2$$

$$B/ 264 \\ \underline{x}5$$

$$D/ 352 \\ \underline{x}5$$

$$D'/ 444 \\ \underline{x}5$$

$$E/ 532 \\ \underline{x}6$$

$$F/ 120 \\ \underline{x}4$$

$$G/ 102 \\ \underline{x}5$$

$$H/ 405 \\ \underline{x}3$$

$$I/ 836 \\ \underline{x}2$$

$$J/ 880 \\ \underline{x}8$$

4.2.2 Anímirá zíí thandulegú mbá gíí gíida tha atamáná shúlúñgunuñú aqólu a

Awalare anímirá zíí thandulegu mbá gíí gíida gadárña añ thík'a tha thañorndú d'ugurí.

Masal 1/ $126 - 2 \times 6 = 12$, 12 = ashara 1 + d'uk'únúñgu 2 añ kataba 2

tha shúl d'uk'únúñu hú u 1 shíñ añ has'úla tha shúl
asharoyue qí áñ athap'uqí tha anímirá zíqíle tha shúl asharoyu añ
kataba tha shúl asharó hú.

Anímirá zí tha shúl 100 añ aqólu añ kataba gíñ thík'ña tha shúl 100 hú gáshatha almasalale tháñgu físh.

$$A/ 356 \\ \underline{x}2 \\ \underline{712}$$

$$B/ 658 \\ \underline{x}4 \\ \underline{2632}$$

$$D/ 1879 \\ \underline{x}3 \\ \underline{5637}$$

qí geera 4.20

shak'alatha d'ak'othalegu

1/ A/ 119 <u>x 4</u>	Bí/ 326 <u>x 5</u>	D/ 1228 <u>x 3</u>	D'/ 2217 <u>x 2</u>
2/ A/ 562 <u>x 3</u>	Bí/ 781 <u>x 4</u>	D/ 1472 <u>x 5</u>	D'/ 2378 <u>x 4</u>
3/ A/ 567 <u>x 3</u>	Bí/ 487 <u>x 4</u>	D/ 932 <u>x 5</u>	D'/ 897 <u>x 8</u>
4/ A/ 1285 <u>x 7</u>	Bí/ 1308 <u>x 5</u>	D/ 3039 <u>x 3</u>	D'/ 2379 <u>x 4</u>

qígeera 4.21

shak'ala(gía) tha rothá d'oshuyú ma dadólegu

1/ ashahar d`uk`únúñu` ma maayú 30 yóm 6 shuhúr
Kam yóm zíi thithi ?

2/ Ádam thá s`ak`á higtár alú ma ñíne thík`a alfúl 6
Shawal tha s`ak`á 10 higtar alú kam shawal thík`íne?

3/ Atámáná abajió d'uk'únúñ ma má 250 ríal abajíe 7 mbá namúqí na atamáná máre
fuudá kámu has'ul maré?

4/ Assaqa d'uk'únúñ walla aaqa ma maayú 60 dagika 6 saqad kam dagika zí thíthí?

5/ Tha at'arp'eza d'uk'unúñ alú ma ma alú alkutub 360 at'ar p'eza 5 mbá namuqí 365
yóm 6 sana kam yóm zí thíthí?

6/ Assána d'uk'únúñ ma máayú 365 yom sána kamyom zííñe thaayú?

7/ Tha hospítalá máñú ma má maabí bad'ígu thík'a addáwa thíthí tha yómú 125
náfar tha 7 yómú kam nafar thík'í addáwa?

8/ Ibrahím1 ájer shúli áshahariá 130 riál tha 6 sháhar fuuda kámu thámné k'illíñ?

9/ Atamáná amuleó ma má asháwál 735 ríal atamáná amuleo 8 shawál kámu
maané?

10/ Thal madarásá máñú geedí garaqí ahúhá albarnámík shá mare faas'a s'ís'íá
thalyómú 815 tha 5 yóm s'ís'íá hú kámu fas'í máré?

11/ Máábá ájer shúlí áshahariá 270 ríal 8 sháháréqí kam ríal k'abíla ñinethí?

12/ Alqarbiá s'íñ fírí ma k'ítha fírí 950 lítir thá sáqa “ thá 7 saqád kam lítir fír k'íthíné?

4.3 thañorndú ashuk'úlá Alqalámá gásamó mbá katabó

4.3.1 thañorndú ashuk'úlá Alqalámá gásamó mbá katabó qí madíña.

Lé shak'óñ hatháñ garraó anímírá zíí thandulegu mbá zíí are alú hóllóñóñiñ gásama anímírá zíí thanduleyú mbá zíí are alú d'uk'unuñ asaqá thí.

- Mbá gashí le asáqá k'os'íne mbá gásamíé (añ gásama tha mbá gashí)
- Anímírá gásamla k'ayára tha asharyúégu tha d'uk'unuñúégu gásama u mbá fíí alú maréqí shak'ala
- Ashuk'ul tha anímírá sharfata
- Hathú garraó alk'anúná gásamó ashareqí (10) nafaqathé thá thañorndú ashuk'úlúlegu hathú shak'alatha alqalamalegu hól tha bulueqí.

qígeera 4.20

Móthátha d'ak'óthá ma dadolegu thaalú

1/ $24 \div 2 =$ _____	2/ $15 \div 3 =$ _____	3/ $21 \div 3 =$ _____
4/ $24 \div 2 =$ _____	5/ $21 \div 7 =$ _____	6/ $100 \div 10 =$ _____
7/ $63 \div 3 =$ _____	8/ $84 \div 7 =$ _____	9/ $40 \div 10 =$ _____
10/ $33 \div 3 =$ _____	11/ $81 \div 9 =$ _____	12/ $80 \div 10 =$ _____
13/ $45 \div 5 =$ _____	14/ $90 \div 9 =$ _____	15/ $140 \div 10 =$ _____

qí geera 4.23

thalmasalá ma dadolégu shák'ala thá d'ak'óthálégú

$$\underline{\text{Masal}} \quad 36 \div 3 = \underline{3} \sqrt{36} = \underline{3} \sqrt{30+6} = \underline{3} \sqrt{30+} \underline{3} \sqrt{6} = 10+2=12$$

$$\text{nshañ shúgó } 36 \div 3 = 12 \text{ wálla } \underline{3} \sqrt{36}$$

$$1/\underline{2}\overline{)24} \quad 2/\underline{2}\overline{)30} \quad 3/\underline{4}\overline{)52} \quad 4/\underline{6}\overline{)72} \quad 5/\underline{7}\overline{)84}$$

Bí/ k'abátha mbá fíí alú u mbá gashí alqalamá gásamólégú

$$\text{Másal } 43 \div 4 = \underline{4}\overline{)43} = \underline{4}\overline{)40+3} = \underline{4}\overline{)40+}\underline{4}\overline{)3}$$

k'os'í 4 walá hatháñ gadarí añ gásama talata (3) arbaqaé (4)

$$\text{nshañ shúgo } 43 \div 3 = \underline{4}\overline{)43} \text{ mbá fíí alú} = 10 \text{ mbá gashí} = 3$$

$$1/\underline{5}\overline{)86} \quad 2/\underline{7}\overline{)88} \quad 3/\underline{9}\overline{)92} \quad 4/\underline{6}\overline{)98}$$

Mbá fííalú = _____ Mbá fííalú = _____ Mbá fííalú = _____ Mbá fííalú = _____

Mbá gashí = _____ Mbá gashí = _____ Mbá gashí = _____ Mbá gashí = _____

$$5/\underline{8}\overline{)99} \quad 6/\underline{8}\overline{)73} \quad 7/\underline{9}\overline{)87} \quad 8/\underline{9}\overline{)98}$$

Mbá fííalú = _____ Mbá fííalú = _____ Mbá fííalú = _____ Mbá fííalú = _____

Mbá gashí = _____ Mbá gashí = _____ Mbá gashí = _____ Mbá gashí = _____

Thoñorndu gasamó alé nagasíña míñ tha mbá gasamalá álú mbá gasamí.

Másal $\underline{6}\overline{)36}$	$ \begin{array}{r} 36 \\ - 6 \quad \cdots \cdots \quad 1 \\ \hline 30 \\ - 6 \quad \cdots \cdots \quad 2 \\ \hline 24 \\ - 6 \quad \cdots \cdots \quad 3 \\ \hline 18 \\ - 6 \quad \cdots \cdots \quad 4 \\ \hline 12 \\ - 6 \quad \cdots \cdots \quad 5 \\ \hline 6 \\ - 6 \quad \cdots \cdots \quad 6 \\ \hline 0 \end{array} $	nshañ shúgo $\underline{6}\overline{)36}$ $(36 \div 6 = 6)$
-------------------------------------	---	--

qí geera 4.24

k'ábathá mbá fíí alú háthú nagasíña tha míñ tha mbá gasamla álú mbá gasamí lé asaqa k'os'íla mbá gashí mbá gasamíeqí.

$$\begin{array}{lllll} 1/ \quad 6 \overline{)12} & 2/ \quad 3 \overline{)42} & 3/ \quad 11 \overline{)88} & 4/ \quad 12 \overline{)560} & 5/ \quad 16 \overline{)64} \\ 6/ \quad 24 \overline{)96} & 7/ \quad 36 \overline{)360} & 8/ \quad 40 \overline{)400} & 9/ \quad 50 \overline{)500} & 10/ \quad 50 \overline{)550} \end{array}$$

Thalmasálégu ma dadó hatháñ gádarí aň gásama anímírágu

Másal A/	B/	D/	D'/
$\begin{array}{r} 18 \\ 2 \overline{)36} \\ -2 \\ \hline 12 \end{array}$	$\begin{array}{r} 20 \\ 1 \overline{)20} \\ -2 \\ \hline 00 \end{array}$	$\begin{array}{r} 14 \\ 3 \overline{)42} \\ -3 \\ \hline 12 \end{array}$	$\begin{array}{r} 31 \\ 30 \overline{)936} \\ -90 \\ \hline 36 \end{array}$
$\begin{array}{r} -16 \\ \hline 0 \end{array}$	$\begin{array}{r} -0 \\ \hline 0 \end{array}$	$\begin{array}{r} -12 \\ \hline 0 \end{array}$	$\begin{array}{r} -30 \\ \hline \end{array}$
			mbá gashí 6

qígeeră 4.25

shak'alatha d'ok'óthálégú

$$\begin{array}{lllll} \text{A/ } 1/ \quad 2 \overline{)24} & 2/ \quad 3 \overline{)36} & 3/ \quad 5 \overline{)56} & 4/ \quad 6 \overline{)66} & 5/ \quad 7 \overline{)70} \\ 6/ \quad 8 \overline{)72} & 7/ \quad 7 \overline{)84} & 8/ \quad 8 \overline{)96} & & \\ \text{B/ } 1/ \quad 16 \overline{)160} & 2/ \quad 25 \overline{)250} & 3/ \quad 15 \overline{)225} & 4/ \quad 35 \overline{)385} & 5/ \quad 36 \overline{)765} \\ 6/ \quad 37 \overline{)83} & 7/ \quad 30 \overline{)980} & 8/ \quad 12 \overline{)1290} & & \end{array}$$

4.3.2 mbá fíí alú alqalámá gásamó ashabahaúá hú k'ík'íthú

Hatháñ gádarí añ ashabahau hú k'ík'íthá ánímírá fíí alú añ awalu k'aba awalaré 10 mbá anímíró gasamla mbá íthígí anímírá gasamíeqí añ thambá alqawalule añ baró agórú tha anímírá mbá gasamlale.

Másal $\underline{8} \overline{42}$ tháñ ashabahau hú k'ík'íthá anímíra fíí alú añ fuud'a
gíñlegu ma dado thaalúyu

1/ Añ k'aba awalare 10 mbá íthígí "8" u añ gasama $\underline{10} \overline{42}$

2/ Mbá fíí alú ma thíthík' añ agórú tha mbá gásamíle $4 \times 8 = 32$ (42 gó 32) walla (42 d'áñ 32)

3/ Mbá gashí tha anúsá máréyu añ agoru tha mbá gásamíle áñ ád'áñthíña mbá fíí alú $42 - 32 = 10$

4/ 10 alé shañ gó 8($10 > 8$) hú k'ík'ítha shabahauqí mbá $\underline{8} \overline{42}$ mbá fíí alú $4+1 = 5$

Másal 2/ $\underline{12} \overline{55}$ awalare 10 mbá íthígí 12 alé sháñ ma 10

$$\underline{10} \overline{55} = 4$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ 12 \overline{55} \\ \underline{- 60} \end{array}$$

$$60-55 = 5$$

5 alé sháñ k'os'í 12 añ ak'os'iña mbá fíí alú thá 1 $5-1 = 4$

$\underline{12} \overline{55}$ mbá fíí alú ma hú k'ík'íthá shabahauqí = 4

Anímírá gásamí aqólua tha anímírá zíí thandulegu min tha 1 ma mad'u gundí hatháñ gadarí añ ashabahau anímírá mbá fíí alú hú k'ík'íth

Tha thañorndúle sháñ thík'a anímírá fíí alú añ aqólu anímíra gasamí tha anímírá zíí thandulegu min 1 ma mad'u gundí le asaqa thík'iña anímírá daóla hatháñe mbá gasamlale

Másal 1/ $16 \sqrt{128}$ $1 \times 16 = 16$ $5 \times 16 = 80$
 $2 \times 16 = 32$ $6 \times 10 = 90$
 $3 \times 16 = 48$ $7 \times 16 = 112$
 $4 \times 16 = 64$ $8 \times 16 = 128$

nshañ shúgo   8

$$\begin{array}{r} 15 \sqrt{160} \\ \underline{15} \quad 10 \\ 1 \times 15 = 20 \quad 7 \times 15 = 105 \\ 2 \times 15 = 30 \quad 8 \times 15 = 120 \\ 3 \times 15 = 45 \quad 9 \times 15 = 135 \\ 4 \times 15 = 60 \quad 10 \times 15 = 150 \\ 5 \times 15 = 75 \quad 11 \times 15 = 165 \end{array}$$

nshañ shúgo   10

$$\begin{array}{r} 15 \sqrt{160} \\ \underline{15} \quad 10 \\ 10 \\ \underline{150} \\ 10 \end{array}$$

mbá fíí alú = 10 mbá gashí = 10

qí geera 4.26

shak' alatha d' ok' óthálegu thalmasalalegu ma dado madareqí belloeqí.

$$\begin{array}{llll} 1/ \quad 3 \sqrt{39} & 2/ \quad 4 \sqrt{35} & 3/ \quad 5 \sqrt{42} & 4/ \quad 6 \sqrt{72} \\ 5/ \quad 7 \sqrt{84} & 6/ \quad 7 \sqrt{90} & 7/ \quad 9 \sqrt{87} & 8/ \quad 8 \sqrt{93} \end{array}$$

Hatháñ gadarí áñ gasama anímírá gasamla tha sharfata tha alfgu, mííagu , thá ásharagú u tha d'uk'únúñgu u mbá ffí alú gu añ athap'uqí

$$\text{Másal } \underline{55} \overline{155} \quad 155 = 100+50+5$$

$$\text{Alqáwal } \underline{5} \overline{100} \quad \text{taní } \underline{5} \overline{50} \quad \text{alqahír } \underline{5} \overline{5}$$

4.3.3 Anímírá zíí thandulegú tha atamáná shúlí ánimira máñú mbá k'os'í anímírá mbá gasamíeqí mbá zíí are alú hollóñoníñ , taláta u árbaqa gásama anímíra zíí thanduleye mbá zíí are alú d'uk'unuñ.

gáshathá almasalale anímírá gasamla anímírá k'ed'e mbá zí tha shúl 10 gorla (d'aña) anímíra mbá gasamí

$$\text{Masál } \underline{2} \overline{18} \quad 1 < 2$$

Asáqá gasamña anímírá gasamla ma gídí shúl alfú alqawal añ gasama shúl alfú, taní shúl mííó, shúl ashoro u shúl d'uk'unuñ.

$$\text{Másal 1/ A/ } \begin{array}{r} 9 \\ \hline 2 \overline{18} \\ -18 \\ \hline 0 \end{array}$$

$$\text{B/ } \begin{array}{r} 81 \\ \hline 4 \overline{324} \\ -32 \\ \hline 4 \\ -4 \\ \hline 0 \end{array}$$

$$\text{Dí / } \begin{array}{r} 548 \\ \hline 3 \overline{1644} \\ -15 \\ \hline 14 \\ -12 \\ \hline 24 \\ -24 \\ \hline 0 \end{array}$$

qí geera 4.26

K'abatha mbá fíí alú alqalámá gásamólegu

1/ A/ $\underline{2} \boxed{14}$	Bí/ $\underline{4} \boxed{24}$	Dí/ $\underline{5} \boxed{30}$	D'/ $\underline{9} \boxed{81}$
2/ A/ $\underline{2} \boxed{20}$	Bí/ $\underline{6} \boxed{48}$	Dí/ $\underline{7} \boxed{49}$	D'/ $\underline{8} \boxed{46}$
3/ A/ $\underline{2} \boxed{166}$	Bí/ $\underline{4} \boxed{256}$	Dí/ $\underline{6} \boxed{386}$	D'/ $\underline{9} \boxed{819}$
4/ A/ $\underline{3} \boxed{819}$	Bí/ $\underline{4} \boxed{625}$	Dí/ $\underline{7} \boxed{567}$	D'/ $\underline{8} \boxed{696}$
5/ A/ $\underline{2} \boxed{1462}$	Bí/ $\underline{3} \boxed{2685}$	Dí/ $\underline{5} \boxed{4760}$	D'/ $\underline{7} \boxed{3892}$

4.3.4 Rothá d'oshúyú gásamó shak'ala

Masal alkítab d'uk'únúñ ma maayú alkitáb gundi 126 alkitab gundí 1260 alkitab kamu maané?

Motha :- gundí álkitabú 1 maayu 126 alkitab gundi 1260 ma ma alkitab "A"

nshañ shúgo A= 1260 -126

$$A = 10$$

qí geera 4.29

1/ Alkartón d'uk'únúñ ma maayu albískuit 10 albiskuítgu 72 kam kartón mmaane?

2/ Alhissa d'uk'unuñ ma ma 40 dagiga 490 dagiga kam hissas mmaane?

3/ Asháthá shawal ma thúmala ma má 30 kílo giram ashatha guula míñ tha 3000 kílogíramu walla min 3 shawalú kam kílogíram ashatha guula thik'la?

4/ Almusajel d'uk'únúíñ ma hááré tha béle albat'arío 5 ma k'ódanálu belé albat'aríogú 69 tha kam yom hárnané tháñ.

5/ Maabá máñ ma adé thalyom ú 25 kílo mitir 68 kilomítír thé kam yóm adínáné tháñ?

6/ Flfasil d'uk'unuñ ma has'ula geedí garaqí 50 geedí gáraqígú 599 kam fásil has'úlnegú?

- 7/ Alqarbía d'uk'únúñ ma has'ula maabí 88 thalmarayú maabí 229 kam marát mamáthíñganáne míñ Assosa thá Báweyéqí?
- 8/ Tha k'abale d'uk'unuñú maabí holí 1238 ma k'alala ale gasama aň 10 abúúra d'uk'unuñ kam nafar zí thíthí?
- 9/ Gogíñña shúlú ma shap'útha asinj 730 tha 7300 rial asínj d'uk'unuñ kamu shap' thnane thañ
- 10/ Atamáná mereró d'uk'únúñ ma má 180 ríal tha 3606 ríal mererí kamu mbá namú ataman gadárne ané shibila?
- 11/ Maaabá p'alí ma shíbila arís'a thá 8550 ríal s'ak'a 5 híktareqí s'ak'a híktar d'uk'únúñ arís'a kámu shíbíl gánáné ?
- 12/ Maabí hól thak'abale d'uk'unuñú k'íllíñña mare mer fírgu thalyomu 9996 lítire u náfar 11 lítir fírí ñínáñ merne maabí kamú mbá hól tha k'abalelayu
- 13/ Alhakím d'ukunuñ ma da geedí bílöe addawa 100 thayom geedí bílo 9908 tha kam yóm daganane addawagú?
- 14/ Tha shúrk'ólé thalmádarásayú geedí gáraqí holí 870 ma k'ala la alé gásamaga alkaraságu 8706 ayu gadí garaqí alkaras kámu fíí ñíné alú?
- 15/ Maabí tha maqó komó faas'a s'ís'íagu hú 1990 tha talata yom s'ís'íá faas'á maré tha talatá yómu ma namuoqí thalyomú s'ís'íá hú kamu faas'a maré?

4.3.5 qí gásama

Anímírá s'omuyú gadarña aň geere thalk'anúnálegu holí tha bulúeqí gasama ma sháre ma mbá gashí

1/ qí gásama holloñoníñeqlí (2)

Áyú anímíra zíí thandule gasamí hólloñoníñeqlí

Masal 2, 4, 6, 8, 12 ---- gasamígu 2

102, 104, 106, 200, 200 --- gasamígu 2

2/ qí gásama talateqí (3)

Anímírá zíí thandule asaqa gadárne ané gásame talateqí are alú anímíró ma thap'uoqí ma ma aqwalaré 3 bás mmaane.

Másal 1/ 18 anímíra gasamí 3 mmaane

Nanoqí $1+8 = 9$, 9 áwalaré 3 mmaane

Másal 2/ 144 anímírá gasamí 3 mmaane

Nanoqí $1+4+4 = 9$, 9 áwalaré 3 mmaane

Masal 3/ 3912 anímírá gasamí 3 mmaane

Nanoqí $3+9+1+2 = 15$, 15 áwalaré 3 mmaane.

3/ qí gasama Arbaqaéqí (4)

Anímíra zíí thandule asaqa gadarne ané gásamé 4 ílla asaqa has'ulña anímírá are alú holloñoníñ aň mbá zíí thal shúl d'uk'únúñuyú u tha shúl asharoyu ma gadáré ané gasamé 4 bas mmaane.

Másal 1/ 328 anímíra gásamí 4 mmaane nanóqí anímíra zíí ma gundiyéqí alú 2 mbá 328 gadarí ané gásamé nanoqí alé sháñ 28 gásamí 4 mmaane.

Másal 2/ 1256 anímírá gasamí 4 mmaane nanoqí 56 anímírá gasamí 4 mmaane.

4/ qí gásama hamseqí (5)

Anímírá zíí thanmdule asaqa gadárн áné gásame hamseqí (5) anímírá are alú zí tha shúl d'uk'unúñyu ma má sífír(0) wállea 5 bas mmaane

Masal 5, 10, 15, 20 , 25, ---anímírá gasamí 5 mmamaré?

5/ qí gásama sítteqí (6)

Anímírá zíí thandule asaqa gadárн ané gasamé sitteqí ílla ma ñiné gadáre ané gásamé 2 u 3

Másal 1/ 546

A/ 546 Anímíra s'omúyú mbá gásamí 2 mmaane

B/ $5+4+6 = 15$, 15 alé sháñ awalare 3 mmaané 546 gadarí ané gásamé 3

Másal 2/ 4356

A/ 4356 anímírá s'omúyú mbá gásamí 2 mmaane

B/ $4+3+5+6 = 12$, 18 alé sháñ awalare 3 mmaane 4356 gadarí ané gásame 3 nshañ shùgo 4356 anímírá gasamí 8 mmaane.

6/ qí gásama tamaníyéqí (8)

Anímírá zíí thandule d'uk'unuň asaqa gadárné ané gásame 8 anímírá zí gundígú aré alú 3 ma gadáré ané gásamé 8 mmaane.

Másal 1/ 1328 anímírá gásamí 8 mmaane nanoqí 328 alé sháñ anímírá gasamí 8 mmaane.

7/ qí gásama tísaqayeqí (9)

Anímírá zíí thandule asaqa gadárné ané gásamé tísaqayéqí are alú ánímíró ma thap'uoqí ma gásamé 9 bas mmaane.

Másal 1/ 756 anímírá gásamí 9 mmaane nanoqí

$7+5+6 = 18$, 18 alé sháñ anímírá gásamí 9 mmaane

Másal 2/ 41113 anímírá gásamí 9 mmaane nanoqí

$4+1+1+9 = 9$, 9 alé shañ anímírá gasamí 9 mmaané.

8/ qí gásama Asharéqí (10)

Anímírá zíí thandule asaqa gadárné ané gasame 10 anímírá zíí tha shúl d'uk'unuňúyu ma má sifír (0) bas mmaané.

Másal 10, 20, 30, 40, 50 --- anímírágu gasamí 10 mmaane

qí geera 4.30

fagada tha anímírálegu mbá gasamí 2, 3, 4, 5, 6, 8 9 walla 10 hathú katabatha.

A/ 242

Bí/ 245

D/ 459

D'/ 1440

E/ 1880

F/ 1536

Ñees'a	Weight
--------	--------

4.4 Gíñ abarr á gíñ ñes'í qitháñgú.

Tháñ ábara ñees'á gíneñgunúňúqí hatháñ nafaqáqí thalmezan másal tha aduganú shalé abara asugar, Albuň, k'orí--- almezan ñínáñ náfaqáñaqí tháñ ñonshó u gíñ ma fíriñgunuňu tháñña thalqídda máñú áñ thama thalmezan alú áñ rotha nañees'a k'ed'e fuudá beñení , zílí 'd'abarí ---- gadárña añ rothá na ñees'á máre thalmezan . Asaqa abarña gíñleguqí hatháñ tha gíñgu abarlá gíneñ gunuňí tháñ másal Asúgar, gaashá , zílí --- tha ashawal, tha kílo gíram walla tha gíram gadarña añ fagada na ñéés'a mare gíñlegu min mbá abarñánégu thalmezan gíñ fagádña ñees'a máré tháñ gíñ abarra gíñ ñes'í qí tháñgú ñínáñ s'ullanégu min tha maréyu tone , shawal, kilo

gíram, gíram u mílí gíram mmamaré qíhulúá gídí maré tha anusá máreyú añ hoshalatha tháñ tha asandúk'á zíünduyúleyú.

Gíñ abarrá tháñ	Ma d'ugurí	qí hulúá gídí maré tha anusá márreyú
Míló gíram	m.g	1000 m.g = 1g
Gíram	G	g1= 1000 m.g
Kíló gíram	k.g	Kg 1= 1000 g
Shawal	Sha	Shawal 1 = 100 kilo gíram
Ton	Ton	Tó = 10 sha = 1000 k.g

Abaara	Measure
--------	---------

Asará zíiqí thá gundí 8 qí bík'á álá sáwara thálé

Almezan

Masal 25 kíló gíram = 25 k.g

40 gíram = 40 g

80 ton = 80 to

15 shawal = 15 sha

qígeera 4.31

Mín mbá garra háthú d'ak'othálégú fúúd'a gíñ abarlá gíñ ñes'íletháñ min nambaalá tha mbá d'aañiyúeqí.

1/ 318 g , 831 g, 183 g, 381 g, 813g, 138 g

2/ 379 k.g, 739 k.g, 937k.g, 973k.g, 793 k.g

3/ 109 ton, 101 ton , 119 ton , 1009 ton

4/ 785 k.g 875 k.g , 857 k.g , 578 k.g

5/ 300 g, 1 k./g , 500 g, 10 k.g

6/ 2 ton, 5 kg, 800 g

7/ 9000 k.g, 1 ton , 6000g

8/ 5000 g, 6 k.g, 10,000g

Gíñ abarlá gíñ ñes'íqítháñgu thaqí hulúá gídí maré míñ tha manañú gadarña k'aíara tha mmanañúéqí

Másal 1/ 3 k.g kam gíram maane?

1 k.g = 100 gíram

nshañ shúgo 3 k.g = 3×1000 gíram = 3000 gíram

Gíñ ñes'í máñ ma dálá hátháñé thá kilo girám shañ k'aíarña ne tha gíramúéqí añ aqólu anímíra tha 1000 ñínáñ mmaane.

Másal 2/ 2000 gíram kam kílo gíram maane?

1000 gíram = 1 kílo gíram

2000 gíram = 1000 gíram + 1000 gíram

$$= 1 \text{ kilogram} + 1 \text{ kilogram}$$

$$= 2 \text{ kilogram}$$

K'ayara

Convert

Másal 3/ 8000 g= kam k.g mmaane?

1000 g = 1 kg

8000g= $8 \times 1 \text{ kg}$ = 8 kg = 8 kg

Gíñ ñes'í máñ ma dálá hatháñé tha gíram sháñ k'aíarñane tha kílo gíramúéqí añ gásama anímírá alfeqí (1000) ñínáñ maane.

Másal 4/ 6 ton kam kilo gíram mmaane?

1 ton = 1000 kilo gíram

$$\begin{aligned} 6 \text{ ton} &= \text{ton } 1 + \text{ton } 1 \\ &= 1000\text{kg} + 1000\text{kg} + 1000\text{kg} + 1000\text{kg} + 1000\text{kg} + 1000\text{kg} \\ &= 6 \times 1000\text{kg} \\ &= 6000 \text{ kilogram} \end{aligned}$$

Gíñ ñes'í ma dálá hatháñe tha ton tháñ k'áiara tha kílo gíramuéqí añ aqólu anímíra tha 1000 u ma ton dáálá hatháñe tháñ k'áiara tha ashawalúéqí añ aqólu anímíra tha 10 ñínañ ñmaane.

Masal 5/ 3000 kilo gíram kam ton mmaane?

$$1000 \text{ kg} = \text{ton } 1$$

$$\begin{aligned} 3000 \text{ kg} &= 1000\text{kg}+1000\text{kg}+1000 \text{ kg} \\ &= \text{ton } 1 + \text{ton } 1 + \text{ton } 1 \\ &= 3 \text{ ton (30 shawál)} \end{aligned}$$

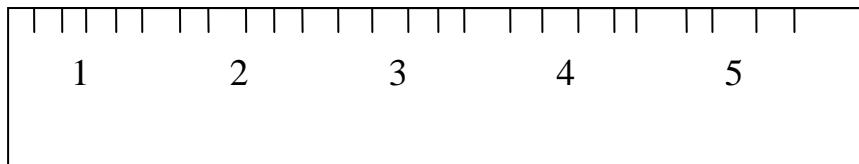
Gíñ ñes'í ma dáala hatháñé tha kílo gíram tháñ k'aíara tha tonúéqí añ gásama anímíra alféqí(1000) mmaane.

qí geera 4.30

1/ 3 kílo gíram = _____ gíram	2/ 5 kílo gíram = _____ gíram
3/ 7 kílo gíram = _____ gíram	4/ 400 gíram = _____ gíram
5/ 8000 gíram = _____ kílo gíram	6/ ton 6 = _____ kílo gíram
7/ ton 2 = _____ kílo gíram	8/ ton 4 = _____ kílo gíram
9/ ton 9 = _____ kílo gíram	10/ 5000 kílo gíram= _____ ton

4.5 Gíñ abarr á gíñ s'uruñíqítháñgú

Ashíbír , bua (addurá), mbá abarr a tha shap'ana) giñ abarr a gíñ s'uruñíqítháñgú mbá alqadó mmamáré gíñlégú alé sháñ d'afaruqí míñ adar adar u míñ máábí maabí walá dafagúlaqí thalu másal ashibírá máábá s'uruñí u mbá máábá d'úgurí walá namuqí alé sháñ shugo ñíneñ k'abígala giñ ábarrla gíñ s'uruñíqí thañ mbá azamanú mba t'ok'olo masal almast'ara (almíttir).

Almást'ara

Almast'ara gíñ abarñá gíñ s'uruñiqítháñgú mbá azamanu ñínañ mmane. Almast'ara shiñ ma gasamá thá santír, mití mítir u thá Inj. Santí mítir , mílí mítir , mítir u kilo mítir gíñ abarrña la gíñ s'uruñiqí thañgú ñináñ s'ullanégú. Áyu gíñ abarrlá gíñ s'uruñiqí thañ gú gídí qí hulúa tha anusa máreyú. qíhulúa máre áñ geerathé tha asandúk'a ziyúnduyúleyu zíí tha bulúeqí.

Gíñ abarrá tháñ	Ma d'ugurí	qí hulúa gídí maré tha anusá márreyú
Mílí mítir	m.m	10 ,.m= 1 s.m
Santí mítir	s.m	1s.m = 10 m.m
Mítir	M	1 M= 100 S.M = 1000 M.M
Kilo mítir	Km	1km= 1000 m

S'uriña	Length
Santimetir	Centimeter

qí geera 4.31

Ahóratha añiyulegu

1/ SM 2 = _____ m.m	2/ 4 m = _____ s.m
3/ sm 12 =_____ sm	4/ 6 km= _____ m
5/ 8 m = _____ sm	6/ 10 km= _____ m.m

Añ madíña s'uruñaqí tha gíñ abarrá gíñ s'uruñiqtháñ 9 ú mbá d'afaruqígú

D'ak'otha Abaratha s'uruña ahap'uothaqí thálmítir u tha santí mítir

Gíñ abaratha s'uruña ahap'uñothaqí thálmítir u tha sant mítir.

Gíñ abarólaqígú hollónóníñ thá gíñ abarr á gíñ s'uruñí qí tháñgu mbá d'afaruqí
añ madíñé thá gíñ abarr á gíñ s'uruñiqí tháñgu mbá k'os'í.

Másal 1/ 4 s.m +6 sm.m kam mmané?

$$\begin{aligned}
 \text{Mótha } 4 \text{ s.m} + 6 \text{ sm.m} &= 4 \times 10 \text{ m.m} + 6 \text{ m.m} \\
 &= 40 \text{ m.m} + 6 \text{ m.m} \\
 &= 46 \text{ m.m}
 \end{aligned}$$

Másal 2/ 6 m+60 sm kam santí mítir mmame?

$$\begin{aligned}
 \text{Mótha } 6 \text{ M+60 s.m} &= 6 \times 100 \text{ s./m} + 60 \text{ s.m} \\
 &= 600 \text{ s.m} + 60 \text{ s.m} \\
 &= 660 \text{ s.m}
 \end{aligned}$$

qí geera 4.34

1/ Áhorathá añiyuleyúgú tha anímírá ma asse

A/ 3 s.m +8 m.m = _____ m.m

Bi/ 8 s.m +8 m.m = _____ m.m

Dí/ 4 m +40 s.m = _____ s.m

D'/ 6 m+600 s.m = _____ m

E/ 2 km+ 35 m = _____ m

2/ Abdala shibila qík'ed'é or mítir 2 u 50 santí mítir u gadí k'ed'é shin mítira 1 u 25 santí mítir kam santí mítir or shibila márë maré hollónóní?

3/ Halima góð Hanan tha s'urúñá tha 10 santí mítir s'uruña Halíma ma má 1 mitir u 60 santí mítir s'urúñá Hanan kamu mane?

4/ Min tha Assosa le tha Nak'amtí 357 kilo mítir mmaane min tha Nak'amtí le tha Adis Ababa shiñ 330 kiló mitir mmaane kam kilo mítir mane míñ tha Assosa le tha Adis Ababa.

5/ gáágú máñ s'urúñá k'ed'e 10 Dessí mítir u 7 santí mítir mmaane s'urúñá gaagulé thé santí mítir kamu mane?

4.6 Gíñ abarr á azamaní tháñ.

Geedí garaqí gaerathá d'ok'othalegú holí tha bulúeqí hathú rothúthe thalú tha abuura

A/ Náñ s'ulla alyómá zí shák'óñ?

Bí/ thalqísbúyú (tha addoru) kam yóm zíqí?

D/ Asáqa kámu za hathú thalmadarásáyueqí u asaqa kámu mathí hathú thaayúeqí?

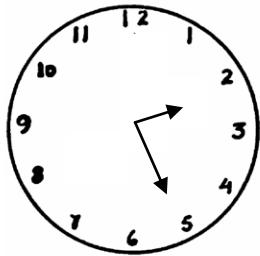
D'/ thalyómú kam saqad zíqí?

Azzáman	Time
---------	------

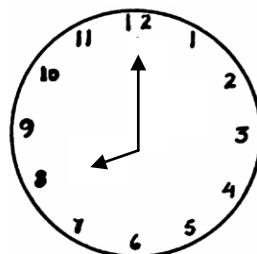
Min mbá móthí hathú d'ak'othálégú gárrathá
assaqálégú?

Assáqa

Watch

_____ Saqad^u _____ dagiga

_____ Saqad^u _____ dagiga

Assuqa thamtham thé adagiga u tha asakond gíñ baala madíñ adagígaqí tha asaqayu ma aháthaqí míñ añá zióné áné shimbíríña ané mathá are añ á zíogáne. Inshañ shugó saqa 1 maayu 60 dagiga míñ tha gíñ bílo holíyugú tha assaqayu taláta mbá k'os'íyú míllañ ásékond ñináñ madíñne. Áskond ma ahátha hasabíne. Inshañ shugó dagiga 1 = 60 sekond. Giñ abarrlá azamaní thañ gidí shambá hulú maréqí shambále zííne tha bulúeqí.

Yom 1 = 24 saqa

sana 1 = 12 shahar

Saqa 1 = 60 dagiga

sana 1 = 365 yom

Dagiga 1 = 60 sekond

shahar 1 = 4 Isbuû0/yom

Isbu 1 = 7 yom

qí geera 4.35

Ahóratha añiyúlegú tha mótha ma asse

Masal 1/ saqadrn (2) = _____ dagiga

$$\text{Sawaden (2)} = 2 \times 60 \text{ dagiga} = 120 \text{ dagiga}$$

Masal 2/ 180 dagiga = _____ saqad

$$180 \text{ dagígá} = 180 \text{ dagíga} - 60 \text{ dagíga} = 3 \text{ saqad}$$

1/ 3 saqad = _____ dagiga

2/ 5 saqad = _____ dagiga

3/ 7 saqad = _____ dagiga

4/ 9 saqad = _____ dagiga

5/ 360 dagiga = _____ saqad

6/ 600 = dagiga _____ saqad

7/ 720 dagiga = _____ saqad

8/ 1440 dagiga = _____ saqad

9/ Isbu 1 = _____ yom   10/ Isbu 2 = _____ yom

11/ yomen (2) = _____ saqad   12/ 5 yom = _____ saqad

13/ sannden(2) = _____ yom   14. sannden(2) = _____ shuhur

15/ 3 shuhur = _____ yom

qí geera 4.36

Shak'alatha (gíathá) rothá d'oshuyú ma dadólégú

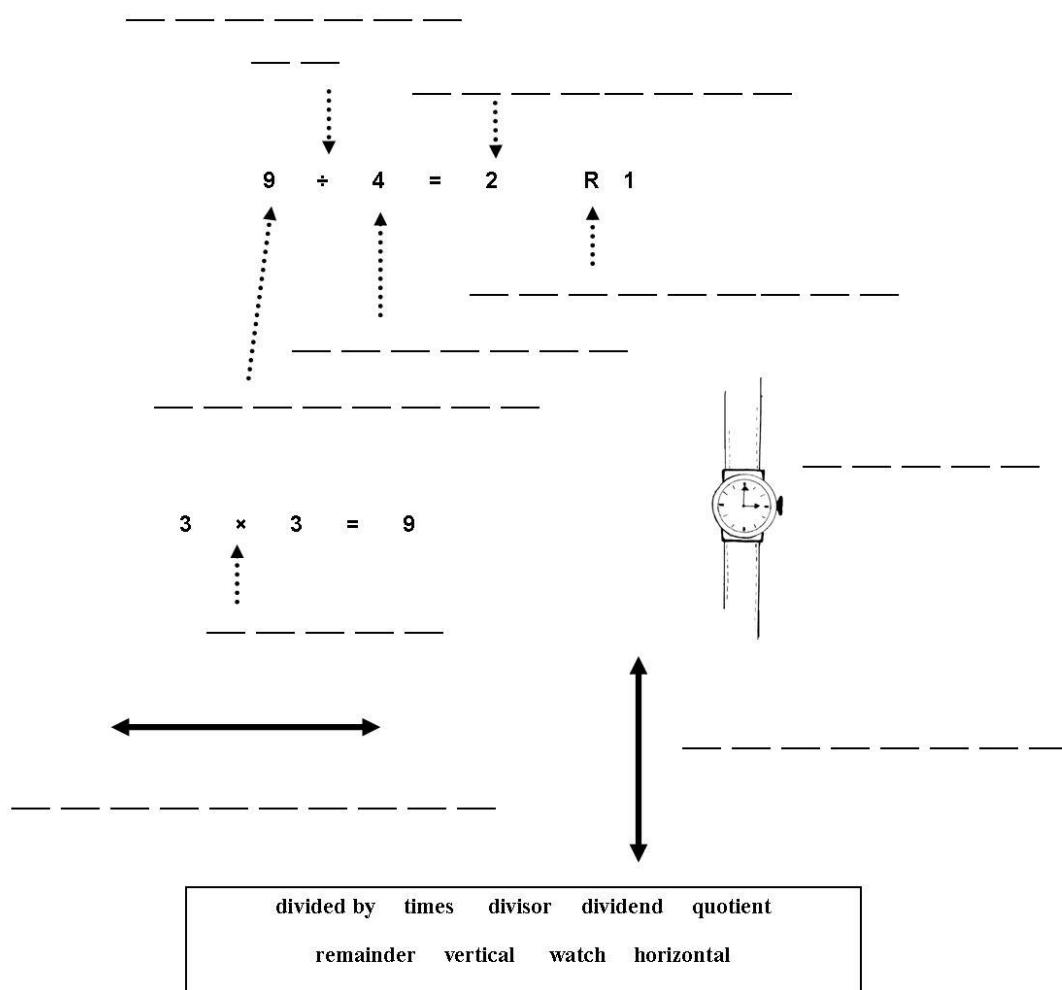
1/ Hauuá min tha máre le thalmádsarasayú thiñ ñine sáqathí kam dagíga thiñné nine thímin thé máre lé thálmadarasayú?

2/ At'aírá máñ ma aháthé míñ tha Assosa tha Adis Ababeqí ma thíñá ñine sáqa 1 u 55 dagiga kam dagíga adíshéne thañ.

3/ K'anánisa Bak'ale shané búuna 10,000 mítír ma thíñá ñine 26 dagíga u 17 sekondthí kam second buunóné tháñ?

UNIT 4 - English Practice Page

I. Náfatháqi thá roothá hol tha assandúk'á buluyú, á áhorathá añá ma faadi tha ndú Alqingilizú .

II. Geeráthá gíñ ma daadólegú tha blueqi hathú ahulutháqi mbá adine tháñ.

<u>G</u> 1. ñés'i <u> </u> 2. abara <u> </u> 3. s'uriña <u> </u> 4. santi mítir <u> </u> 5. azzamán <u> </u> 6. asekondi <u> </u> 7. dagiga <u> </u> 8. agongór <u> </u> 9. k'ayara	A. bracket B. centimetre C. second D. length E. convert F. minute G. weight H. time I. measure

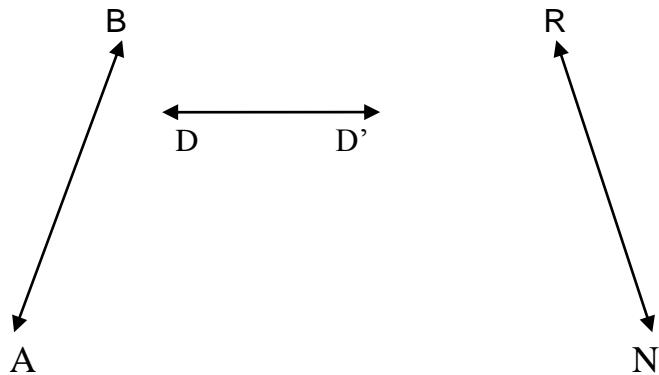
5 Ak'us'o 5 - Gíqometíri

5.1 Thañorndú assat'urúgú shambá hulú máréqi u íyú mothá

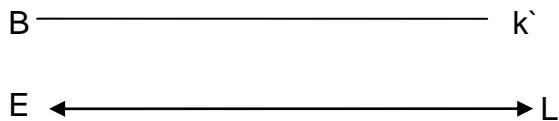
5.1.1 Assat'úrá k'íthú are u asat'urá gothú aregu.

qí geera 5.1

1/ daathá assat'urálegu hú

2/ zíatha tha abúúra hathú fagadatha assat'ur BK' u assat'ur EL gíñ d'afarú mare than nañ mane

A/ Assat'ur Bk' sháñ s'ullane?

Bí/ Assat'ur EL shañ s'ullane?

Zañzaña tha

Assat'urá shuruñ hú ássat'urá gídí ndú bílo p'ílí ñínw

thandalú mmaane

Assat'urá dám thoñor ássat'urá walá gídí ndú bílo p'ílí ñíne tháñdalu mmaané

Assat'urá ma dadolegu assat'urá dam thoñorindúlegú

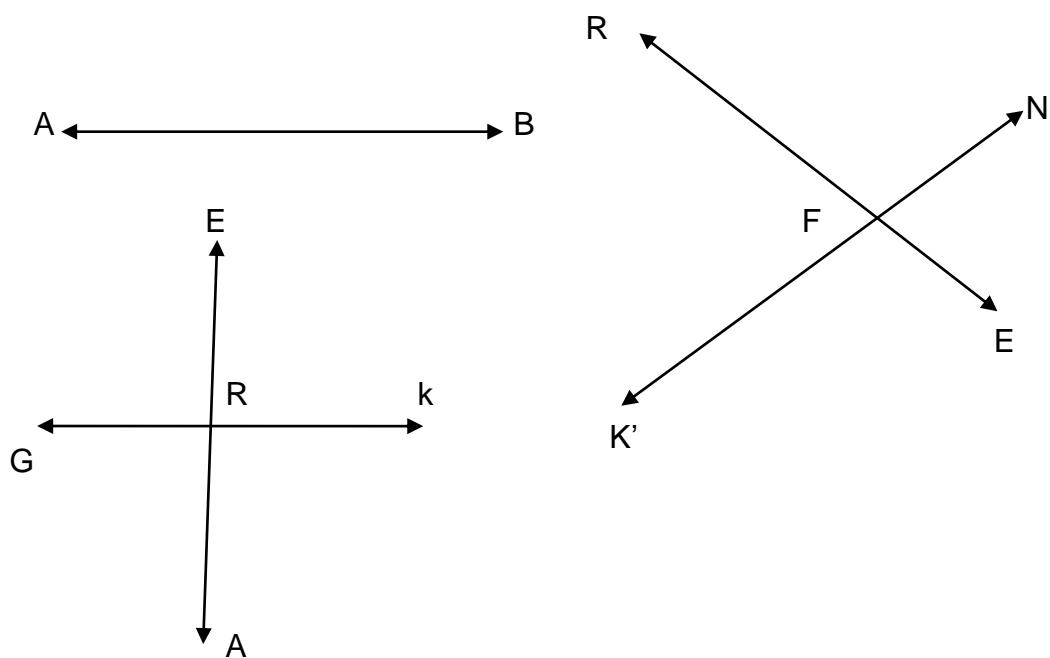
A ← → Bí

D ← → D'

Gíñlé “←→” alqalámá ássat'urá dám thoñornne. Assat'urálegu hól thá belloeqí (madareqí) gadarña añ adíñe tha kataba shugo

↔ ↔
AB , DD'

Gasháthá (hoshalathá) assat'urále tháñgu zí hollóñoníñ hollóñoníñ

Assat'úrálégú hól tha beloeqí ndí mbá
gídí anuk'ut'a gu ma d'uk'unuñ tha
anusá máréyu ? ndí mbá shár ganégu?

Assát'úrá k'íthu are

Bisector

Assat'urá k'íthú aregú holloñoníñ asaqa k'allanegu tha assat'urá k'íthúare ílla ma gídí
anuk'ut'a ma d'uk'unuñgu mmaane.

Assat'úrá walá thú aregu mbá wala gídí anúk'ut'a ma d'uk'unuñ Assat'urá gothú are
gu ñínáñ s'ullane

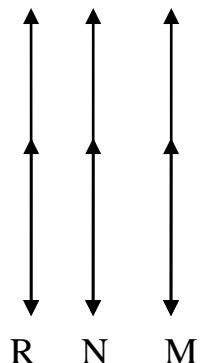
Másal 1/ Assát'úrá gothú are gu madíñaqí tha gíñ madíñ thañorí (→

A/ ← → Au B assat'ura gothú

Bí/ ← →

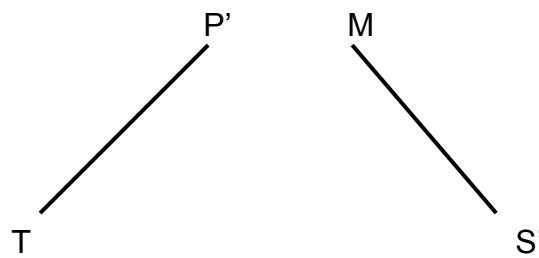
Assát'úrá gothu are

Parallale line

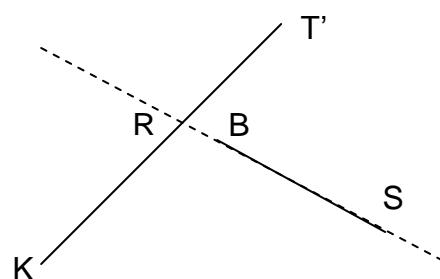

R, N, M assat'úrá gothú are mmamaré

Másala 2/ sawara atha assat'úrá dám thoñorílegú thál mast'are

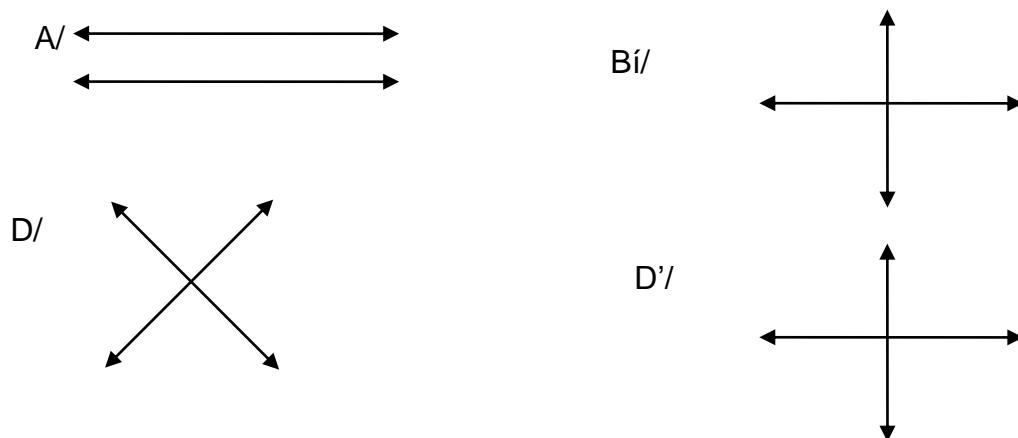
As'urúñatha assat'ur Ms nandu maré hóllóñóníñ
thalmast'ara

Assát'ur k'T' u asat'ur MS k'ithú oyugu tha anuk'ut'a R. Inshañ shúgó assát'ur K'T'u
asat'ur MS walá ásat'urá gothú aregú mmamaré assát'urá walá gothú aregú
assát'urá k'íthú aregu ñnañ s'úllánegú

qí geera 5.2

- 1/ Shambálé zíne madareqí shák'alatha asat'urá k'íthú aregu thalkarasáñgamayu
- 2/ Assat'urá ma dadolegu mbá ma asat'urá k'íthú are anuk'ut'a k'ed'e aña hulúné are
dathaga húgu

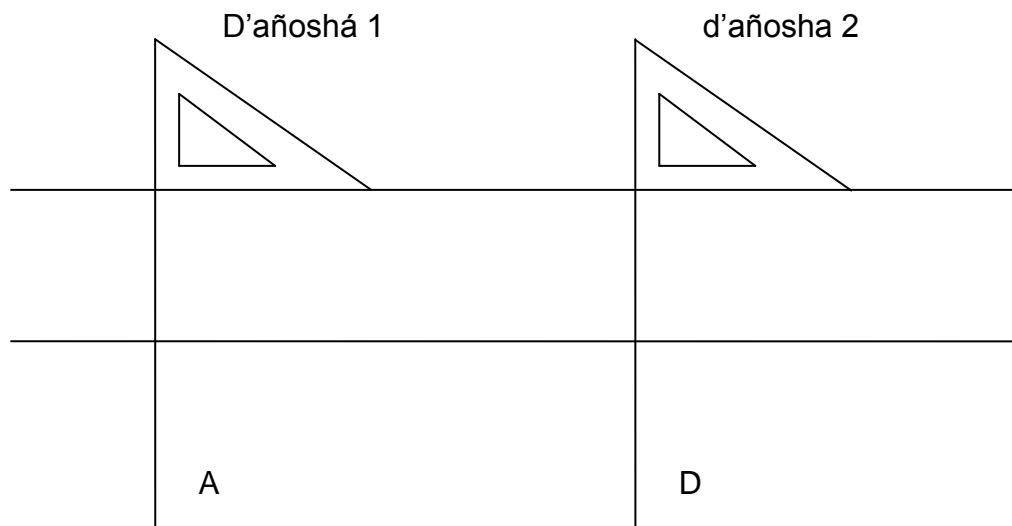

Assát'úrá k'ithu are tha annúsú	Perpendicular line
------------------------------------	--------------------

5.1.2 Álá shák'ala assat'úra gothú are mbá d'afarí tha assat'urá ma dado alú tha anuk'ut'a walá thik'uqí.

Assát'úrá ádí thoñor d'uk'únúñ	Ray
-----------------------------------	-----

Másal

Shambále d'añóshná madareqí shañ shañ gía assat'urá gothú are tha assat'ur AB aň gía gígilegu hól tha bulúeqí ma mad'u gudí.

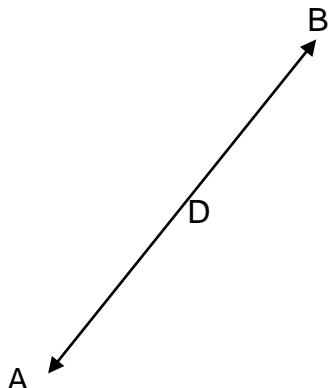
Gíñ gíína alqawal(1) aň thama almast'aráñk'a u isguer áñk'a ma p'ishí aň ad'añoshíñagú ma d'uk'únúñ.

Gíñ gíína 2/ Áñ damá almast'are ma p'ishí bak'a múlíñne aň ashembérína isguer aň has'úla tha d'oñoshá 2

Gíñ gíína 3/3 tha isguer assat'ur ndalú shak'ala tha assat'ur
“ DE”. AB u DE assat'urá gothú are mmamaré .

Assat'úrá máñ u anuk'ut'a thik'u assat'ur tha gundí wallá mbá walá thik'u tha asat'uru tha anuk'ut'a ma dadó hatháñ gadarí aň shak'ala asat'urá gothú are mbá d'afarí tha anuk'ut'a alú.

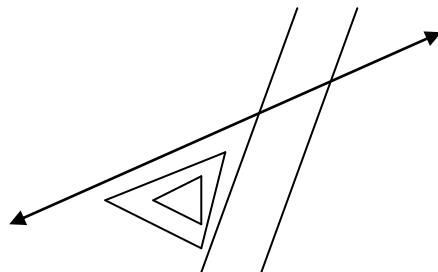
Másal sháñ shak'ala asat'ur "AB" mbá d'afarí tha anuk'ut'a "D" alú sháñ shak'ala asat'urá gothú are k'abí añ gía giigíilégú holí tha bulúeqí ma mad'ú gundí ma p'ishí.

Assát'úrá walá lafí álu	<i>Straight line</i>
----------------------------	----------------------

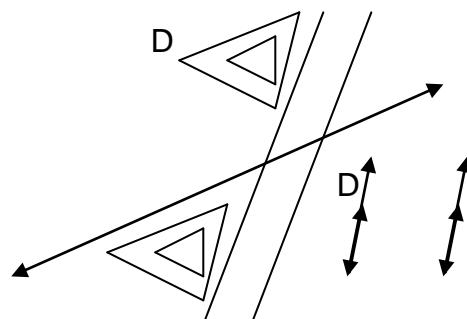
gíñ gííña alqawal (1)

Isguer asat'urndumáñ añ thama
Tha asat'ur "AB" alú añ thama
Almast'aré tha Isguer ndú
Bellóle ma p'ishí

gíñ gííña 2

Isguerndú máñ lé asaqa wasálné
Tha anuk'ut'a /D/ alú añ múús'a
Isguyer thalmast'ará alú elá ma
Hatháñále abad'íñ almast'aré bak'á
Mulíñne.

gíñ gííña 3

Añnafaqaqí tha Isguer ndú belló
Añ shak'ala asat'urá d'afarí tha
Anuk'ut'a "D" alú asat'ur "D" u
asat'ur gothú aregu mmamaré.

qigeera 5.3

1/ Nafaqthé thalmast'ara u tha lsguer hathú shak'ala tha asat'urágo gothú are

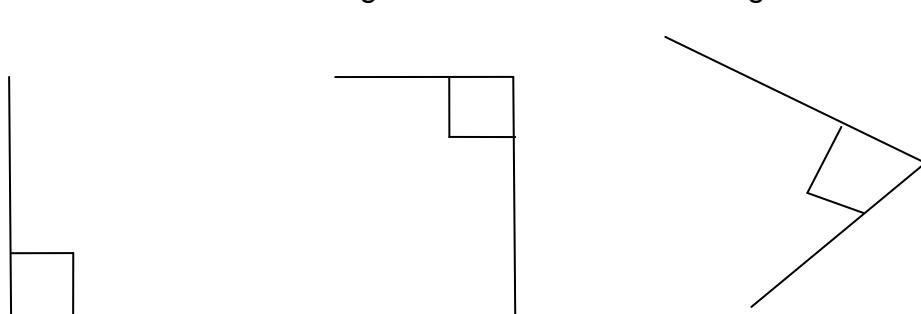
2/ Shak'alatha asat'urá máñ thalkarasáñgamayú ábaró shak'alatha anuk'ut'a d'uk'unuñ mbá walá d'afár tha asat'uraló alú shak'alatha asat'urá d'afarí tha anuk'ut'a alú mbá gothú are tha asat'urá alqawalulé.

5.1.3 Alá shak'ala asat'urá shúshúriñigu mbá shak'al angílá gídí górná (arugun) theelé arbaqa namuqí.

Nafaqathé thalkarasáñndúñama walla thalkitabá alhisábúñga ma hathú shak'alatha angíl . Angíl zí shañíne thík'o hathú?

Angíl

Angil

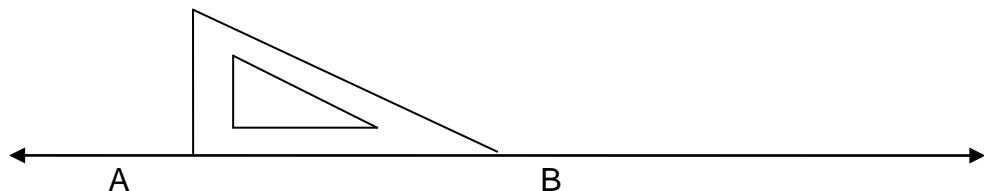
Thalmast'ara u tha lsguyer hatháñ gadarí añ shak'ala asat'urgu mbá gí angíl théélé arbaqa namuqí.

Masal 1/

$$A \xleftarrow{\hspace{1cm}} B$$

Tha asat'ur "AB" le shané shak'ala angíl gídí górná théélé arbaqaó mbá namuqí k'abí añ gíya gígílegu hól tha bulúeqí ma mad'ú gundí

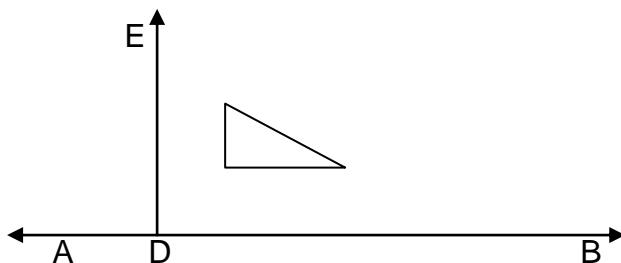
Gíñ gíína alqawal (1) lsguyer ndumáñ añ thama tha asat'ur AB alú ma p'ishí

Gíñ gííña 2/

Isguer ndúmáñ mbá d'ugurí añ nafaqoí tháñ míthíl almast'ara añ shak'ala asat'ur, asaqa shak'alña asa'ur añ abadíña almast'áré bak'á múlíñné.

Thééle	Side
--------	------

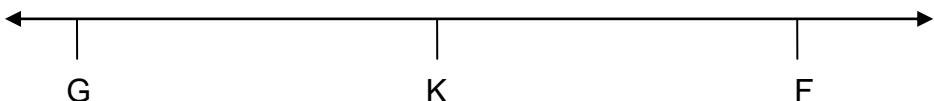

Thoñor	Direction
--------	-----------

Asat'ur DE u asat'ur AB Shak'alá angíla dídí gorná (arúúguñ) théélé arbaqaqo. Abará thé thalmast'aráñ dalúñgama walla thalkitabndalúñgama hathú fagadatha.

Asat'urgu hollóñóníñ mbá shak'al angíla gídí gorná thééle arbaqaú mbá namuqí asat'urá shúshúriñígu ñinañ s'ullanegu.

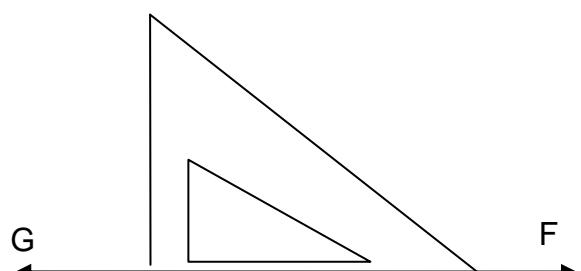
Masal 2/

Anuk'ut'a "k" anuk'ut'a thík'u tha asat'r GF alú mmaane tha gígilegu hól tha bulúoeqí hatháñ gadarí añ shak'ala asat'urá shuruñí mbá shak'al angíla gídí gorná (arrugun) théél arbaqeó mbá namuqí tha asat'ur GF le u asat'ur d'afarí tha anuk'ut'ak'

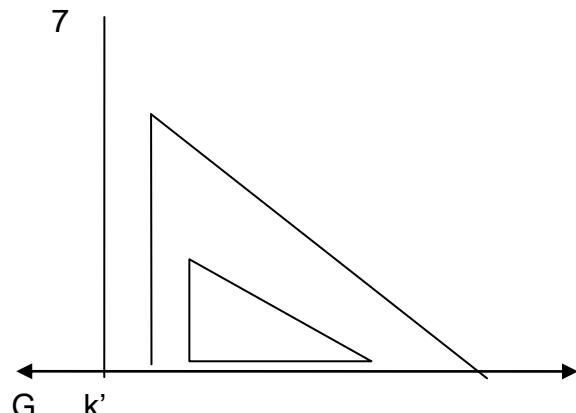
Gíñ gííña alqawaral(1)

Iskuerndálu le asaqa múlíñné anuk'ut'a
añá hulúnénandalu d'ugurí áñ thama tha
asat'ur GF alú ma p'ishí

gíñ gííña 2

Iskuer nandalú máñ mbá d'ugurí añ
 Nafaqaqí tháñ mithíl almast'ara añ sha-
 K'ala asa. At'urá
 d'afar tha anuk'ut'a "k' alú /k'l/

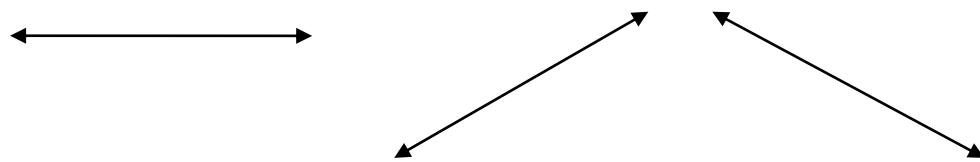

Zañzañatha rothá s'uruñílegu

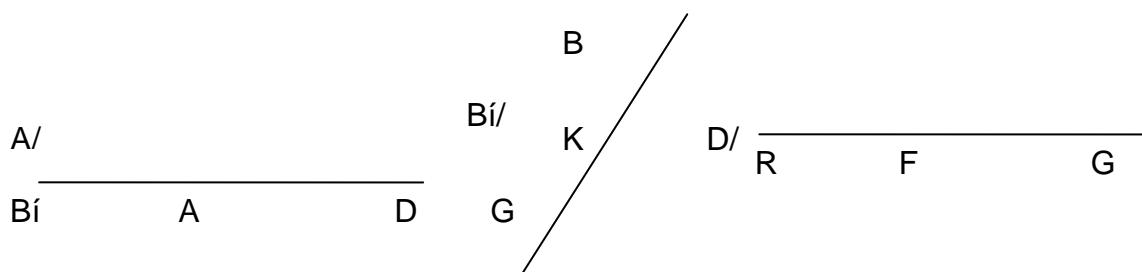
↔ ↔ AB U **↔ ↔** DE ma má asat'urá gothú arégú , tha asat'ur AB ayú asat'urá gadarí ané hak'ala angíla gídí gorná théélé arbaqaó mbá namuqí lé tha asat'ur DE lé gadarí ané shak'ala angíla gídí gorná théélé arbaqao mbá namuqí.

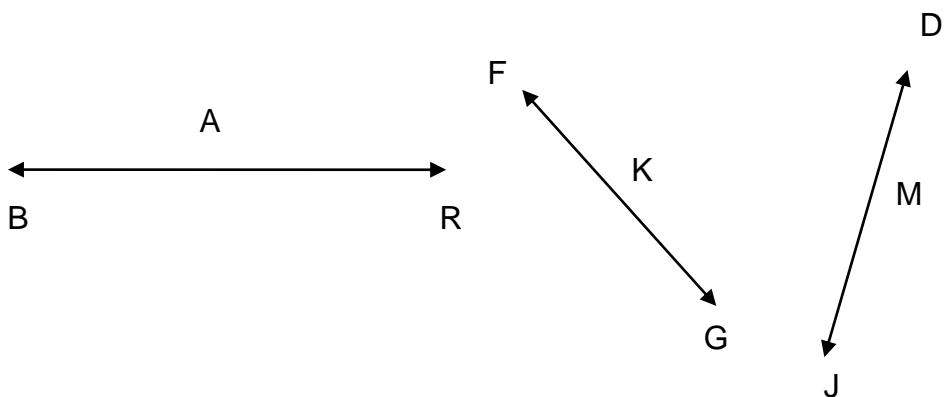
qí geera 5.4

1/ tha assat'ura dám thañórílegú shak'alatha asat'ura gu shak'al angíla gídí gorná thééle arbaqaó mbá namuqí.

2/ tha anuk'ut'a thik'u tha anusá asat'urúleyúgu mbá d'afarí ané shak'ala angíla gídí gorná theelé arbaqaó mbá namuqí shak'alatha asat'urá gadarí ané gía gíñle ma k'ak'al madaréí

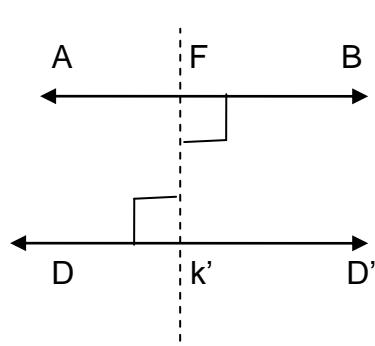
4/ minámbá shak'ál hathú asat'urá gothú aregu holloñoníñ. Min tha asat'urá gothú areyú máñú shak'alatha asat'ura shal'al angílá gídí gorná théélé arbaqaó mbá namuqí asat'urále tha asat'ur atanílé shak'al angílá gídí gorná théélé arbaqao mbá namuqí? Tha nano fagadó hathúne?

5.1.4 qí s'urúñuá zíí tha anusá asat'urá gothú areyúgu.

qí s'urúñuá asat'urá gothú aregú hollóñoníñ tha asat'urá gothú arelégú holloñoníñ asat'urá shuruñ hú mbá gadarí ané shak'ala angílá gídí gorná théélé arbaqaó mbá namuqí mmaane.

Asat'urá dam thañorigu mbá gothu are $\overleftrightarrow{AB} \cup \overleftrightarrow{DE}$ sháñ thík'a na qí s'urúñuá mare:-

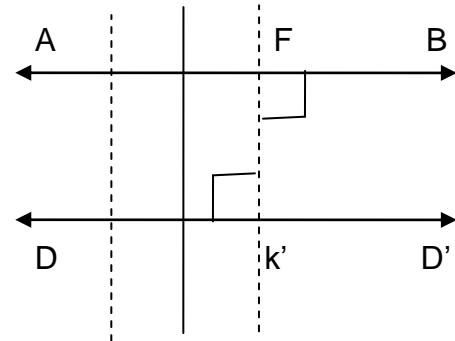
1. Alé shak'ala asat'urá dam thañorí míñ tha asat'urá gothú areyúgu

$\overleftrightarrow{AB} \cup \overleftrightarrow{DD'}$ asat'urá gothú are
Mmamaré Fk' tha asat'ur hollo ñoníñálegu shak'ala angíla gidi gorná théélé arbaqaó mba namuqí holloñoníñ mbá shak'al angíla gídí gorná théélé arbaqaó mbá namuqí.

2/ Asat'urá shurúñ hú mbá thík'ú
 Tha asat'urá gothú areúgú holloñ-
 Oníñ añ abaré thal mast'are gíñ thík'iña
 qís'uruñua zí tha anusá asat'urá gothú
 Aregu holloñoníñ mmaane.

—

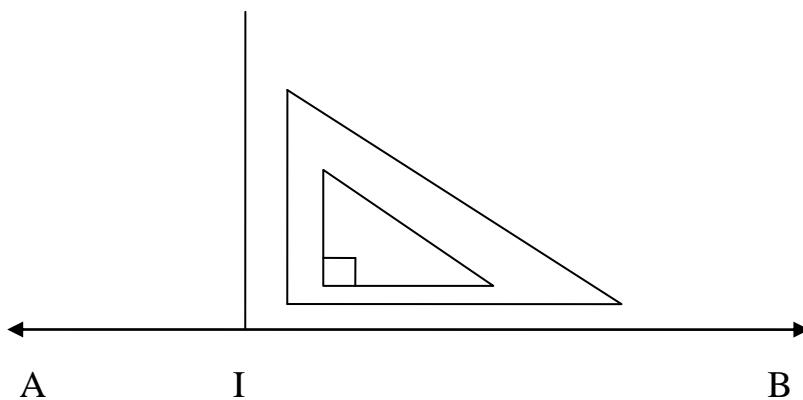

5.1.5 Asat'urá gothú aregu shak'ala tha qís'urúñ bííló shugó

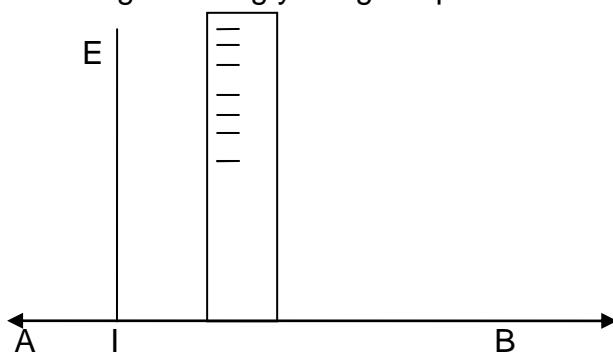
1/ Shak'alatha tha asat'urá dam thánorí tha áiyí thañorndú máñ

2/ shak'alatha asat'urú shak'al angíl tha asat'urá dam thañorilé . Asat'urá shak'al angíla gídí gorná thééle arbaqaó mbá namuqí anuk'ut'a aña hulú mare daatha hú thalharíf
 "I"

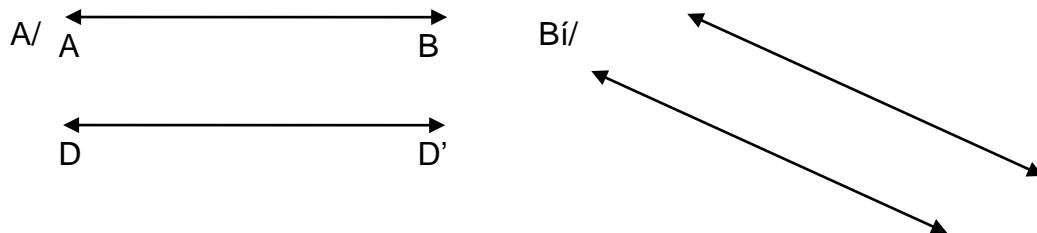
3/ tha asat'urá shak'alo hathú t'ok'óló míñ aña zíila alharíf "I" abarátha santí mítíra (sm) bííló shugó hathú gíyáthaga alqalamá hathú daatha hu thalharíf "E"

4/ shak'ala tha asat'urá gothú aregu tha asat'ur AB mbá d'afarí tha anuk'ut'a k'.
Asat'urá gothú aregu hathú abarathe tha santi1 mi1ti1r hathu fagadatha kamu mane.

qí geera 5.5

1/ K'abatha qí s'uruñú á zí tha anusá ásat'urá gothú areleyúgú.

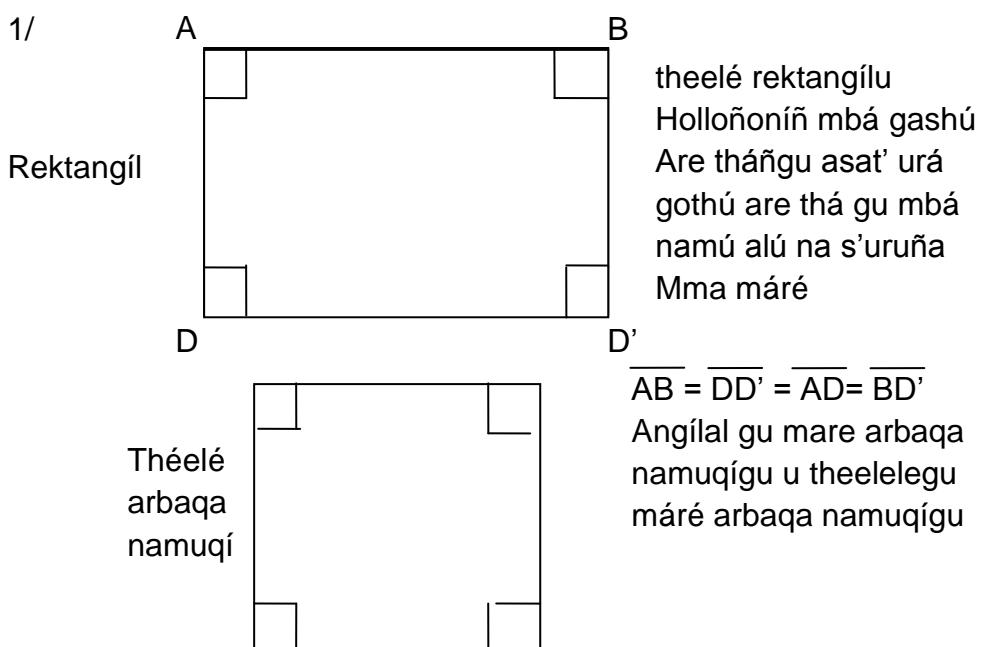
2/ Shak'alatha asat'urá gothú aregu mbá gídí s'uruñálé tha anusá maréyu

A/ 3 sm	BÍ/ sm	D/ 4 sm	D'/ 2 sm
E/ 8 sm	F/ 6 sm	G/ 7sm	H/ 9 sm

5.2 Baralelögíramgu u Trabízíyemgu sawara

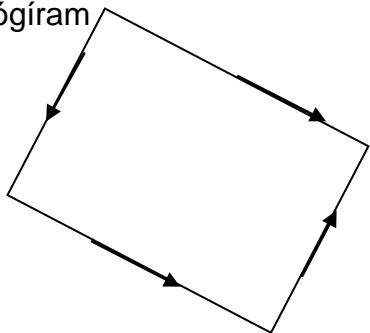
5.2.1 Rektangíl, théélé arbaqa namuqí u Barále lögíram íyú mothá.

Angílgú k'íllíñ mbá ma angílá ma thééle arbaqa namúqí ayú alqalamá gídí theele arbaqa Rektangíl ñínañ s'ullane.

- Áyú théelé arbaqa namuqí rektangíl mmaane
- Lakín áyú rektangíl walá gadarí na má thééle arbaqa namuqí

Baralelógíram

Alqalámá gídí theelé holloñoníñ
Mbagothú are baralelógíram
ñínañ s'ullane.

- Rektangílgu k'illíñ baralelógíram mmamaré
- Lakín baralelógíramgu k'illíñ walá gadarí maré ma rektangílgu

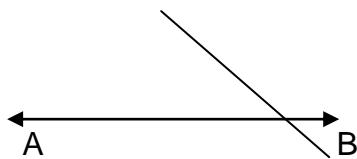
5.2.2 Baralelógíramgu sawara

A   B

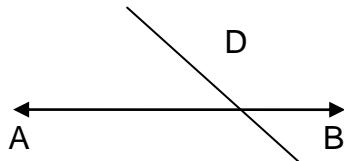
1/ Sawaratha asat'urá dam thañorí “AB”

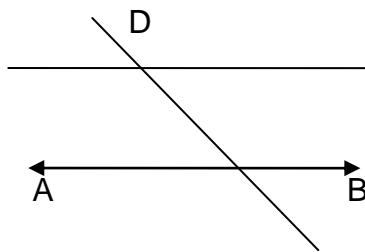
2/ Shak'ala tha asat'urá dam tháñorí mbá d'afar tha anuk'ut'a “B” alú.

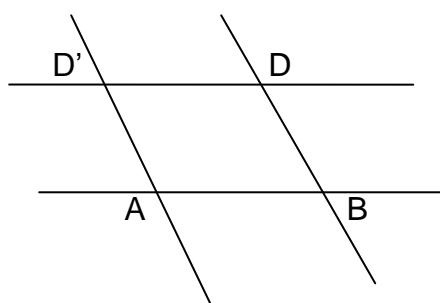
3/ Asat'urá shak'aló hathú daatha hú tha anuk'ut'a “D”

4/ Shak'alatha asat'urá d'afar anuk'ut'a "D" mbá gothú are tha asat'ur "AB" le

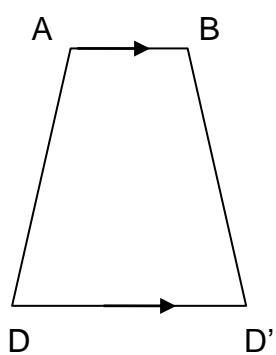
5/ Shak'alatha asat'urá d'afar anuk'ut'a "A" ané gothú are tha asat'ur "D" le Asat'urgu aña húlúne are hathú daatha hú thal haríf " D"

Alqalama théélé arbaqa thík'ó hathú abarathe ná thééle theele arbaqa théélé holloñoníñ AB DD' théélè gothú are mbá namú alú mmamaré.

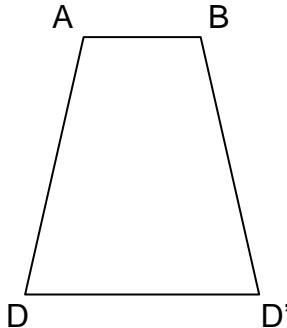
Mbalé geerathe thalmast'aráñgama . Alqalama theelé arbaqa ABDD' baralelögíram mmaane.

5.2.3 Trábízíyem

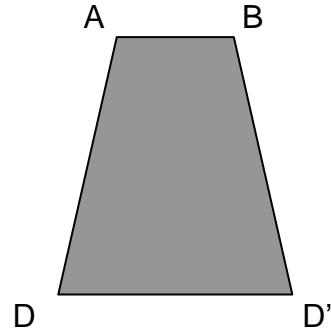

min tha theelé arbaqayugu thíthí théélé
d'uk'unuñ mbá gothú are alqalamá thééle
arbaqaó trabízíyem ñinañ s'ullane thééle
gothú aregu are (alqasasa) trabízíye mú
ñínañ s'ullane
AB u DD' aré (aqsasa) trabízíyemú
Mmamaré.

Ayú trabízíyemú añíyu trabízíyemú ñínañ s'ullane.

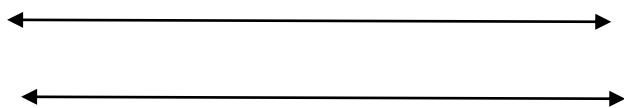
Trabízíyem AB DD'

Añíyu trabízíyemú AB DD'

Trabízíyem sawara

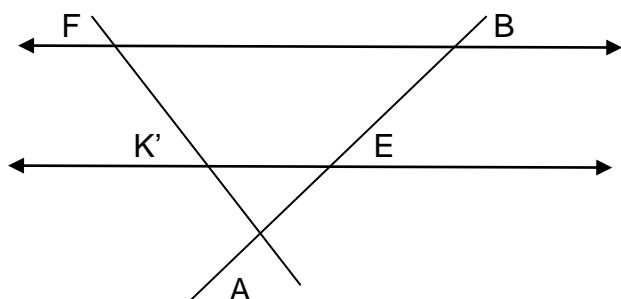
1/ Thalmasat'ara u tha Iskuyer shak'alatha asat'urá gothú aregu holloñoníñ

2/ Asata'urá gothú arelegu holloñoníñ tha bulúweeqí walla madareqí tha anuk'ut'a thíkúqí madíñathé u á daa tha hu (thalharíf A)

3/ Shak'ala tha asat'urá d'afar anuk'ut'a "A" mbá k'íthú aregu tha asat'ura gothú arelegu holloñoníñ. Asat'uralegu aña húlú maré are fuud'a tha húgu tha anuk'ut'a arbaqa (FBK'E)

FEK'E alqalamá gídí théélé kamu maane?

Shambalé zíne madareqí baralelögíram théélé holloñoníñ mbá gashú are tháñ alqalama théele arbaqa mbá gothú are mmaane . Alqalamá gídí théele gashú are tháñgu shíñ trabízíyem ñínáñ s'ullane. Inshañ shúgó baralelögíramgu k'íllíñ yaní trabízíyem mmáa máré? U trabízíyemgu gadarigu maré má baralelogíramá?

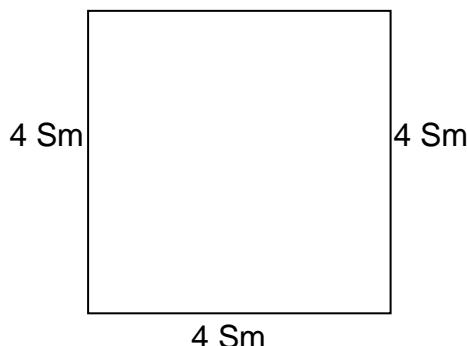
Áyú baralelögíram trabízíyem mmaane Lakin trabízíyemgu k'íllíñ walá ma baralelögíram

qí geera 5.6

1/ Katabatha alqísmá théélé arbaqa ma dadolegu ma zí mbá gídí alqisma hollóñíñ katabatha.

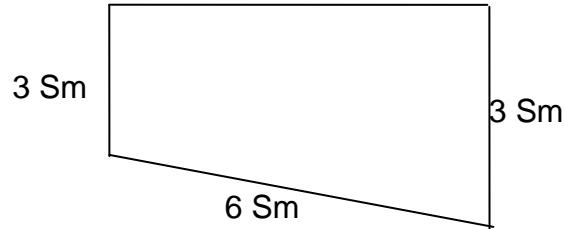
A/

4 saatí mítír

Bí/

5 Sm

3 Sm

5 Sm

3 Sm

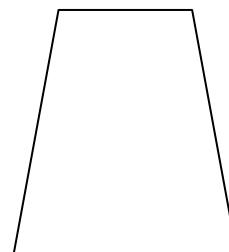
5 Sm

5 Sm

3 Sm

3 Sm

5 Sm

F/ sawaratha asurá trabízíyemú u mba baralelogíramú

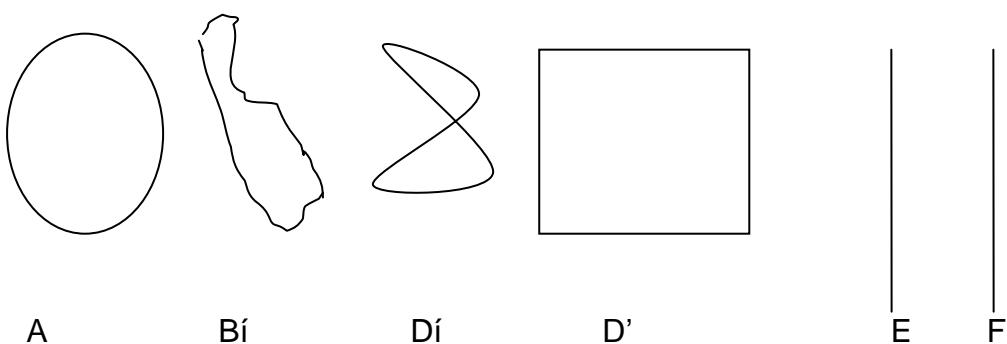
G/ Giñ zíí tha añáñgamayu mbá gídí ashakílá rektangílu has'ulótha thalfasílueqí hathú rothúthe thalú.

2/ D'ak'othálegu k'alathaga ase walla bus'añ

- 1/ Rektangíl trabízíyem mmaane
- 2/ Théélé arbaqa namuqí trabízíyem mmaane
- 3/ Baralolgíramgu k'illíñ trabízíyemgu mmamáré
- 4/ Trabízíyemgu k'illíñ baralelgíramgu mmamáré

5.2.4 Shimbír

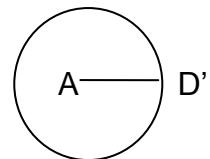
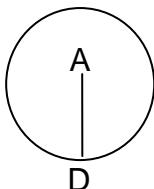
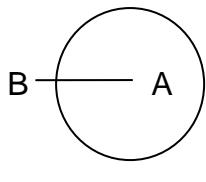
Shimbír míñ tha sat'arlatháñguyu d'uk'uñuñ mmaane

Alqalama "A" , "B" , D' , u "D" alqalamá ma ndu d'óósha mma máré . Lakin Alqalamá E UF alqalamá walá mandú d'oshá mmamaré min thamba ma alú d'óóshayu alqalama "D" d'oshúyú mmaane Lakín alqalama (A, D, D') walá d'oshúyú mmamaré Kombas gíñ nafaqaqí shalé shak'ala shimbír mmaane

Shimbír asat'urá mandu d'oshá mbá gídí níníyu mmaane. Niníyu shimbíru dáala hú thalharif ndú kambasú d'uk'unuñ tha shibír niníyu ñínáñ thík'une. Inshañ shúgó anuk'ut'a A shimbír niníyu mmaane Anuk'ut'a A, B, D anuk'uk'ut'águ thík'u tha shimbíru mmamaré

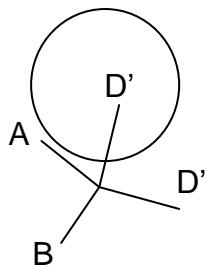
Hatháñ gadarí añ shak'ala asat'urá shuruñ hú mbá ahulú níníyu shimbíru tha anuk'ut'á thík'uqile tha shimbíru. Asat'urá shuruñ húle Radíes (mundí walla asat'urá hól tha bulúeqí anuk'ut'a Añínáñ ma níníyu U AB , AD, U AD, radíesgu mmamaré.

Anuk'ut'águ hól tha shímbír d'uk'unuňu qí s'uruñuwá gídí maré míň tha níníyu namuqí.

Kord

Chord

Anuk'ut'a B, D u D' anuk'uy'ágú thík'ú tha shimbíru mma máré. Anuk'ut'a A ñínáñ ma shímbír níníyu Inshaň shugó $AB = AD = AD'$

Ark

Arc

Thalmast'ara hatháň gadarí aň abara radíyesá shímbirúle tha kombas s'uruňa radíesá fed'íňa gadarña aň shak'ala

Masal 1/ shimbírá gídí radíes 5 sant mítiř gadarña aň shak'ala shugo

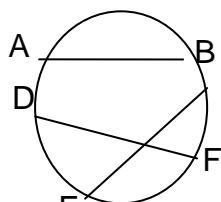
Alqawal Aň p'uda kambas ndalú máré holloñoníň tha 5 santí mítiř

Ataní tha kambas baró aň shak'ala shímbír

5.2.5 kord U Díámítíř

Asat'urá dam tháňorí mbá ahulú anuk'ut'aqíígu holloñiníň mbá zí tha shímbíru Kord ñínáñ

s'ullane

Díamítir

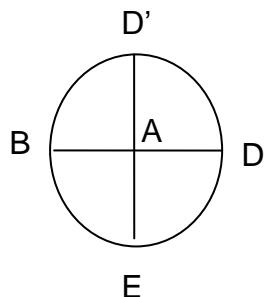
Asat'urá shuruñ hú $\overline{AB}$, $\overline{DD'}$ U $\overline{EF}$

kordígu mmamaré

Asat'urá p'uwú shimbíryú tha níñiyú Díyá mítir mmaane. Radíesgu holloñoníñ ma zíyé tha asat'ur d'uk'unuñ alú Díyá mítir mmamaré.

Diagmétir

Diametr

"A" mamá níníyu shimbírú asat'ura
Shurúñ hú ED' U
BD Dí á mítir mma maré.

Díá mítirá shimbírú = Rasíyes + Radíyes

Thandúmañ Díá mítirá shimbírú = Radíyes $\times 2$

qí geera 5.7

1/ Shak'alathá shimbírálegú tha kombas

A/ Shimbírá gídí radíes 2 santí mítir

B/ Shimbírá gídí radíes 3 santí mítir

D/ shimbírá gídí radíes 4 santí mítir

qígeera 5.8

1/ shak'alatha shimbíra gídí s'uruña radesulegu

A/ 5 s.m   B/ 9 s.m   D/ 15 m

2/ Shak'alatha shimbíra gídí s'uruña Díá mítírule gu

A/ 4 s.m

A/ 6 s.m

A/ 8 s.m

3/ mínambá katab hathú asanduk'á zíyündule thal karasáñamayu ahóratha
aňiyúléyúgú.

Radíes (asat'urá shimbirú mbá d'ugurí)	Díamítír (asat'urá shimbirú mbá s'urúñí)
3 santí mítír	_____ S.m
8 santí mítír	_____ S.m
4 santí mítír	_____ S.m
2 santí mítír	_____ S.m
5 santí mítír	_____ S.m
_____ S.m	8 s.m
_____ S.m	6 s.m
_____ S.m	10 s.m

4/ k'abatha s'uruña radíesú walla mbá Díá mítíru

A/ Radíe = 6 s.m , Díamítír = _____

Bí/ Radíe = 8 s.m , Díamítír = _____

D/ Radíe = 4 s.m , Díamítír = _____

D'/ Díamítír = 10 s.m , radíes = _____

E / Díamítír = 6 s.m , radíes = _____

qígeera 4.22

1/ 3 kg = _____gíram

2/ 5 kg = _____gíram

3/ 7 kg = _____gíram

4/ 400g = _____ k.g

5/ 8000g = _____ k.g

6/ 9000g = _____ k.g

7/ ton 2= _____ k.g

8/ 6 ton = _____ k.g

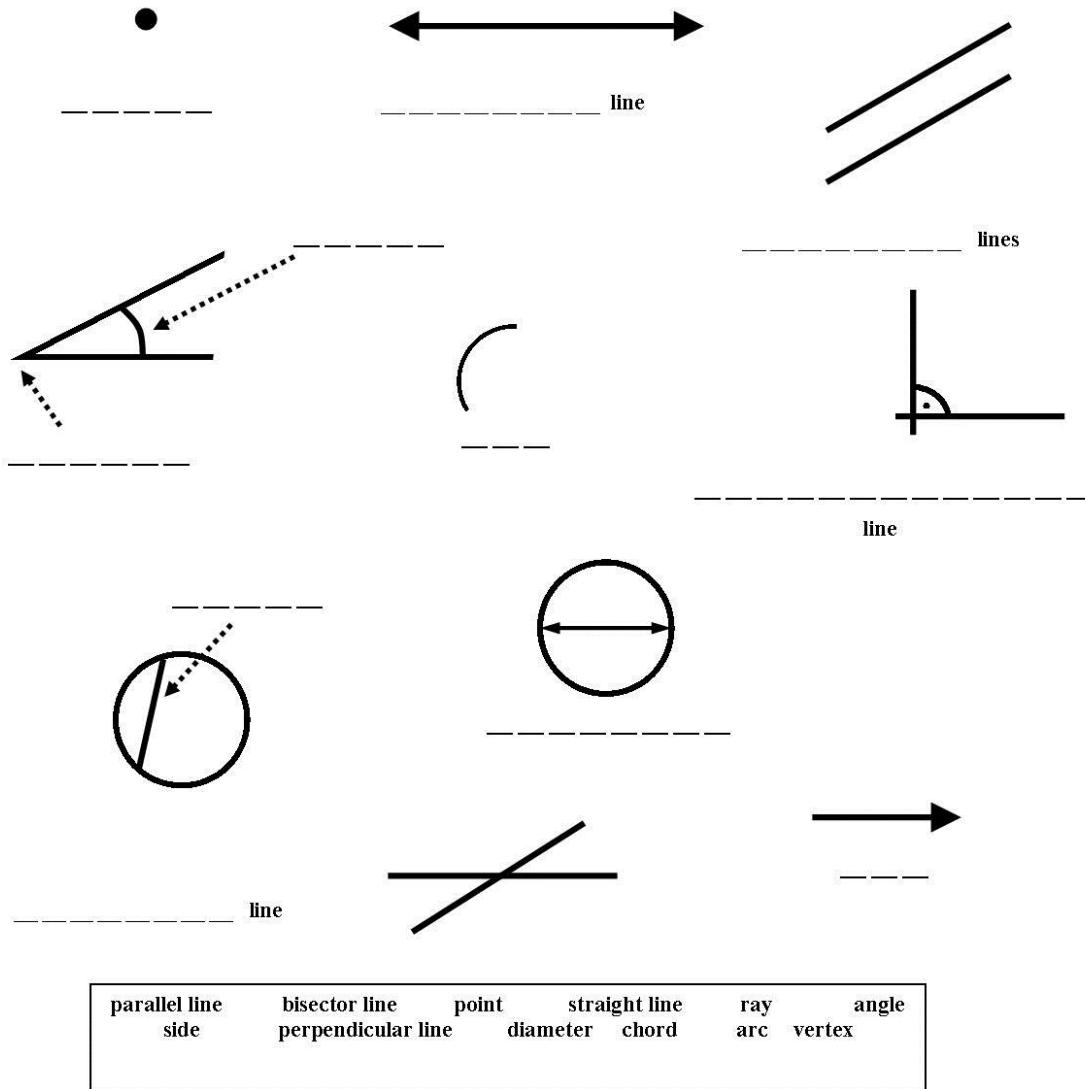
9/ 9 ton = _____ k.g

10/ 5000 k.g =_____ton

11/ 700 k.g =_____ton

UNIT 5 - English Practice Page

I. Náfatháqi thá roothá hol tha assandúk'á buluyú, á áhorathá añá ma faadi tha ndú Alqingilizú.

II Geerathá dokothá ma daadólégu hathú azalathá mbá ma asse háthú mootháthá .

nagasa

a 1. subtraction

- a.) nagasa
- b.) athap'ua
- c.) shak'ala

       2. geometry

- a.) thaatháp'
- b.) añá hulu asat'ur are
- c.) giométir

       3. direction

- a.) thañor
- b.) nagasa
- c.) asát'urá adí thñor
d'uk'unúñ

/መ.ዲ.ያ /Glossaries

የትምህር አይነት የበርታ ቅንቁ የሚከተሉ ክፍል ሥራው የተማሪው መግለጫ				
	በስራ አይ የዋላው ቅል በበርታና /Term used in Berta/	የቁለ ተርጉም በአማርኛ /በኢንግሊዝኛ	ቁለ የሚገኘበት ገጽ እንቀጽ መሰመር ቁጥርት	
1	Awalare	አዣት		
2	Are alú	ሁሂ/dígít/		
3	Atamáná Anímíro mbá íthigí	የቁጥርኩ እቅረብዎች		
4	Atamáná Anímíro mbá			
5	Íthigi mbá d'aañí	ገቅተኛ እቅረብ ዋጋ		
6	Aqóló asharó	የእነር ህጋ		
7	Asanduk'á zíyundu	ሰንጠረዥ		
8	Asanduk'	ሳጥን		
9	Añiyú	ወለል		
10	Atamaná shulú	የበት ውጋ		
11.	Asanduk'	ሳጥን		
12	Almalím	ሳንደም		
13	Atamáná shulú	የበትዋጋ		

14	Añiyú	ወላል		
15	Añiyule yugu	በኋ በታዋቸት		
16	Anímírá s'omuyu mashar Mambá gashí	ተጋማሽ ቁጥር		
17	Alqalama	ምስል		
18	Asat'úrá k'íthú aregu	ተቋራሚ መስመርቸት		
19	Asat'úrá gothú aregu	ተይቶ መስመርቸት		
20	Angíl	አንግል		
21	Anuk'uť'a	ነጥብ		
22	Asat'ur	መስመር		
23	Alqalama	ምስል		
24	Baralelógíram	ፖ.ሪ.ለ.ግ.ሪ.ም		
25	Díametíř	ዶ.ያ.ሜ.ቴ.ር		
26	Gíñabarra gíñ ñes'iqíthaňgu	የከብደት መስፈረም		
27	Gorná théélé arbaqá namuqí	ካራ ክርና		
28	Gíñ abarrá gíñ s'uruñíqith aňgu	የርዝማት መስፈረም		
29	Gíñ abarrá azamaní tháň	የረዘብ መስፈረም		
30	Gíigí (Ashuk'ul)	እስሩር		
31	Íyú mothá	ከለሳ		
32	kombas	ከምጻኑ		

33	mótha	መልስ		
34	Mithal	ምሳሌ		
35	mithíl	እንደ		
36	Mbá gashí wala mba dorí(negasa)	ልየነት		
37	Mbá gashí (gásama)	ቍ		
38	Mbá olúqí	አበቃ		
39	Mbá aqóluqí	ተራለ		
40	Mbá tharhú	ቍማይ		
41	Mbá mad'í	ተከታይ		
42	nanóqí	ጥናትያዊያ		
43	níníyu	መህል		
44	qí geera	መልመጃ		
45	qí gásama	ተከራይነት		
46	qí geera tha thathap'	በመጀመር ማመሰከር		
47	qígeera tha aqóluwa	በማብዛት ማመሰከር		
48	Théélé arbaqá namuqí	ካራ		
49	Rektangíl	ራክታንጻል		
50	Radíes	ራዲዮስ		
51	Rothá d'oshuyú	የቋላት ኋጋብላም		
52	Trabízíyem	ትራብዕዝያም		

